

LATVIJAS UNIVERSITĀTE
SOCIĀLO ZINĀTŅU FAKULTĀTE
POLITIKAS ZINĀTNES NODAĻA

**KRIEVIJAS NACIONĀLO INTEREŠU RAKSTUROJUMS
UKRAINAS KONFLIKTA GADĪJUMĀ NO 2013. GADA LĪDZ
2014. GADAM**

BAKALaura DARBS

Autors: **Angelina Čapligina**

Studenta apliecības Nr.: ac10068

Darba vadītāji: profesore Dr. paed. Žaneta Ozoliņa

pasniedzēja Dr. sc. pol. Nora Vanaga

RĪGA 2016

ANOTĀCIJA

Esošā darba tēma ir „**Krievijas nacionālo interešu raksturojums Ukrainas konflikta gadījumā no 2013. gada līdz 2014. gadam**”

Teorētiskajā daļā tiek paveikts pieejamās literatūras teorētiskais apskats par politisko reālismu, nacionālām interesēm un spēka līdzsvaru. Informatīvajā daļā tiek dota svarīga informācija par Ukrainas krīzi. Darbā tiek paveikta V. Putina un S. Lavrova retorikas analīze Ukrainas konflikta laikā (2013.-2014.). Rezultātā darbā tika secināts, ka Krievijai ir trīs intereses Ukrainā: ekonomiskas intereses, drošības intereses un sabiedrības identitātes intereses.

Darbā tika secināts, ka izvirzītā darba hipotēze - “Krievijas nacionālās intereses Ukrainas konfliktā ir drošības intereses, lai nepieļautu NATO un ASV izvērst savu darbību” tika pierādīta.

Atslēgvārdi: Krievija; Ukrainas konflikts; Nacionālās intereses; Politiskais reālisms, Spēku līdzsvars.

ANNOTATION

Theme of this work is “**Characterization of Russia's national interests in Ukrainian Conflict case from 2013 to 2014**”.

In theoretical part, is given literature review on the questions of political realism, national interests and balance of power. In information part is given important information about Ukrainian conflict. In practical part been made analysis of V. Putin and S. Lavrov rhetoric in time of Ukrainian conflict (2013-2014). In results author concluded, that Russia is having three interests in Ukraine: economic interests, security interest, and community identity interests.

In conclusion author concluded that work hypothesis “Russian national interests in Ukrainian conflict are security interests, to prevent NATO and US to expand their activities” been proved.

Key words: Russia; Ukrainian conflict; National interests; Political realisms; Balance of power.

АННОТАЦИЯ

Тема данной работы - **«Характеристика национальных интересов России в украинском конфликте с 2013 по 2014 год»**

В теоретической части, проведен мониторинг литературы по вопросам политического реализма, национальных интересов, баланса сил. В информационной части будет дана важная информация об украинском конфликте. В последующей части проведён анализ выступлений Президента России В. Путина и Министра иностранных дел С.Лаврова в связи с украинским конфликтом (2013 г.-2014 г.). В заключительной части автор работы пришел к выводу, что Россия имеет три интереса в Украинском конфликте: экономический интерес, интерес безопасности, а так же интерес идентичности общества.

Автор работы формулирует итоговый вывод: рабочая гипотеза «Российские национальные интересы России в украинском конфликте являются интересы безопасности, чтобы предотвратить расширение деятельности НАТО и США», оправдалась.

Ключевые слова: Россия; Украинский конфликт; Национальные интересы; Баланс сил; Политический реализм.

АНОТАЦІЯ

Темою даної роботи є **«характеристика національних інтересів Росії в українському конфлікті з 2013 по 2014 рік»**.

У теоритичній частині буде проведено огляд літератури з питань політичного реалізму національних інтересів, балансу сил. В інформаційній частині буде подана важлива інформація про український конфлікт. У наступній частині буде проведено аналіз промов В.Путіна й С.Лаврова в зв'язку з українським конфліктом (2013-2014). У підсумках автор роботи доходить висновку, що Росія має три інтереси в українському конфлікті: економічний інтерес, інтерес безпеки, а також соціальний інтерес.

У кінці роботи автор доходить висновку, що робоча гіпотеза «Російські національні інтереси в українському конфлікті є інтересами безпеки, щоб попередити розширення діяльності НАТО й США», справдилась.

Ключові слова: Росія; Український конфлікт; Національні інтереси; Баланс сил; Політичний реалізм.

SATURA RĀDĪTĀJS

APZĪMĒJUMU SARAKSTS.....	8
IEVADS	9
1. NACIONĀLO INTEREŠU KONCEPTS POLITISKĀ REĀLISMA TEORIJĀ	11
1.1. Reālisma priekšstati uz valsts darbībām konflikta laikā.....	11
1.2. Valsts nacionālās intereses starptautiskajās attiecībās	14
1.3. Spēka līdzsvars	17
1.4. Nacionālo interešu identificēšana.....	20
1.5. Secinājumi	23
2. UKRAINAS KONFLIKTA PIRMSVĒSTURE, GALVENIE NOTIKUMI UN IESAISTĪTĀS PUSES	25
2.1. Ukrainas konflikta svarīgākie aspekti un galvenie notikumi	25
2.2. Ukrainas konflikta pirmsvēsture un konfliktā iesaistītās puses.....	27
2.3. Krievijas darbību apskats sakarā ar Ukrainas konfliktu	29
2.4. Secinājumi	31
3. V. PUTINA UN S. LAVROVA RUNU DISKURSA ANALĪZE	33
3.1. Drošības intereses.....	34
3.1.1. V. Putina un S. Lavrova runu analīze.....	35
3.1.2. Secinājumi	38
3.2. Ekonomiskās intereses.....	42
3.2.1 V. Putina un S. Lavrova runu analīze.....	42
3.2.2. Secinājumi	45
3.3. Sabiedrības identitātes intereses	47
3.2.1 V. Putina un S. Lavrova runu analīze.....	47

3.3.3. Secinājumi	51
3.4. Secinājumi	55
SECINĀJUMI	58
IZMANTOTIE INFORMĀCIJAS AVOTI.....	64
1. pielikums. V. Putina runa samītā „Krievija-Eiropas savienība”, 28.01.2014.	71
2. pielikums. S. Lavrova runa Minhenes 50. Konferencē, 01.02.2014.	73
3. pielikums. S. Lavrova atbilde uz jautājumu par situāciju Ukrainā, 19.02.2014.....	76
4. pielikums. V. Putina runa tikšanās laikā ar preses pārstāvjiem sakarā ar jautājumiem par Ukrainas konfliktu, 04.03.2014.	78
5. pielikums. Putina runa par Krimas pievienošanu Krievijas Federācijai, 18.03.2014.....	84
6. pielikums. Diskusija ar V. Putina klubā „Valdajs”, 11 konference, 29.10.2014.....	88
7. pielikums. V. Putina runa ikgadējā uzrunā Federālajai Sapulcei, 04.12.2014.	94

APZĪMĒJUMU SARAKSTS

1. ANO - Apvienoto Nāciju Organizācija.
2. ASV - Amerikas Savienotās Valstis.
3. EDSO - Eiropas Drošības un sadarbības organizācija.
4. ES - Eiropas Savienība.
5. NATO - Ziemeļatlantijas Līguma organizācija (angļu: *North Atlantic Treaty Organization*).
6. NVS - Neatkarīgo Valstu Sadraudzība.
7. NVO - Nevalstiskās organizācijas.
8. PSRS - Padomju Sociālistisko Republiku Savienība.
9. PRA - Pretraķešu aprīkojums.
10. RtoP – Atbildība aizsargāt (angļu: *Responsibility to Protect*).
11. UPRS – Ukrainas Padomju Sociālistiskā Republika.
12. UNDAF - Ukrainas Nacionālās drošības un aizsardzības padome.

IEVADS

Ukrainas konflikts sākās 2013. gada 22. novembrī ar cilvēku protestiem pret Ukrainas prezidenta Viktora Janukoviča (ukraiņu: *В. Янукович*) lēmumu par ES integrācijas līguma apturēšanu. Pēc neilga laika konflikts attīstījās līdz tādām mērogam, ka pārtapa par militāro kauju starp jaunās valdības militāriem spēkiem un bruņotiem nemierniekiem no diviem Ukrainas reģioniem, kas atrodas dienvidaustrumos no Doneckas un Luhanskas apgabaliem. Savukārt Krimas pussala pēc referendumā kļuva par Krievijas Federācijas sastāvdaļu.

Krievija spēlē svarīgu diplomātisko lomu visā konflikta gaitā. Tradicionāli Krievija izturas negatīvi pret intervenci konfliktu zonās, un ANO iebilst pret intervenci „no malas”. Svarīgi atzīmēt, ka termins „intervence” šī darba ietvaros tiek saprasts plašākā nozīmē - kā iejaukšanās citas valsts lietās, tajā skaitā kā militāra, tehniska, humanitāra vai kāda cita palīdzības sniegšana kādai konflikta pusei.¹ Krievijas Federācija Ukrainas gadījumā (2013.-2014.) veic aktīvus politiskus, diplomātiskus un propagandas pasākumus. Darba autore veic analīzi, lai atrastu paskaidrojumu Krievijas rīcībai Ukrainas konfliktā no valsts interešu skatu punkta, izskaidrotu šādu ārpolitisku uzvedību.

Darba autore vēlas raksturot Krievijas nacionālās intereses Ukrainas konfliktā un, kādēļ tā iesaistījās šajā konfliktā. 2013. gadā Allison Rois (angļu: *Roy Allison*) savā grāmatā ir teicis, ka bijušās PSRS valstis ir Krievijas interešu zonā, Krievija spēlē reģionālā garanta tēlu, lai nepieļautu iespēju NATO un ASV izvērst savu darbību NVS konfliktu zonās². Krievija nevar atļauties pazaudēt savu ietekmi un iegūto statusu šajā reģionā, lai NVS reģions nepārtaptu par citas lielvaras ietekmes zonu, kas savukārt varētu būt bīstami pašai Krievijai³. Svarīgi arī atzīmēt, ka Rois Allison aizstāv viedokli, ka Krievijas ārpolitika koncentrējas uz nacionālām drošības interesēm. Krievija nevilcinās pielietot militāro spēku savu robežu tuvumā, lai saglabātu savu varu, pastāvošo kārtību, lai konflikti nevarētu izplatīties no vienas valsts uz otru.⁴

Darba autore izvēlas pētīt Krievijas nacionālās intereses, lai apstiprinātu vai noraidītu esošo situāciju. Līdz ar to darba **hipotēze** ir “Krievijas nacionālās intereses Ukrainas konfliktā ir drošības intereses, lai nepieļautu NATO un ASV izvērst savu darbību”. No iepriekš teiktā izriet šī darba **pētnieciskais jautājums**: Kādas nacionālās intereses ir Krievijai attiecībā uz Ukrainas konfliktu? Svarīgi atzīmēt, ka ar

1 MacFarlane, S. (2002). *Intervention in contemporary world politics*. New York, US: Oxford University Press.

2 Allison, R. (2013). *Russia, the West, and military intervention*. Oxford, UK: Oxford University Press. p.124.

3 Kozyrev. (1993). *Interview in Nezavisimaya gazeta, 24 November 1993*, pp.1,3. Quoted from: Allison, R. (2013). *Russia, the West, and military intervention*. Oxford, UK: Oxford University Press. p.124.

4 Allison, R. (2013). *Russia, the West, and military intervention*. Oxford, UK: Oxford University Press. p.124.

terminu „nacionālās intereses” tiek domāti „aizstāvēšanās un paskaidrojumi ārpolitikas lēmumiem”⁵. Tāpat politiskā reālisma rāmjos, kā to apraksta K. Volcs (angļu: *K. Waltz*), ietilpst „nacionālās intereses kā sistēma, ņemot vērā to, kas veicina valstu izdzīvošanu anarhiskā pasaulē”⁶.

Darba novitāte ir rast loģisku paskaidrojumu Krievijas rīcībai Ukrainas konflikta laikā, atrast Krievijas intereses intervencei Ukrainas konfliktā. **Darba mērķis** ir identificēt Krievijas nacionālās intereses attiecībā uz Ukrainas konfliktu caur vadošo amatpersonu retorikas analīzi un Krievijas ārpolitikas dokumentu analīzi, salīdzinot tos ar Alisonsa tēzi. Svarīgi arī uzsvērt, ka **darba objekts** ir Ukrainas konflikts (2013.-2014.) un **darba priekšmets** ir Krievijas ārpolitikas dokumenti un vadošās amatpersonas V. Putins un S. Lavrovs (krievu: *В. Путин; С. Лавров*) Ukrainas konflikta laikā (2013.-2014.).

Darba uzdevumi ir: a) veikt literatūras un pētījumu analīzi, kas tiek veltīti nacionālajām interesēm, b) iezīmēt analīzes faktoros empīriskajai daļai; c) veikt Krievijas vadošo amatpersonu – Krievijas Federācijas prezidenta V. Putina un ārlietu ministra S. Lavrova retorikas analīzi sakarā ar Ukrainas krīzi; d) izdarīt secinājumus; e) atbildēt uz pētnieciskajiem jautājumiem; f) apstiprināt vai noraidīt hipotēzi.

Darbā veiktajai analīzei tika izvēlēta šāda **darba metodoloģija**: gadījuma analīze, vadošo amatpersonu retorikas analīze. Zinātniski **pētnieciskās metodes** tiek pielietotas literatūras izpētē un analīzē teorētiskajā daļā, retorikas analīzē empīriskajā daļā.

Autores darbs tiek sadalīts trīs daļās: **ievads**, kur īsumā tiek dots darba novitātes pamatojums, tā aktualitāte un galvenie komponenti, kā arī tiek paskaidroti galvenie termini, kuri sastopami šī darba nodaļās; **teorētiskajā daļā** tiek atspoguļots pieejamās literatūras un pētījumu teorētiskais apskats par politisko reālismu, nacionālām interesēm un drošības līdzsvaru; **informatīvā daļā**, kas ir ievads empīriskā darba sastāvdaļā, tiek sniegta informācija par Ukrainas krīzi un tajā iesaistītajām pusēm, neatkarīgo analītiķu viedokļiem, kā arī dota informācija par svarīgiem konflikta notikumiem; **empīriskajā daļā** tiek veikta V. Putina un S. Lavrova retorikas analīze Ukrainas konflikta laikā (2013.-2014.), lai noskaidrotu un raksturotu Krievijas intereses, kuras pamudināja Krieviju izvēlēties esošo pozīciju Ukrainas konfliktā. Svarīgi atzīmēt, ka **secinājumos** tiek dots paveiktā darba analītiskais apskats, īsumā tiek apkopotas visas svarīgākās atziņas, kā arī tiek sniegtas īsas atbildes uz pētnieciskajiem jautājumiem un tiek noskaidrots, vai darba hipotēze tiek apstiprināta vai noraidīta.

⁵ Burchill, S. (2005). *The national interest in international relations theory*. New York, US: Palgrave Macmillian. p.206.

⁶Turpat. p.207.

1. NACIONĀLO INTEREŠU KONCEPTS POLITISKĀ REĀLISMA TEORIJĀ

Šajā nodaļā tiek sniegts teorētisks ieskats par reālisma skolas priekšstatiem uz valsts darbībām konflikta laikā. Tiek apskatītas valsts nacionālās intereses starptautiskajās attiecībās, trešajā punktā tiek apskatīts spēka līdzsvars un pēdējā punktā šajā nodaļā tiek identificētas nacionālās intereses, lai turpmāk tās varētu tikt izmantotas darba empīriskajā daļā par pētījuma kritērijiem.

1.1. Reālisma priekšstati uz valsts darbībām konflikta laikā

Politiskais reālisms ir visnenākā politikas mācība. „Reālisms izceļ politikas ierobežojumus, kurus nosaka cilvēka daba un starptautiskās valdības neesamība. Kopā abi šie aspekti pārsvarā padara starptautiskās attiecības atkarīgas no spēka un interesēm”.⁷ Pastāv divi reālisma paveidi – klasiskais jeb bioloģiskais reālisms un strukturālais jeb neoreālisms. „Klasiskais reālisms uzsver vēstures, starptautisko likumu un politisko līderu ietekmi.”⁸ Klasiskais reālisms tiek saukts par bioloģisko, tāpēc tas koncentrē savu uzmanību uz cilvēku un tam piederošo egoistisko dabu. Par klasiskā reālisma pārstāvjiem var nosaukt N. Makjavelli un H. Morgentavu (angļu: *N. Machiavelli; H. Morgenthau*). Savukārt neo-reālisti, kuri vēsturiski radās vēlāk „tic, ka starptautisko attiecību teorijas pamatā, tās kodolā vajadzētu pastāvēt sapratnei par iespēju sadali starp valstīm”⁹. Par neoreālisma pārstāvjiem var nosaukt K. Volcu, J. Hercu (angļu: *K. Waltz; J. Herz*).

Par vienu no senākiem reālistu skolas pārstāvjiem tiek saukts sengrieķu rakstnieks Tukidīds (sengrieķu: *Θουκυδίδης*), kura darbi tiek datēti ar 4. gadsimtu pirms Kristus un Itālijas 16. gadsimta politiskais rakstnieks N. Makjavelli (itāļu: *N. Machiavelli*). Tukidīds pētīja kara dabu un karu atkārtēšanos laika gaitā. Viens no viņa atklājumiem ir tas, ka kara iemesli ir vienas konkurējošas puses spēka pieaugums, kas izraisa bailes un mudina otru pusi rīkoties, tā sauktā

⁷ Donnelly, J. (2002). *Realism and international relations*. Cambridge, UK: Cambridge University Press. p.9.

⁸ Viotti, P., & Kauppi, M. (2012). *International relations theory*. (5th ed.) US: Pearson education. p.41.

⁹ Turpat.

spēku līdzsvara nobīde.¹⁰ Bailes otras puses spēka palielināšanās priekšā mudina valstis vairot savu militāro spēku, audzēt militāro vai ekonomisko arsenālu, palielināt savas valsts nozīmi pasaulē. Tukidīds savos darbos arī lieto jēdzienu „reālā politika”¹¹, ar ko apraksta faktu, ka stipras valstis var atļauties darīt visu, kas tām ienāks prātā, bet vājām valstīm nāksies pakļauties spēcīgo valstu vēlmēm.¹²

Savukārt N. Makjavelli apgalvoja, ka jebkuru starpvalstu attiecību pamatā pirmām kārtām ir to valdnieku egoisms un viņu ambīcijas. N. Makjavelli apgalvoja, ka nacionālā drošība, kā arī visa valsts pastāvēšana tiešā veidā ir atkarīga no tās valdnieka uzvedības, kurai nevajadzētu izcelties ar pozitīvām īpašībām.¹³ Ētiskā valdnieka uzvedība atrodas otrajā plānā pēc nacionālās drošības. Intereses, labklājība un valsts pastāvēšana stāv augstāk par jebkādiem noslēgtiem līgumiem vai jebkādām ētiskām normām. N. Makjavelli apgalvo, ka lietas vajadzētu pieņemt tādas, kādas tās ir, nevis censties tās pārveidot par tādām, kādām tām vajadzētu būt vai kādas tās kādreiz bija¹⁴.

Politiskais reālisms ir reālo lietu, reālas darbības un reālas pasaules skola, kurā analīzei tiek izmantotas valstis kā savā starpā konfliktējošas vienības. Starptautiskām organizācijām piemīt sekundāra loma reālistu skolas pētnieka acīs, tās stāv otrā plānā. Starptautiskās organizācijās vairāk vai mazāk ir kādu valstu pārstāvji, un tie cenšas veicināt savas valsts nacionālās intereses.¹⁵

Reālisti uzskata starptautisko pasauli par anarhisku vietu, tas nozīmē, ka valstis kā neatkarīgas vienības pastāv viena bez otras un bez varas virs tām, kura varētu norādīt kā viņiem rīkoties. Anarhiska pasaule ir augsne vissliktāko cilvēka īpašību parādīšanai¹⁶. Valstīm, kā neatkarīgām vienībām, vajadzētu paļauties tikai uz saviem spēkiem, un pat savu uzticīgo biedru vajadzētu uzskatīt par ienaidnieku, būt gatavam tam, ka viņš mainīs savus uzskatus, ja tas spēlēs viņa interešu labā.¹⁷ Savukārt, konflikti reālistu teorijā ir pati par sevi pastāvoša parādība, kā norāda T. Hobbs (angļu: *T. Hobbes*), tas ir cilvēka naturālais stāvoklis un līdz sabiedrības veidošanai cilvēks pastāvēja karā visi pret visiem, dzīvība

¹⁰ Viotti, P., & Kauppi, M. (2012). *International relations theory*. (5th ed.) US: Pearson education. p.43-44.

¹¹ Turpat.

¹² Turpat.

¹³ Turpat. p.45-46.

¹⁴ Turpat.

¹⁵ Donnelly, J. (2002). *Realism and international relations*. Cambridge, UK: Cambridge University Press.

¹⁶ Turpat. p.10.

¹⁷ Waltz, K. (2008). *Realism and International Politics*. New York, NY: Routledge. p.201.

tādā stāvoklī nevarētu saukties par rāmu.¹⁸ No tās idejas izriet, ka, ja starptautiskā pasaule ir anarhiska vieta bez virs stāvošas valdības, tas nozīmē, ka valstis atrodas tādā vai citā nozīmē, bet karā visi pret visiem. Un citāda doma varētu kļūt par fatālu valstīm un to suverenitātei.

K. Volcs norāda uz to, ka konflikts jau sen nostājies kā starptautiskās attiecības sinonīms¹⁹. Pareizā analizē jāsaprot konflikta avoti, kāpēc viena puse uzbrūk, kāpēc otra puse sāk aizstāvēties. Darba autore dod uzsvāru uz spēka lomu politiskā reālisma teorijā. Kā norāda H. Morgentavs (angļu: H. *Morgenthau*), cilvēks dabiski tiecas pēc varas, cīņa par varu raksturīga cilvēkam jau no viņa dzimšanas, cilvēki ir dabiskas būtnes, kam piemīt savstarpējā konkurence.²⁰ Kā norāda Hobbes, konflikts izriet no trim lietām - konkurences, sava spēka neskaidrības un vēlmes pēc slavas.²¹ Reālisms skatās uz spēku, ka tas ir kombinētas valsts spējas, spēka nekad nevar būt par maz, bet par daudz varētu būt bīstami.²² Jutta Vedes (angļu: *Jutta Wedes*) savā rakstā piemin, kā H. Morgentavs redz nacionālās intereses kā politiskas, kultūras un fiziskas identitātes aizsardzība no citas valsts ietekmes.²³

Jutta Vedes arī piemin, ka reālisma skolas pārstāvji uzskata, ka starptautiskā politika atšķiras no iekšpolitikas, balstoties uz domu, ka starptautiskā politikā pastāv anarhija un valsts visu laiku cīnās par savu pastāvēšanu. Savukārt draudus vajadzētu apskatīt, salīdzinot tos ar individuālo spēku, kurš piemīt valstīm atsevišķi no pārējiem starptautiskās politikas dalībniekiem. Kā arī, lai pareizi aprēķinātu esošos draudus, valstij jāsaprot pastāvošā situācija, kur tā atrodas. Savukārt autore piemin, ka reālisms nevar paskaidrot, kāpēc tiek izvēlētas konkrētās atbildes uz konkrētiem draudiem un, kāpēc tie ir valsts interesēs no paša sākuma.²⁴

Miers reālistiem starptautiskā politikā tiek balstīts uz spēka līdzsvaru. Spēka līdzsvars starptautiskā politikā ir vēsturiski attīstīta spēku sadale starptautiskās sistēmas dalībniekiem. Pēc reālistu viedokļa, spēku nelīdzsvarotība ir bīstama visiem starptautiskās sabiedrības

¹⁸ Viotti, P., & Kauppi, M. (2012). *International relations theory*. (5th ed.) US: Pearson education. p.47-48

¹⁹ Waltz, K. (2008). *Realism and International Politics*. New York, NY: Routledge. p.19.

²⁰ Turpat. p.78.

²¹ Turpat.

²² Turpat. p.79.

²³ Morgenthau, H.J. (1951). *In Defense of the National Interests. A Critical Examination of American Foreign Policy*. New York: Alfred A.Knopf. Quoted from: SAGE Journals. (1996). Constructing national Interests. Retrieved from: <http://ejt.sagepub.com/content/2/3/275.full.pdf+html>

²⁴ SAGE Journals. (1996). Constructing national Interests. Retrieved from: <http://ejt.sagepub.com/content/2/3/275.full.pdf+html>

dalībniekiem, spēku nelīdzsvarotība ved uz konfliktiem un karu. Reālisms redz bipolāru pasauli vairāk mierīgāku un stabilu nekā multipolāru sistēmu.²⁵

1.2. Valsts nacionālās intereses starptautiskajās attiecībās

Iepriekšējā nodaļā darba autore deva teorētisku ieskatu politiskā reālisma skolas mācībā, tagad tiek dots ieskats uz nacionālās intereses jēdzienu. Nacionālās intereses izveidojās no cilvēka motīviem, saskaņā ar tiem raksturīgajiem ģeopolitiskajiem, kultūras un psiholoģiskajiem faktoriem.²⁶ Nacionālās intereses „ir centrētas uz labklājību valstī un pašreizējās politiskās doktrīnas, un nacionālās dzīvības stila saglabāšanu”.²⁷ Krievijas nacionālās drošības koncepcija, nacionālās intereses aprakstītas kā „iekšēju un ārēju valsts vajadzību kopums, lai nodrošinātu ilgspēju un drošu indivīda, sabiedrības un valsts attīstību”²⁸.

Klasiskā reālisma skolā, nacionālās intereses nosaka valsts ārpolitiku.²⁹ Tā kā, nacionālās intereses nosaka valsts ārpolitiku, pētījumā nevar sadalīt nacionālās intereses komponentos.³⁰ Pētījuma gaitā tiek apskatīts interešu kopums vai pašas galvenās un aktīvās valsts intereses.³¹ Nacionālās intereses tiek izmantotas, lai noskaidrotu valsts ārpolitikas piemērotību, lai paskaidrotu, aprakstītu un izvērtētu to.³² Kad tiek veikta nacionālo interešu analīze, tiek veikta izpratne par valsts ārpolitikas iemesliem, mērķiem, dinamiku un virzienu.³³

Reālistu skolas pārstāvis J. Rosenau (angļu: *J. Rosenau*) uzskata, ka nacionālās intereses konsolidē sabiedrību un neļauj tai sadalīties grupās un indivīdos³⁴. Sabiedrības kopīgā interese

²⁵ SAGE Journals. (1996). Constructing national Interests. Retrieved from: <http://ejt.sagepub.com/content/2/3/275.full.pdf+html>

²⁶ Burchill, S. (2005). *The national interest in international relations theory*. New York, US: Palgrave Macmillian p.4.

²⁷ Padelford, N., & Linkoln, G. (1962). *The Dynamics of international politics*. Quoted from: Frankel, J. (1970). *National interests*. London: Pall Mall Press. p.19.

²⁸ Совет безопасности Российской Федерации. (2009). *Стратегия национальной безопасности Российской Федерации до 2020 года*. Взято из: <http://www.scrf.gov.ru/documents/99.html>

²⁹ Burchill, S. (2005). *The national interest in international relations theory*. New York, US: Palgrave Macmillian. p.9-13.

³⁰ Turpat.

³¹ Beard, A. (1935). *The open door At Home*. New York. p 10. Quoted from: Burchill, S. (2005). *The national interest in international relations theory*. New York, US: Palgrave Macmillian. p.10.

³² Frankel, J. (1970). *National interests*. London: Pall Mall Press.p.23.

³³ Turpat. p.28.

³⁴ Rousseau, N. (1960). *Book IV,I*. p.269-70. Quoted from: Burchill, S. (2005). *The national interest in international relations theory*. New York, US: Palgrave Macmillian.p.15.

“Civilā reliģija”³⁵(angļu: *civil religion*) veido sabiedrības kohēziju, patriotiskas jūtas un sabiedrības kopīgas pienākuma jūtas.³⁶ Piemēram, nacionālās drošības intereses, tās ir pastāvīgas, kopīgas sabiedrības intereses, lai aizstāvētu savas valsts teritoriālo integritāti un suverenitāti.³⁷ Kā arī stratēģiskās un ekonomiskās intereses ir pastāvīgas nacionālās intereses.³⁸

Savukārt, D. Frankels (angļu: *J. Frankel*) redz nacionālās intereses kā ārpolitikas mērķi un sadala to divos veidos, primārās nacionālās intereses un subjektīvās nacionālās intereses. Primārās nacionālās intereses - tās ir „ģeogrāfija, vēsture, kaimiņi, resursi, iedzīvotāju skaits un etniskā piederība”³⁹. Turpretī subjektīvās nacionālās intereses ir tās, ko konkrētā laika posmā nosaka dominējošā elite un tā ir „ideoloģija, reliģija un klases identitāte”⁴⁰. Svarīgi pieminēt, ka fundamentālas nacionālās intereses ir „fiziskās, politiskās un kultūras identitātes aizsardzība pret citu valstu iejaukšanos”⁴¹. Nacionālās intereses ir vajadzīgas, lai sasniegtu mērķus, pēc K. Marksa un F. Engelsa (vācu: *K. Marx; F. Engels*) teiktā, valdošā elite vienmēr definē savas ekonomiskās un materiālās intereses kā valsts nacionālās intereses.⁴² Svarīgi arī pieminēt, ka pastāv stipra kritika nacionālo interešu ticamībai, ka kopumā tas ir izgudrots mīts, kas spēlē valdošās elites labā, realizē tās intereses.⁴³

Valsts ir tas instruments, kas veido nacionālās intereses, tā galīgajā formā.⁴⁴ Starptautiskajā politikā nacionālās intereses tiek izmantotas, lai veidotu politisku uzvedību, „kalpojot kā līdzeklis, lai aizstāvētu, iebilstu vai ierosinātu politiku”⁴⁵. Nacionālās intereses strādā pēc „savos” no „svešiem” izslēgšanas principa, kur „svešo” intereses netiek ņemtas vērā. Svarīgi pieminēt, ka nacionālās intereses un nacionālā pašapziņa, tās ir divas nedalāmas lietas, kas tiek veidotas no tautas attiecībām ar apkārtējo pasauli, dzīvības stila, vēsturiskiem

³⁵ Burchill, S. (2005). *The national interest in international relations theory*. New York, US: Palgrave Macmillian. p.16.

³⁶ Turpat.

³⁷ Turpat.

³⁸ Turpat.

³⁹ Turpat. p.3.

⁴⁰ Turpat.

⁴¹ Morgenthau, J. (1951). *In Defence of the National Interest: A Critical Examination of American foreign Policy*. Now York. p.172. Quoted from: Burchill, S. (2005). *The national interest in international relations theory*. New York, US: Palgrave Macmillian. p.37.

⁴² Marx, K., & Engels, F. (1998). *The Communist Manifesto*. London. p.58-59. Quoted from: Burchill, S. (2005). *The national interest in international relations theory*. New York, US: Palgrave Macmillian. p.12.

⁴³ Burchill, S. (2005). *The national interest in international relations theory*. New York, US: Palgrave Macmillian. p.14

⁴⁴ Turpat. p.28.

⁴⁵ Turpat. p.23.

notikumiem, vērtībām, kas ir raksturīgas tautai, no tā visa izriet valsts ārpolitika un diplomātija.⁴⁶ Nacionālās intereses tiek veidotas no esošām spējām un attīstības prioritātēm⁴⁷. A. Zadohins (krievu: *А. Задохин*) redz tiešo saikni starp drošību un nacionālām interesēm, tautas izpratni par savu integritāti, nāciju, kultūru, vēsturi un attieksmi pret valsts struktūrām.

Savukārt U. Bjerelds un M. Demkere (angļu: *Ulf Bjereld and Marie Demker*) savā rakstā secināja, ka valsts drošībai lielvaru attiecības ir daudz svarīgākas nekā cilvēktiesības vai ārvalstu palīdzības politika.⁴⁸ Tiek arī secināts, ka iedzīvotājiem ir ierobežota interese par ārpolitiskiem notikumiem, salīdzinot ar valstī notiekošo. Runājot īsāk, ārpolitiskie notikumi stāv zemākā līmenī nekā iedzīvotāju intereses. Pētnieki secināja, ka tāda iedzīvotāju attieksme izriet no tā, ka iedzīvotājiem vairāk interesē tas, kas primāri viņus ietekmē, un tie ir sociālie un ekonomiskie jautājumi. Bet, savukārt, ārpolitiskie jautājumi un notikumi iedzīvotājus interesē balstoties uz personiskām interesēm un, kas viņiem personī ir svarīgi kā sabiedrībai kopumā.⁴⁹

Savukārt Jutta Vedes (angļu: *Jutta Wedes*) rakstīja, ka nacionālās intereses tas ir tas, kas dod paskaidrojumu tam, kas notiek starptautiskā politikā, kā arī nacionālās intereses paskaidro valsts uzvedību un valsts rīcību. Jutta Vedes nosauc nacionālās intereses par valodu, ar kuras palīdzību valstis izveido ārpolitiku un pieņem lēmumus. Savukārt nacionālās intereses arī varētu tikt nosauktas par mērķiem, kurus valsts grib realizēt. Nacionālās intereses jeb mērķi tiek sasniegti ar valsts ārpolitikas palīdzību. Savukārt, no otras puses, nacionālās intereses dod paskaidrojumu uz valsts rīcību un paskaidrojumu, kāpēc izvēlētais ārpolitiskais rīcība ir svarīga un dod pamatojumu tai. Kā arī, tiek runāts, ka nacionālās intereses ir sociāli konstruētas. Autore arī piemin, ka pirms jebkāda ārpolitiska lēmuma valstij jāsaprot pilnībā visa situācija un, balstoties uz valsts interesēm, jāizvēlas kādā veidā atbildēt uz situāciju. Citiem vārdiem, caur nacionālām interesēm valsts redz pasauli. Nedrīkst aizmirst, ka galvenais valstīm ir izdzīvošana un, ka valstis visu laiku atrodas sacensībā viena ar otru, anarhiskā pasaulē, kur katrs ir pats par sevi, tā sauktā drošības dilemma, kur drošība un izdzīvošana ir primārās valsts intereses.⁵⁰

⁴⁶ Задохин, А. (2002). *Внешняя политика России: национальное сознание и национальные интересы*. Москва: Дипломатическая академия МИД России.

⁴⁷ Turpat. p.11.

⁴⁸ Scandinavian Political Studies. (2000). *Ulf Bjereld and Marie Demker*. Retrieved from: https://tidsskrift.dk/index.php/scandinavian_political_studies/article/view/13403/25551

⁴⁹ Turpat.

⁵⁰ SAGE Journals. (1996). *Constructing national Interests*. Retrieved from: <http://ejt.sagepub.com/content/2/3/275.full.pdf+html>

Savukārt Brajens Šmidts (angļu: *Brian c. Schmidt*) savā rakstā teicis, ka valsts drošība ir ļoti plašs jēdziens un katram starptautiskās politikas dalībniekam tas nozīme savu. Viena no definīcijām ir “Nācijai ir drošība, kad tai nevajag upurēt savas leģitīmās intereses, lai izvairītos no kara un saglabātos, ja tās tiek apstrīdētas karā”.⁵¹ Kas tieši ir drošība arī ir strīdīgs jautājums, vai valsts drošība nozīmē militāru drošību, vai arī drošība varētu būt ekonomiskās, sociālās vai vides lietās. Kā nodrošināt valsts drošību arī netiek definēts līdz galam. Vai drošība varētu tikt sasniegta tikai ar militārām lietām, vai arī to var sasniegt ar diplomātiskām metodēm, tas paliek strīdīgs jautājums starp reālisma skolas rakstniekiem līdz pat šai dienai. Savukārt, autors arī pasvītīro interesanto domu, kad valsts cenšas sasniegt savas valsts drošību starptautiskajā pasaulē, nav nekādu mehānismu, lai sinhronizētu dažādus valsts centienus vienai pret otru. Tas savukārt var novest pie negatīva rezultāta un izraisīt konfliktu, kas beigās tikai pastiprinās valsts nedrošību vēl vairāk.⁵²

1.3. Spēka līdzsvars

Iepriekšējā nodaļā autore deva teorētisku ieskatu par interešu jēdzienu, tagad vajag dot ieskatu uz spēka līdzsvara teoriju. Pēc T. Paula, Džeimsa Virtza un Mičela Fortmana (angļu: *T.V. Paul, James J. Wirtz, Michel Fortmann*) teiktā, spēka līdzsvars ir sistēmiska vai subsistēmiska līmeņa iznākumi, vai citiem vārdiem, varas līdzsvars starp lielvarām.⁵³ Savukārt, balansēšana varētu tikt nosaukta kā valsts stratēģija, vai arī kā valsts ārpolitikas uzvedība. Spēka līdzsvars ir vajadzīgs, lai apturētu vienu lielvaru no starptautiskās pasaules dominēšanas. Pētnieki minēja, ka reālisma kritiķi runā, ka spēka līdzsvars kļūva nenozīmīgs pateicoties augošam globālam sociālam spēkam pasaulē. Bet, savukārt, paši reālisti tic tam, ka spēka līdzsvars mūsdienās starptautiskajā politikā tiek atrasts vairākās formās ne kā militārs līdzsvars.⁵⁴

Pastāv trīs līdzsvara veidi, cietais līdzsvars, mīkstais līdzsvars, asimetriskais līdzsvars. Cietais līdzsvars ir tradicionālais jēdziens, tā ir intensīva starpvalstu sacensība, kuras laikā tiek

⁵¹ Lippmann, W. (1943). *U.S. Foreign Policy: Shield of the Republic*. Boston: Little, Brown. Quoted from: Schmidt, B.C. (2012). *The Primacy of National Security*. In: Smith, S., Hadfield, A., Dunne, T. (eds.) *Foreign Policy. Theories, Actors, Cases*. Oxford: Oxford University press, p. 189.

⁵² Smith, S., Hadfield, A., Dunne, T. (eds.) *Foreign Policy. Theories, Actors, Cases*. Oxford: Oxford University press, p. 188-221.

⁵³ T.V. Paul, James J. Wirtz, Michel Fortmann. (2004). *Balance of Power. Theory and Practice in the 21st Century*. Stanford, California: Stanford University Press. pp. 11-25.

⁵⁴ Turpat.

izveidotas alianses un pretalianses. Mīkstais līdzsvars, savukārt, tiek izveidots, lai pretotos potenciāli apdraudošam, jauni veidotam un uzaustošam spēkam, tajā laikā tiek izveidotas īsas vai formālas alianses. Trešais līdzsvara paveids ir asimetriskais. Asimetriskais līdzsvars norit, kad jābalansē subnacionālie indivīdi, piemēram teroristu grupa. Svarīgi arī piezīmēt, ka pastāv divi balansēšanas līmeņi, reģionālais jeb subsistēmiskais un internacionālais jeb sistēmiskais līmenis. Reģionālā līmenī valda cietais līdzsvars, savukārt, mīkstais līdzsvars norit internacionālā līmenī.⁵⁵

Spēka līdzsvars ir vajadzīgs, lai saglabātu stabilitāti, mieru un kārtību starptautiskajā pasaulē, tas palīdz mazām un vājām valstīm savus spēkus kombinēt, lai paaugstinātu kopīgu spēku un saglabātu nacionālo labklājību un drošību. Citiem vārdiem, valsts meklē veidu, kā izdzīvot anarhiskā pasaulē un nepazaudēt savu nacionālo labklājību un drošību, jo starptautiskajā pasaulē visu laiku norit cīņa par varu. Lai izdzīvotu anarhiskā pasaulē, valstis izveido koalīcijas.⁵⁶

Svarīgi arī piezīmēt, ka pēc liberāļu domām pasaulē aug jaunas globalizācijas normas, kā arī pieaug savstarpējā ekonomiskā atkarība, tas savukārt ierobežo spēka līdzsvaru. Izteikta interesanta doma, ka valstis, kurām ir ekonomiskie sakari, komerciālie investīciju plūdi, vai savstarpēja tirdzniecība, ir mazāk ieinteresētas iesaistīties intensīvā konkurencē, kā spēka līdzsvars, vai arī kādā citā agresīvā uzvedībā vienai pret otru.⁵⁷

Savukārt, Ričards Littls (angļu: *Richard Little*) savā grāmatā raksta, ka spēka līdzsvaram piemīt diezgan mūsdienīgs raksturs starptautiskajā politikā, galvenokārt tā ir ideja, kur tiek izveidoti anti-hegemoniskas alianses. Spēka līdzsvaru arī var nosaukt kā nepārtraukti sociālas un politiskas attiecības. Valstis cenšas saglabāt savu nacionālo drošību, intereses un labklājību ar savstarpēju spēku apvienošanu. Savukārt Eiropas spēka līdzsvars atšķiras no ASV spēka līdzsvara. Galvenokārt vēsturiski pastāv trīs galvenie spēka līdzsvara dalībnieki - ASV, Eiropa un Krievija. Spēka līdzsvars varētu būt ar vairākiem centriem vai diviem galveniem varas centriem. Ričards Littls raksta, ka ASV cenšas izveidot jaunu spēka līdzsvaru, tai piemīt gan spēks, gan iespējas to izdarīt, bet Krievijai vēsturiski ir citas domas, kā jāizskatās spēka līdzsvaram.⁵⁸

Ričards Litts uzsver, ka Amerikas reālisti nosauc spēka līdzsvaru par izejošo vielu, kas izriet no nedrošības, kuru izjūt valstis anarhiskā pasaulē. "Lielvaras izjūt, ka tām piemīt kolektīva atbildība, lai saglabātu mieru starptautiskā sabiedrībā, un kā sekas tām jāizveido un jāpaglabā

⁵⁵ T.V. Paul, James J. Wirtz, Michel Fortmann. (2004). *Balance of Power. Theory and Practice in the 21st Century*. Stanford, California: Stanford University Press. pp. 11-25.

⁵⁶ Turpat

⁵⁷ Turpat

⁵⁸ Little, R. (2007). *The Balance of Power in International Relations*. Cambridge: Cambridge university press.

spēka līdzsvars.”⁵⁹ Svarīgi arī piezīmēt, ka spēka līdzsvars ir spēcīga metafora, kur vienam starptautiskās pasaules dalībniekam ir kontrole pār citu.

Pēc Littla domām mēs varam apskatīt spēka līdzsvaru dažādi, vispirms kā metaforu, otrkārt kā teorētisko modeli un treškārt kā mītu. Spēka līdzsvars pats par sevi jau ilgi zināms termins, jau trīs simt gadus tas tiek apskatīts kā svāri, kur dominē spēks un vara. Spēks un vara, savukārt, nosaka sociālu struktūru starptautiskā politikā. Spēka līdzsvars ir transformējama metafora, „kura tiek izmantota, lai saprastu grūtas, abstraktas vai nestrukturētas jomas”⁶⁰. Saskaņā ar spēka līdzsvara teoriju, spēku vajadzētu apskatīt kā plūstošu vielu, ne kā fiksētu parādību. Bet vara starptautiskā pasaulē pastāv bez hierarhijas, un tā nav monopolizēta. Spēka līdzsvara teorija apgalvo, ka rezultātu nekad nevar paredzēt līdz galam, jo jebkurā brīdī „svāris” varētu tikt pārvietots no vienas svāra malas uz otru, un spēka līdzsvars līdz ar to tiek mainīts. Saskaņā ar spēka līdzsvara teoriju, starptautiskās attiecības tiek sadalītas divās daļās, kur abas daļas visu laiku atrodas konfrontācijā viena ar otru, un cenšas atsvērt viena otru.⁶¹

Savukārt, ja ņem vērā autoru apvienoto pētījumu, kur vēsturiski tika pētīts spēka līdzsvars visā tuvo austrumu reģionā⁶², spēka līdzsvara galvenais mērķis ir traucēt sistemātisko dominēšanu. „Dominēšana neveidojas daudzu valstu sistēmā tāpēc, ka uztvertie draudi, kas varētu vest pie dominēšanas, izveido līdzsvarojošo uzvedību no citām valstīm, kas valda sistēmā.”⁶³ Autori apgalvo, ka anarhiskas starptautiskas pasaules dalībniekiem ir interese paplašināt savas drošības iespējas. Līdz ar to tie pārbauda sistēmas dominēšanas iespējas caur savu iekšējo līdzsvarošanu, vai arī adoptējot veiksmīgas darbības no iespējamā hegmona. Savukārt, sistēmai arī piemīt šķēršļi, galvenokārt, spēka līdzsvara sistēmā, kur praksē tiek izmantoti kopīgi labumi, pastāv parazitisma problēma (angļu: *free riding*)⁶⁴. Otrkārt, jaunais ekonomiskais, politiskais un socioloģiskais institucionālisms caur iekšējām valsts nostiprināšanas reformām, pazeminās iekšējo līdzsvarošanu, tā kā rodas īstās līdzsvara izmaksas. Treškārt, gadiem ilgi atlasīti pētījumi šajā jomā pastiprina konkurējošo sistēmu un izveido šķēršļus spēka

⁵⁹ Little, R. (2007). *The Balance of Power in International Relations*. Cambridge: Cambridge university press.

⁶⁰ Журнал «Политическая наука» (2010). Р. Литтл. Баланс сил в международных отношениях: Метафоры, мифы и модели. Взято из: <http://inion.isras.ru/files/File/Magazine/PolitNauka/2011/Littl.pdf>

⁶¹ Turpat.

⁶² SAGE journals. William C.Wohlforth et all. (2007). Testing Balance-of-Power Theory in World History. Retrieved from: <http://ejt.sagepub.com/content/13/2/155.full.pdf+html>

⁶³ Levy, J. (2004) ‘What do Great Powers Balance Against and When?’, Quoted from: T.V. Paul, James J. Wirtz and Michel Fortmann (eds) *Balance of Power: Theory and Practice in the 21st Century*, pp. 29–51. Stanford, CA: Stanford University Press. Quoted from: SAGE journals. William C.Wohlforth et all. (2007). Testing Balance-of-Power Theory in World History. Retrieved from: <http://ejt.sagepub.com/content/13/2/155.full.pdf+html>

⁶⁴ Turpat

līdzsvaram. Svarīgi arī akcentēt, ka spēka līdzsvars nosaka, ka sistēmas dominēšana netiek atļauta, balstoties uz tās domas, ka sistēmā pastāv iekšējais un ārējais līdzsvars un sacensība. Svarīgi arī pieminēt, ka pētnieki nonāca pie secinājuma, ka mūsdienu starptautiskai politiskai sistēmai galvenokārt piemīt unipolārs raksturs. Līdz ar to, spēka līdzsvars atrodas nedrošā stāvoklī, bet vēsturiski skatoties, tas nav nekas jauns un tāda sistēma varētu pastāvēt. Pētnieki arī nonāca pie secinājuma, ka spēka līdzsvara efektam traucē kolektīvas rīcības problēma un arī citi faktori.⁶⁵ Tālāk darba autore grib apkopt visas trīs pēdējās apakšnodaļas un definēt kritērijus empīriskai daļai.

1.4. Nacionālo interešu identificēšana

Iepriekšējās trīs nodaļās tika apskatīti trīs galvenie teorētiskie skatījumi uz valsts nacionālajām interesēm. Vispirms tika apskatīts reālisma skolas priekšstats par valstu rīcību starptautiskajā pasaulē, tika apskatīts, kā, balstoties uz reālisma skolas priekšstatiem, valstīm būtu jārīkojas starptautiskajā pasaulē. Otrkārt tika apskatīta literatūra, kura sniedz ieskatu konkrēti uz valsts nacionālām interesēm, kas konkrēti tiek domāts zem šī termina. Savukārt par trešo punktu tika ņemta spēka līdzsvara teorija, šajā nodaļā tika aprakstīts, kas spēka līdzsvars konkrēti ir un, kāda loma tam ir starptautiskajā pasaulē. Savukārt, dotajā nodaļā tiks teorētiski apkopotas visas iepriekšējās atziņas, izvēlēti konkrēti kritēriji tālākai darba empīriskai daļai, lai varētu tālāk raksturot Krievijas nacionālās intereses Ukrainas konflikta gadījumā.

Runājot par reālisma skolas priekšstatu uz valstu rīcībām starptautiskajā pasaulē, darba autore vēlas pasvītrot tālākās galvenās domas. Starptautiskā pasaule reālistiem ir bīstama vieta, kur nekad nedrīkst paļauties ne uz vienu, kā tikai uz saviem spēkiem. Reālisti runā, ka starptautiskā pasaule ir anarhiska vieta, kur viss izriet vispirms no cilvēka egoistiskiem dabiskiem pamatiem. Reālisti apgalvo, ka lietas jāsaprot un jāpieņem tādas, kā tās ir, bet ne tādas, kā mēs tās gribētu redzēt vai, kādas tās bija agrāk. Reālisti apgalvo, ka starptautiskajā pasaulē dominē „reālas politikas” (angļu: *real politik*)⁶⁶ jēdziens. Kas savukārt nozīmē, ka spēcīga valsts var rīkoties kā tām gribas, bet vājām valstīm jāpaklausa spēcīgo valstu vēlmēm. Valsts valdniekus jāpieņem par

⁶⁵ SAGE journals.. Wohlforth, W., et al. (2007). *Testing Balance-of-Power Theory in World History*. Retrieved from: <http://ejt.sagepub.com/content/13/2/155.full.pdf+html>

⁶⁶ Viotti, P., & Kauppi, M. (2012). *International relations theory*. (5th ed.) US: Pearson education. p.43-44.

egoistiskām būtnēm, kas beigās spēlēs savu interešu labā vai savas valsts nacionālo interešu labā.⁶⁷

Konflikts, savukārt, reālistiem ir pats par sevi saprotama lieta starptautiskā pasaulē. Valstis visu laiku atrodas tādā vai citā nozīmīgā konfliktā viena pret otru, par varu, resursiem vai cita iemesla dēļ. Nedrīkst aizmirst, ka cilvēki dabiski tiecas pēc varas. Vara ir tas, ko cilvēki grib sasniegt no pašas dzimšanas. Tas ir dabiski, ka valstīm piemīt savstarpēja konkurence. Savukārt konfliktu reālisti saredz, kad norit konkurence, nesapratne par savu spēku vai arī vēlme pēc slavas.⁶⁸ Spēks, savukārt, reālistiem ir kombinētas valsts spējas. Spēks ir tāda viela, kuras nekad nevar būt par maz, bet, savukārt, par daudz spēka varētu būt bīstami.⁶⁹ Draudus, savukārt, reālisti apskata ar konkrētas valsts individuālo spēku.

Kara iemesli reālistiem izriet no spēka līdzsvara nobīdes, kā vienai pusei ir spēka pieaugums, tas, savukārt, izraisa bailes un pamudina otru pusi rīkoties, bailes no otra spēka pamudina palielināt savu nacionālo spēku.⁷⁰ Mieru, savukārt, reālisti redz tikai spēka līdzsvarā, kur vieni aptur citus no dominēšanas starptautiskā pasaulē. Spēka līdzsvars, savukārt, ir tas, kas jau trīs simt gadus nosaka starptautisko politiku.⁷¹

Spēka līdzsvars ir varas sadale starp lielvarām. Tradicionāli spēka līdzsvaru apraksta, kad tiek runāts par intensīvu starpvalstu sacensību, kuras laikā tiek izveidotas alianses un pretalianses. Vēsturiski tika pieņemts apskatīt spēka līdzsvaru kā svarus, kur vienas puses apvienotais spēks līdzsvaro otru. Savukārt, līdzsvars starptautiskā pasaulē ir saprasts kā stratēģija vai valsts ārpolitiska uzvedība.⁷² Pētnieki arī apgalvo, balstoties uz domu, ka starptautiskā pasaulē paaugstinās globalizācijas ietekme un pastiprinās ekonomiskā starpvalstu saikne. Balstoties uz šīs domas, spēka līdzsvars mūsu dienās varētu tikt rasts ne tikai militārā jomā.⁷³

Kad tiek runāts par varu spēka līdzsvara teorijā, tiek domāts, ka vara nav monopolizēta, rezultāts nevar tikt aprēķināts līdz galam, svars jebkurā laikā varētu tikt mainīts uz konkurējošo pusi. Starptautiskā politikā spēka līdzsvars ir vajadzīgs, lai tiktu saglabāta sistēmas stabilitāte un

⁶⁷ Viotti, P., & Kauppi, M. (2012). *International relations theory*. (5th ed.) US: Pearson education. p.43-44.

⁶⁸ Waltz, K. (2008). *Realism and International Politics*. New York, NY: Routledge. p.78.

⁶⁹ Turpat.⁷⁹

⁷⁰ Viotti, P., & Kauppi, M. (2012). *International relations theory*. (5th ed.) US: Pearson education. p.43-44.

⁷¹ Журнал «Политическая наука» (2010). Р. Литтл. *Баланс сил в международных отношениях: Метафоры, мифы и модели*. Взято из: <http://inion.isras.ru/files/File/Magazine/PolitNauka/2011/Littl.pdf>

⁷² Levy, J. (2004) *What do Great Powers Balance Against and When?*, Quoted from: T.V. Paul, James J. Wirtz and Michel Fortmann (eds) *Balance of Power: Theory and Practice in the 21st Century*, pp. 29–51. Stanford, CA: Stanford University Press. Quoted from: SAGE journals. William C. Wohlforth et al. (2007). *Testing Balance-of-Power Theory in World History*. Retrieved from: <http://ejt.sagepub.com/content/13/2/155.full.pdf+html>

⁷³ Turpat.

kārtība starptautiskajā pasaulē. Spēka līdzsvars palīdz mazām un vājām valstīm kombinēt savu spēku kopā vienai ar otru, kas turpmāk palīdz saglabāt nacionālo labklājību un drošību.

Reālisti apgalvo, ka nacionālā drošība ir primārā valsts interese, kas, savukārt, ir atkarīga no valsts valdnieka uzvedības. Reālisti apgalvo, ka nacionālo drošību, valsts nacionālo labklājību un valsts pastāvēšanu jāsaprot kā primāro visām etniskām normām vai parakstītiem līgumiem.⁷⁴

Savukārt pētnieki apgalvo, ka, pētot nacionālās intereses, nedrīkst aizmirst, ka valdošā elite cenšas sasniegt vistīcāmāk savas ekonomiskās intereses, nosaucot tās par valsts nacionālajām interesēm.⁷⁵ Starptautiskās attiecībās viss balstās uz trim lietām - tas ir spēks, vara un intereses.⁷⁶ Reālisms runā, ka analīzē jāapskata valstis kā savā starpā konfliktējošas vienības. Nacionālās intereses, savukārt, nevarētu tikt apskatītas atsevišķi viena no otras, tās nevarētu tikt sadalītas pa komponentiem. Jāapskata interešu kopumi vai arī jāņem analīzei pašas svarīgākās intereses.

Jāņem vērā, ka nacionālās intereses nosaka valsts ārpolitikas uzvedību. Kā arī, nacionālās intereses pamato valsts ārpolitisku uzvedību un paskaidro un pamato pieņemtos ārpolitiskos lēmumus. Pētot nacionālās intereses, var tikt saprasta valsts patiesā uzvedība un iespējamā tālākā valsts ārpolitikas rīcība konkrētā ārpolitiskā situācijā.⁷⁷

Pētnieki apgalvo, ka nacionālās intereses izveidojas no nacionālās apziņas, vēsturiskās pieredzes un ārējās saskarsmes ar kaimiņiem, ka arī caur personīgajām nacionālajām interesēm valsts redz pasauli un, balstoties uz savām interesēm, domā, kā rīkoties savā labā.⁷⁸

Savukārt, apskatot pētāmo literatūru šajā jomā, nācās secināt, ka, galvenokārt, primārā nacionālā interese ir valsts drošība, tās pastāvēšana un labklājība. Autori apgalvo, ka fundamentālas nacionālas intereses ir valsts „fiziskās, politiskās un kultūras identitātes aizsardzība pret citu valstu iejaukšanos”⁷⁹ Eksistē arī pastāvīgas nacionālas intereses, tās ir stratēģiskas un ekonomiskas intereses.⁸⁰ Tālāk varētu tikt minētas primārās nacionālās intereses tās ir

⁷⁴ Viotti, P., & Kauppi, M. (2012). *International relations theory*. (5th ed.) US: Pearson education. p.45-46.

⁷⁵ Turpat. p.45-46.

⁷⁶ Donnelly, J. (2002). *Realism and international relations*. Cambridge, UK: Cambridge University Press. p.9.

⁷⁷ Frankel, J. (1970). *National interests*. London: Pall Mall Press.p.23.

⁷⁸ SAGE Journals. (1996). *Constructing national Interests*. Retrieved from:

<http://ejt.sagepub.com/content/2/3/275.full.pdf+html>

⁷⁹ Morgenthau, J. (1951). *In Defence of the National Interest: A Critical Examination of American foreign Policy*. New York. p.172. Quoted from: Burchill, S. (2005). *The national interest in international relations theory*. New York, US: Palgrave Macmillian. p.37.

⁸⁰ Burchill, S. (2005). *The national interest in international relations theory*. New York, US: Palgrave Macmillian. p.16.

„ģeogrāfija, vēsture, kaimiņi, resursi, iedzīvotāju skaits un etniskā piederība”⁸¹ Kā arī nedrīkst aizmirst par subjektīvām nacionālām interesēm, tā ir ideoloģija, reliģija un klases identitāte.⁸²

Balstoties uz visu iepriekš minēto un apskatīto, kā arī, ņemot vērā darba sākumā izvirzīto hipotēzi, lai pilnībā raksturotu Krievijas nacionālās intereses Ukrainas konflikta gadījumā, autore tālāk darba empīriskam pētījumam izvēlējās sekojošus kritērijus: 1) Drošības intereses; 2) Ekonomiskās intereses; 3) Sabiedrības identitātes intereses.

Šajā nodaļa īsumā tika apskatīti galvenie iepriekš minētie teorētiskās daļas komponenti - reālisms, nacionālas intereses un spēka līdzsvars. Pēc tam autore izvirzīja kritērijus darba empīriskai daļai, savukārt, tālāk, lai skaidrāk saprastu Ukrainas konfliktu, tiks apskatīts pats Ukrainas konflikts, tā pirmsvēsture, galvenie notikumi un iesaistītās puses.

1.5. Secinājumi

Teorētiskajā daļā darba autore apskatīja trīs galvenos darba teorētiskos jēdzienus, tika apskatīti politiskā reālisma skolas priekšstati par valsts rīcību starptautiskā pasaulē, tika apskatīts un dots apraksts, kas ir valsts nacionālās intereses, kā arī tika apskatīta spēka līdzsvara teorija. Ceturtajā punktā darba autore izvēlējās kritērijus darba empīriskai daļai.

Darbā tiek secināts, ka, galvenokārt, reālisma skolas pārstāvji runā, ka starptautiskā pasaule ir bīstama vieta, kur valstij jāpieņem lietas, kādas tās ir, bet ne tādas, kādas tās varētu būt vai kādreiz bija. Valsts var rīkoties, kā tai ienāks prātā, ja runa ir par tās drošības saglabāšanu. Drošība un labklājība ir galvenās un primārās valsts nacionālās intereses, un tās ir pirms visām etniskām normām un parakstītām vienošanām.

Starptautiskās pasaules drošība reālistiem balstās uz spēka līdzsvaru, kas nozīmē, ka mazas valstis, kurām nepiemīt tik daudz spēka, var apvienoties un līdzsvarot lielvaras, lai tie nekļūtu par pasaules valdniekiem.

Savukārt, valsts izmanto ārpolitiku, lai aizsargātu savas nacionālās intereses, tā pamato savu ārpolitisko rīcību ar nacionālo interešu vajadzībām. Savukārt, nacionālās intereses ir tās, kas veidojas valstī no nacionālās apziņas, vēsturiskās pieredzes un ārējās saskarsmes ar kaimiņiem.

81 Burchill, S. (2005). *The national interest in international relations theory*. New York, US: Palgrave Macmillian. p.3.

82 Turpat.

Valsts redz starptautisko pasauli caur savām nacionālajām interesēm, izvēlas, kā tai rīkoties tajā vai citā situācijā, balstoties uz savām nacionālajām interesēm un to vajadzībām. Pētot valsts nacionālās intereses var tikt definēti valsts ārpolitiskie iemesli, mērķi, dinamika un iespējamā turpmākā ārpolitiskā uzvedība. Nacionālās intereses varētu nosaukt arī par valsts mērķiem, kurus valsts cenšas sasniegt ar savas ārpolitikas palīdzību.

Pētnieki apgalvo, ka pastāv vairākas nacionālās intereses un tās var iedalīt - fundamentālās, primārās, pastāvīgās un subjektīvās. Fundamentālās nacionālās intereses ir valsts kultūra, politika, identitāte. Pastāvīgās nacionālās intereses - tās ir stratēģiskās un ekonomiskās intereses. Primārās nacionālās intereses ir resursi, ģeogrāfija, vēsture, etniskā piederība, kaimiņi. Subjektīvās nacionālās intereses ir ideoloģijā, reliģija un klases identitāte. Svarīgi pieminēt, ka rakstnieki apgalvo, ka, pētot nacionālās intereses, tās nav iespējams sadalīt komponentos. Analīzei varētu tikt ņemtas svarīgākās nacionālās intereses vai interešu kopums.

Pēc teorētiskās literatūras analīzes un, balstoties uz darba struktūru, problēmjasūtājuma un hipotēzes, autore izvēlējās sekojošus analīzes kritērijus: 1) Drošības intereses; 2) Ekonomiskās intereses; 3) Sabiedrības identitātes intereses.

2. UKRAINAS KONFLIKTA PIRMSVĒSTURE, GALVENIE NOTIKUMI UN IESAISTĪTĀS PUSES

Iepriekšējā nodaļā tiek dots pētījuma teorētiskais svars, tiek aplūkots politiskais reālisms, nacionālās intereses un spēka līdzsvara teorija. Šajā daļā būs aplūkotas galvenās Ukrainas konflikta detaļas, kas turpmāk nes informatīvu pamatu pētnieciskajam darbam. Šajā daļā tiek aplūkota Ukrainas konflikta pirmsvēsture un galvenie notikumi, konflikta iemesli un galvenās iesaistītās puses, kā arī tiek aplūkota Krievijas darbība Ukrainas konfliktā. Svarīgi atzīmēt, ka pētījumā tiek aplūkota Krievijas vispārīgā darbība laika posmā no 2013. gada 20. novembra līdz 2015. gada 1. martam. Šajā nodaļā tiek atspoguļoti pēc darba autores domām vissvarīgākie krīzes aspekti, kuri vajadzīgi Ukrainas krīzes apskatam. Šī nodaļa nes informatīvu saturu pētnieciskajam darbam un ir pirmā daļa empīriskajai daļai.

2.1. Ukrainas konflikta svarīgākie aspekti un galvenie notikumi

Par Ukrainas konflikta sākumu tiek uzskatīts 2013. gada 20. novembris, kad Ukrainas prezidents V. Janukovičs pasludināja savu lēmumu apturēt ES eiropēizācijas līguma apskatīšanu Krievijas sadarbības labā. 2013. gada 22. novembrī Kijevā sākušies pirmie iedzīvotāju protesti par integrāciju ar ES. Pēc neilga laika demonstrācijas pārveidojās asiņainos mītiņos ar spēka pielietošanu pret Ukrainas valdību, Kijevā ceļas brutālu vardarbību vilnis. Pēc vardarbīgā mītiņa no 19. – 21. novembrim, kurš masu medijos dabūja nosaukumu “Maidans”⁸³, V. Janukovičs tika noņemts no ieņemamā amata. 21. novembrī opozīcija ar spēka pielietošanu pārņēma savā valdībā Ukrainas Augstāko Radu, valsts valdības centru, Ukrainā tika pasludinātas jaunās pirmstermiņa vēlēšanas, tika ievēlēta jaunā valdība⁸⁴, bet V. Janukovičam nācās bēgt uz Krieviju. Ukrainas pilsētās tika konstatēta vardarbība un iedzīvotāju konfrontācijas. Jaunā valdība, kuras sastāvā bija cilvēki ar radikāliem nacionālistiskiem uzskatiem, izlēma aizliegt krievu valodu kā otro valodu valstī, kā arī tika reorganizētas vadības iestādes, tika atlaista Ukrainas konstitucionālā tiesa. Kopējie notikumi Ukrainā sacēla uztraukumu un neapmierinātību valsts dienvidaustrumu daļās, kur vēsturiski dominējošais iedzīvotāju skaits ir krievu valodā runājoši cilvēki. 2014. gada 16. martā Krimas pussalā tiek veikts referendums par apgabala

⁸³ BBC News. (2015). *Ukraine crisis in maps*. Взято из: <http://www.bbc.com/news/world-europe-27308526>

⁸⁴ Turpat.

iziešanu no Ukrainas sastāva, pēc dažām dienām pēc Krimas iedzīvotāju vēlmēm pussala kļuva par Krievijas Federācijas sastāvdaļu. ANO, NATO, ES un Ukraina neatzīst šo rīcību par likumīgu un uzskata šo darbību par nelegitīmu.

R. Allison savā grāmatā “Krievija, Rietumi un militārā intervence”⁸⁵, piemin, ka sakarā ar notikumiem Kosovā 1998. gadā, kā etniskās spriedzes rezultāts, Krimas pievienošana Krievijai ir ļoti iespējama lieta.⁸⁶ Ukrainā tika paustas bažas par iespējamo situāciju ar Krimas pussalu jau 2008.-2009. gadā, ka pieaug krievu pilsoņu skaits, kuri dzīvo Krimas pussalā un tas “var iedot Krievijai iespēju atnākt “aizstāvēt” viņus nākotnē krīzes laikā”⁸⁷. 2014. gada 11. aprīlī Doņeckas un Luhanskas apgabalos tika veikti referendumi par neatkarību no Ukrainas, viņi nosauca sevi par “tautas republikām”. Jaunā Kijevas valdība uzsāka pretteroriskās akcijas Doņeckā un Luhanskā, tur tika nosūtīti karaspēki. Notika daudz cīņu starp Ukrainas armiju un Doņeckas un Luhanskas nemierniekiem. Ukraina pārdzīvo humanitāro krīzi valstī. ES, ASV un dažas citas valstis ievieša sankcijas pret Krieviju, Krievija turpretī ievieša savas sankcijas. 2015. gada 2. februārī, Krievija, Ukraina, Vācija un Francija parakstīja līgumu par konfrontācijas izbeigšanu Ukrainas dienvidaustrumos, bet konflikts starp valsti un tās iedzīvotājiem ar to neizbeidzās.

Svarīgi atzīmēt, ka vēsturiski Ukrainas iedzīvotāji tiek sadalīti divās lielās etniskās grupās - krievi, kuri dzīvo dienvidaustrumu valsts daļā⁸⁸ un ukraiņi, kuri dzīvo rietumu Ukrainas daļā⁸⁹. Ukrainas teritorijā dzīvo aptuveni 22%⁹⁰ krievu, bet sakarā ar “Ukrainizāciju” piespiedu kārtā pagājušā gadsimta 20. gados, šis skaitlis ir daudz lielāks.⁹¹ Krimas pussalā Doņeckas, Luhanskas, Harkovas, Dņepropetrovskas apgabalos krievu iedzīvotāju īpatsvars pārsniedz 50%⁹².

Kā norāda V. Putins, Ukraina ir vēsturiski grūts savienojums, Ukrainas daļas tika pievienotas Krievijai pagājušā gadsimtā, saskaņā ar komunistiskiem nelegitīmiem uzskatiem. “Luhanska, Doņeckā, Dņepropetrovska, daļa no Hersonskas, Nikolajeva, Odesa, Harkova, Zakarpatu apgabals, Krīma tika nodoti pie komunistiskās valdības UPRS dažādos gados bez jebkādas tur dzīvojošo tautu piekrišanas”⁹³. Svarīgi atzīmēt, ka Krimas pussalā dominējošo iedzīvotāju skaits ir krievi, un šī teritorija līdz 1954. gadam bija Krievijas

⁸⁵ Allison, R. (2013). *Russia, the West, and military intervention*. Oxford, UK: Oxford University Press.

⁸⁶ Vazhin, G., & Zhilin, A. (1999). *Outcome of the Balkans War is Already Evident*. Paņemts no: Allison, R. (2013). *Russia, the West, and military intervention*. Oxford, UK: Oxford University Press. p.58

⁸⁷ Allison, R. (2013). *Russia, the West, and military intervention*. Oxford, UK: Oxford University Press. p.163

⁸⁸ CBC NEWS. (2014). *Ukraine in crisis: Key facts, major developments*. Взято из: <http://www.cbc.ca/news2/interactives/ukraine-dashboard/>

⁸⁹ Фролов, К. («н.д.»). *Русский вопрос на Украине*. Взято из: <http://www.pravoslavie.ru/analit/rusideo/rusvoprosukr.htm>

⁹⁰ Turpat.

⁹¹ Turpat.

⁹² Turpat.

⁹³ Turpat.

sastāvdaļa. 1954. gadā Krimas pussalas administrācija bija pievienota pie UPRS kā trīsdesmit gadu sadarbības zīme, kas tajā laikā bija galvenokārt tehniska darbība.⁹⁴ Savukārt, Krievijas impērijas laikmetā šie novadi tika apdzīvoti ar krieviem no “Kostromskas, Kalužskas un citiem lielkrievu novadiem”⁹⁵.

Stipra Ukrainas un Krievijas saikne tiek saredzēta pašās slāvu cilvēku saknēs. Krievi runā “Kijeva – krievu tautas māte”, “Ukraiņi – brāļu tauta”, atsaucoties uz to faktu, ka Krievijas sākums nāk no 9. gadsimta viduslaikos Kijevas Krievzemes valsts, kā arī no 10. gadsimta krievu tautai bija izplatīta kristietība, svarīgi arī atzīmēt, ka krievu un ukraiņu valodas ir līdzīgas savā starpā un, vienas un otras tautas pārstāvjiem nav grūtību saprast vienu otru.

2.2. Ukrainas konflikta pirmsvēsture un konfliktā iesaistītās puses

Iepriekšējā nodaļā tiek atspoguļoti svarīgi Ukrainas konflikta notikumi, šajā nodaļā tiek aplūkota konflikta pirmsvēsture un konfliktā iesaistītās puses. Ukrainas konflikta veicinošie notikumi sākās ilgi pirms 2013. gada, kad NATO paziņoja par savu paplašināšanu, un plāniem sadarā ar Ukrainu, kas savukārt izraisīja diezgan negatīvu reakciju Krievijā⁹⁶. Krievija uztur dominējošo lomu savā reģionā un tai ir savas personiskās intereses uz blakusesošām teritorijām sadarā ar Monro doktrīnu (angļu: *Monroe Doctrine*), pie šī viedokļa pieturas D. Mēršaimers (angļu: *John Mearsheimer*).⁹⁷

Saskaņā ar D. Mēršaimera viedokli, NATO un ES vajadzētu sadalīt atbildību par notiekošo Ukrainā, tā kā ar savu darbību piespieda Krieviju sajūst draudus un iedarbināja valsts nacionālās drošības mehānismu, lai aizsargātu savas valsts integritāti. Krievijas rīcības iemels ir atbildes reakcija uz trim lietām, NATO paplašināšana, ES paplašināšana un demokrātijas

⁹⁴ Kachuyevski, A. (2008). *Avoiding state fragmentation while negotiating Sovereignty: Ukraine and Russia in Crimea*. Retrieved from:

http://citation.allacademic.com/meta/p_mla_apa_research_citation/2/5/1/9/2/pages251928/p251928-1.php

⁹⁵ Фролов, К. («н.д.»). *Русский вопрос на Украине*. Взято из:

<http://www.pravoslavie.ru/analit/rusideo/rusvoprosukr.htm>

⁹⁶ Mearsheimer, J. (2014). *Why the Ukraine Crisis Is the West's Fault*.

<https://www.foreignaffairs.com/articles/russia-fsu/2014-08-18/why-ukraine-crisis-west-s-fault>

⁹⁷ Foreign Affairs. (2014). *Conference Call with John Mearsheimer on the Ukraine Crisis*. Retrieved from:

<http://www.foreignaffairs.com/discussions/news-and-events/conference-call-with-john-mearsheimer-on-the-ukraine-crisis>

veicināšana Ukrainā, kur zem demokrātijas tiek saprasts “ieviest vietas līderus valstī - Ukrainā, kuri ir par rietumiem un tas, protams, dos iespēju padarīt Ukrainu par rietumu daļu”⁹⁸.

Savukārt, svarīgi atzīmēt, ka valsts ir tiesīga pati lemt, ko uzskatīt sev par draudiem un, ko nē, un kā liberāli noskaņoti politiķi negribētu domāt, bet ģeopolitiskais noteikums ir tāds, ka lielvaras necietīs draudu rašanos piegulošajās teritorijās⁹⁹ “Ja tu esi valsts, kura atrodas lielvaras kaimiņos, tad ir obligāti rūpīgi jāizturas pret lielvaras interesēm un, kā tava uzvedība ietekmēs tās lielvaras darbības tavā virzienā”¹⁰⁰.

Notikušās darbības Ukrainā un Krievijas reakcija ir „nesankcionētais darbības gājiens, tas bija īslaicīgu apstākļu rezultāts, un īpaši V. Putina atbildes uz to, nekāda ilgi pārdomāta stratēģiska vīzija par to, ko Krievijai vajadzētu darīt, lai cīnītos pret Rietumiem”¹⁰¹. Savukārt, svarīgi atzīmēt, ka negatīvi noskaņotas Krievijas uzvedība rietumu pusē ir ekonomiskās depresijas rezultāts, kuru valsts pārdzīvoja pēc PSRS sabrukuma, šo skata punktu aizstāv ASV ekonomists pr. Džefrijs Sačs (angļu: *Jeffrey Sachs*)¹⁰².

Nevajag aizmirst par V. Putina interesēm par ekonomiskās zonas veidošanu bijušajā PSRS teritorijā, sakarā ar to visa Ukrainas teritorija ir svarīgs stratēģiskais objekts, lai sasniegtu ieņemto kursu¹⁰³. Savukārt, motīvi, kas pamudināja Krieviju pēc pieņemtās pozīcijas, tiek balstīti vēsturiskā kontekstā uz valsts nacionālajām interesēm, šo skata punktu aizstāv pr. Džefrijs Sačs¹⁰⁴.

Krievija, ES un ASV veicina informatīvu karu, saviem iedzīvotājiem tiek sniegti dažādi skata punkti, darba autore atzīmē, ka informācijā Krievijas medijos un rietumu medijos, tiek izmantoti dažādi paskaidrojumi par notiekošo, dažāda aprakstošā terminoloģija, sakarā ar to cilvēkiem dažādās pasaules malās izveidojas atšķirīgs priekšstats par notiekošo. V. Putins savās runās atkārtoti atzīmē, ka rietumu mediji klusē par cilvēktiesību pārkāpšanu Ukrainas konfliktā un rosina konfliktu Ukrainas pusē.

⁹⁸ Foreign Affairs. (2014). *Conference Call with John Mearsheimer on the Ukraine Crisis*. Retrieved from: <http://www.foreignaffairs.com/discussions/news-and-events/conference-call-with-john-mearsheimer-on-the-ukraine-crisis>

⁹⁹ Mearsheimer, J. (2014). *Why the Ukraine Crisis Is the West's Fault*. <https://www.foreignaffairs.com/articles/russia-fsu/2014-08-18/why-ukraine-crisis-west-s-fault>

¹⁰⁰ Foreign Affairs. (2014). *Conference Call with John Mearsheimer on the Ukraine Crisis*. Retrieved from: <http://www.foreignaffairs.com/discussions/news-and-events/conference-call-with-john-mearsheimer-on-the-ukraine-crisis>

¹⁰¹ Turpat.

¹⁰² Sachs, J. (“n.d.”). *Why the West Should Tread Carefully in Ukraine*. Взято из: <http://www.foreignaffairs.com/articles/140999/jeffrey-sachs/a-new-post-soviet-playbook>

¹⁰³ Foreign Affairs. (2014). *Conference Call with John Mearsheimer on the Ukraine Crisis*. Retrieved from: <http://www.foreignaffairs.com/discussions/news-and-events/conference-call-with-john-mearsheimer-on-the-ukraine-crisis>

¹⁰⁴ Sachs, J. (“n.d.”). *Why the West Should Tread Carefully in Ukraine*. Взято из: <http://www.foreignaffairs.com/articles/140999/jeffrey-sachs/a-new-post-soviet-playbook>

2.3. Krievijas darbību apskats sakarā ar Ukrainas konfliktu

Iepriekšējā nodaļā tiek aplūkota konflikta pirmsvēsture un konfliktā iesaistītās puses. Šajā nodaļā darba autore aplūko Krievijas darbību Ukrainas konfliktā. Krievijas ciešā diplomātiskā iesaiste Ukrainas konfliktā ir acīm redzama, Krievija piedalās vissvarīgākajos Ukrainas konflikta starptautiskajos spriedumos un līgumos par konflikta atrisinājumu parakstīšanas brīdi. Šeit svarīgi atzīmēt divus līgumus, kas tika parakstīti Minskā. Paša konflikta sākumā 2014. gada 21. februārī, pārstāvis no Krievijas piedalījās šo līgumu parakstīšanas brīdī, bet atsacījās to parakstīt no savas puses atsaucoties uz to, ka Krievijai nav skaidrs, kas ir līguma objekts.¹⁰⁵ Šajos līgumos Ukrainas politiski konfliktējošās puses vienošajās par politiskā konflikta izbeigšanu, ar V. Janukoviča piekrišanu opozīcijas prasībām, lai izbeigtu tā brīža asiņaino konfliktu Kijevā.¹⁰⁶ Otrais svarīgais līgums, kura parakstīšanas brīdī piedalījās Krievija ir 2015. gada 12. februārī Minskā. Šajā līgumā konflikta iesaistītās puses pārstāvji no Krievijas, Vācijas, Ukrainas, Francijas, kā arī no Doņeckas un Luhanskas tautas republikām, piekrita pārtraukt uguni un smagās artilērijas konfliktu teritorijās.¹⁰⁷ Krievija sadarbojās ar Ukrainu par šī līguma ievērošanu krīzes zonā.¹⁰⁸ Krievija arī iesaistījās 2014. gada 6. maija pārrunās Minskā, kad tika sagatavots līguma projekts par miermīlīgo konfliktu risināšana kopā ar UNDP¹⁰⁹, bet šis projekts netika ratificēts.

Krievija arī no paša konflikta sākuma tur ciešos diplomātiskos sakarus ar visām konfliktā iesaistītajām pusēm, ar Ukrainas bijušo un šobrīd esošo valdību, ar ES un atsevišķiem Eiropas dalībvalstu pārstāvjiem, ar ASV un NATO pārstāvjiem, ar Luhanskas un Doņeckas reģiona karojošo cilvēku pārstāvjiem. Tiek veikta cieša sadarbība konfliktu apspriešanas laikā starptautiskā līmenī, ar ANO un ES valstīm. Ukrainas konflikta jautājums tiek aplūkots arī ANO, un Krievija tur savas pozīcijas, ka krievu runājošajai Ukrainas tautai ir tiesības uz pašnoteikšanos.

Krievijas pozīcija Ukrainas konfliktā ir izbeigt karu Ukrainas teritorijā un aizstāvēt Ukrainas iedzīvotāju tiesības uz pašnoteikšanos. Fiziskā Krievijas darbība Ukrainas konfliktā ir

¹⁰⁵ Сетевое издание «Интерфакс». (2014). *Зроссия не стала подписывать украинское антикризисное соглашение из-за его нечетких формулировок*. Взято из: <http://www.interfax.ru/world/360420>

¹⁰⁶ Райбман, Н. (2014). *Янукович согласился парафировать соглашение по урегулированию кризиса*. Взято из: <http://www.vedomosti.ru/politics/articles/2014/02/21/yanukovich-soglasilsya-paraftirovat-soglashenie-po>

¹⁰⁷ РИА новостию (2014). *Полный текст Минских соглашений*. Взято из: <http://ria.ru/world/20150212/1047311428.html>

¹⁰⁸ РТ - на русском (2015). *Пресс-подход сергея лаврова и джона керри в сочи*. Взято из: <https://www.youtube.com/watch?v=akoхn81ftj8>

¹⁰⁹ РИА Новости Украинаю (2014). *Хроника 6 мая: переговоры в Минске, заседание СНБО РИА*. Взято из: <http://rian.com.ua/analytics/20150507/367184203.html>

humanitāro līdzekļu sniegšanā Donbasas iedzīvotājiem. Krievijas ārlietu ministrija paziņo, ka kopīgā sadarbībā ar NVO Krievija sniedza Luhanskas un Doņeckas teritorijas iedzīvotājiem 11 kravas automašīnas ar humanitāro palīdzību.¹¹⁰

Krievija arī piedalās EDSO, kas nodarbojas ar konflikta novērošanu, šai misijai tiek sniegta materiālā palīdzība no Krievijas 600 tūkstošu eiro apmērā.¹¹¹ Krievija cieši novēro cilvēktiesību aizsardzību Ukrainā sakarā ar konfliktu notikumiem, no Krievijas puses tiek veikts cilvēktiesību pārkāpšanas apskats Ukrainā, tas tiek atspoguļots baltā grāmatā.¹¹²

Ukrainas konfliktu laikā tiek veiktas izmaiņas Krievijas likumdošanā par pilsonības sniegšanas kārtību, daudziem Ukrainas iedzīvotājiem pēc tā vēlmēm tiek sniegta Krievijas pilsonība un pase, tas savukārt tika paveikts Krimas pussalā pēc tās teritorijas aneksijas.¹¹³

Krievija noliedz valsts militārā spēka pielietojumu Ukrainas teritorijā¹¹⁴, bet tiek novēroti gadījumi, kad Krievijas iedzīvotāji un karavīri piedalījās kaujās Donbasā. Krievija tur pozīciju, ka Krievijas iedzīvotāji piedalījās kaujās pēc paša gribas, un Krievijas valdība ar to nav saistīta.¹¹⁵ Krievija arī noliedz savu piesaisti cilvēku aģitācijās, lai piedalītos kaujās Ukrainā.¹¹⁶ Krievija noliedz savu spiedienu uz V. Janukoviču par ES integrācijas līguma apturēšanu.¹¹⁷

Krimas pussalas gadījumā Krievija noliedz savu piesaisti referendumā gaitām, bet nenoliedz, ka teritorijā esošie militārie spēki, kuri leģitīmi atrodas Krimas pussalā, saglabāja iedzīvotāju drošību un kārtību referendumā laikā.¹¹⁸ Saistībā ar Krimas pussalu Krievija tur

¹¹⁰ МИД России (2015). *О российских гуманитарных конвоях на Юго-Восток Украины*. Взято из: <http://www.mid.ru/bdomp/ns-rsng.nsf/6bc38aceada4b432569e700419ef5/44257b100055e87743257ddd00384a6e>

¹¹¹ Келин, А. (2014). *Выступление Постоянного представителя Российской Федерации при ОБСЕ А.В.Келина на заседании Постоянного совета ОБСЕ относительно российского вклада в работу специальной мониторинговой миссии и ситуации на Украине, Вена, 3 ноября 2014 год*. Взято из: <http://www.mid.ru/bdomp/ns-rsng.nsf/6bc38aceada4b432569e700419ef5/44257b100055e877c3257d860033e4d8>

¹¹² МИД России. (2014). *"Белая книга" нарушений прав человека и принципа верховенства права на Украине*. Взято из: <http://www.mid.ru/bdomp/ns-dgpch.nsf/03c344d01162d351442579510044415b/38fa8597760acc2144257ccf002beeb8>

¹¹³ Дегтярев, М. (2014). *Российские паспорта для украинцев*. Взято из: <http://echo.msk.ru/programs/razvorot/1265534-echo/>

¹¹⁴ МИД России. (2014). *Ответ официального представителя МИД России А.К.Лукашевича на вопрос агентства «Интерфакс» относительно решения КМСЕ по Украине*. Взято из: <http://www.mid.ru/bdomp/ns-rsng.nsf/6bc38aceada4b432569e700419ef5/44257b100055e87744257d59002cfbdb>

¹¹⁵ BBC Русская служба. (2014). *Бойцы батальона "Донбасс": они не скрывали, что русские*. Взято из: http://www.bbc.co.uk/russian/international/2014/09/140908_battalion_donbass_interview

¹¹⁶ МИД России. (2014). *Ответ официального представителя МИД России А.К.Лукашевича на вопрос СМИ в связи с клеветнической информацией о якобы «вербовке» Посольством России в Латвии наемников на Украину*. Взято из: <http://www.mid.ru/bdomp/ns-rsng.nsf/6bc38aceada4b432569e700419ef5/44257b100055e87744257d6b003fe076>

¹¹⁷ Одна Родина. (2014). *Россия отрицает давление на Украину и все Восточное партнерство*. Взято из: <http://odnarodyna.org/content/rossiya-otricaet-davlenie-na-ukrainu-i-vse-vostochnoe-partnerstvo>

¹¹⁸ Россия 24. (2015). *Крым. путь на родину. Документальный фильм Андрея Кондрашова*

pozīciju, ka Krimas teritorijas aneksija ir pašu iedzīvotāju griba, un Krievijai nav ar to nekādu saistību.¹¹⁹

Paša konflikta sākumā Krievija pārskaitīja ukraiņiem naudu “trešos” un pirka Ukrainas obligācijas, lai tā varētu dzēst savus parādus par Krievijas gāzi. Svarīgi atzīmēt, ka caur Ukrainas teritoriju tiek vesta gāze ES.¹²⁰ Savukārt, konflikta sākumā 2014. gadā Krievija centās izmantot savus gāzes resursus, lai ietekmētu Ukrainas valdību.

Ukrainas konflikta laika periodā pasliktinās attiecības ar NATO un ASV. Sakarā ar Krievijas darbību un pozīcijām Ukrainas konfliktā, NATO apturēja sadarbību ar Krieviju, tiek novērots masu mediju karš starp Krieviju un ASV. 2014. gadā pret Krieviju tika ievestas sankcijas no ES, ASV un atsevišķām pasaules valstīm, Krievija turpretī ieviesa savas atbildes sankcijas.¹²¹ Tas savukārt ietekmēja abpusēju ekonomisko stāvokli, 2014. gada laikā tiek novērota straujā rubļu krišana un gāzes cenas krišana.

2.4. Secinājumi

Iepriekšējā nodaļā tika apskatīti Ukrainas konflikta svarīgākie aspekti un veikts notikumu apskats. Tika atrunāta Ukrainas konflikta pirmsvēsture un galvenie iemesli, kā arī Krievijas darbības apskats sakarā ar Ukrainas konfliktu. Pēc Ukrainas konflikta aspektu apskata darbā tiek secināts, ka Ukrainas konfliktam piemīt diezgan sena pirmsvēsture un ir vairākas iesaistītās puses. Ukrainas konfliktā iemesli ir lielā mērā ģeopolitiski, jo Ukraina atrodas starplielvaru robežā. Ukrainas konfliktā iesaistītās puses ir Krievija, ASV un ES, katra no šīm pusēm grib panākt savu Ukrainas teritorijā. ES grib, lai Ukraina kļūtu par ES sastāvdaļu, ASV savukārt grib, lai Ukraina ienāktu NATO. Krieviju, savukārt, interesē teritorija no sociālā, stratēģiskā un ekonomiskā līmeņa. Sociālā līmenī Krievijai interesē šī teritorija izejot no vēstures aspekta, jo krieviem ir sociāla un emocionāla saikne ar Ukrainu. Tiek uzskatīts, ka Kijeva ir krievu tautas māte un ukraiņi ir brāļu tauta. Tas, savukārt, atspoguļojas vēstures gaitā, jo jau trīs simt gadu laikā

Взято из: <https://www.youtube.com/watch?v=t42-71RpRgI>

¹¹⁹ МИД России. (2014). *Заявление МИД России в связи с обвинениями в нарушении Россией обязательств по Будапештскому меморандуму от 5 декабря 1994 года*. Взято из: <http://www.mid.ru/bdomp/ns-rsng.nsf/6bc38aceada4b432569e700419ef5/44257b100055e87744257cad0047429d>

¹²⁰ РИА Новости. (2015). *Дедмчишин называет Украину самым эффективным транзитером газа России*. Взято из: <http://ria.ru/world/20150423/1060520867.html>

¹²¹ «Вести» интернет-газета. («н.д.»). *Обмен санкциями*. Взято из: <http://www.vesti.ru/theme/index/tid/106434/from/11.05.2015/till/17.05.2015/p/1>

dažādas valdības centās konsolidēt Ukrainu, Krieviju un Baltkrieviju kopā, izejot no tā iemesla, ka šīm trim tautām ir viena pirmsvēsture, viena ticība, līdzīgas kultūras un valoda. Savukārt tika atzīmēts, ka Ukrainai ir savas kultūras paražas, kuras ir atdalītas no krievu kultūras un tāda mākslīgi izveidota noskaņa traucē abām valstīm veidot savas intereses. Savukārt tika konstatēts, ka Ukrainas teritorijā dzīvo liels krievu skaits, jo vēstures gaitā Ukrainas teritorija piederēja Krievijai vai arī kādreiz bija Krievijas sastāvdaļa. Vēstures gaitā Krimas pussala, Doņecka, Luhanska un dažas citas vietas piederēja Krievijai, bet sakarā ar Padomju Savienības politiskajiem uzskatiem un vajadzībām tika pievienoti Ukrainas sastāvā, līdz ar to šodien Ukrainā dzīvo daudz krievu valodā runājošu cilvēku. Ukrainai piemīt arī ģeopolitiska vajadzība, tā atdala Krieviju no pārējām Eiropas valstīm, kā arī tika norādīts, ka Krievija ir ieinteresēta, lai Ukraina tiktu integrēta reģionālās lietās. Krievija diezgan negatīvi attiecas pret NATO ekspansiju Ukrainas teritorijā.

Krievijas darbību apskatā tika konstatēts, ka Krievija ir stipri iesaistīta diplomātiskajās konfliktu lietās, piedalās vairākos līgumu apspriešanas un parakstīšanas pasākumos, sniedz krīžu zonām humanitāro palīdzību un ir iesaistīta cilvēktiesību novēršanai konfliktu zonās. Krievija arī iesaistīta Ukrainas konfliktā no ekonomiskās puses, jo pēc Krimas aneksijas no Rietumu puses bija ieviestas ekonomiskas sankcijas, tas ietekmēja rubļu krišanu un gāzes cenas krišanu. Krievija noliedz, ka piedalās Ukrainas konfliktā militāri, noliedz, ka piedalās cilvēku rekrutēšanā, lai tie karo krīžu zonās. Savukārt, Ukrainas konfliktu laikā Donbasā tika novēroti krievu iedzīvotāji un karavīri, Krievija to attaisno, ka cilvēki gāja tur karot pēc savas vēlmes.

3. V. PUTINA UN S. LAVROVA RUNU DISKURSA ANALĪZE

Iepriekšējā nodaļā tiek apskatīti Ukrainas konflikta galvenie komponenti, konflikta pirmsvēsture, iemesli, iesaistītās puses, galvenie notikumi, Krievijas darbība Ukrainas konfliktu gaitā. Šī nodaļa tiek veltīta pētījuma praktiskajai daļai. Šī nodaļa tiek veltīta Krievijas nacionālo interešu raksturojumam Ukrainas konflikta gadījumā no 2013. gada līdz 2014. gadam. Lai realizētu pētījumu pēc teorijas apskata tika izvēlēti trīs kritēriji: 1) Drošības intereses; 2) Ekonomiskās intereses; 3) Sabiedrības identitātes intereses. Katrs kritērijs beidzas ar apkopotiem secinājumiem, kas, savukārt, lai paplašinātu šī darba redzes loku tiks papildināti ar citu pētnieku domām un iegūtām atziņām par Krievijas interesēm Ukrainas konfliktā.

Svarīgi pieminēt, ka pēc teorētiskās daļas apskates, darbā tiek secināts, ka valsts nacionālās intereses tiek meklētas valsts amatpersonu runās, kad tie cenšas pamatot savas valsts ārpolitiku. Līdz ar to, ņemot vērā izvirzīto darba jautājumu un hipotēzi, šajā darbā par metodoloģiju tika izvēlētas valsts augsta līmeņa amatpersonu runas. Lai veiktu pētījumu, darba autore izvēlējās apskatīt V. Putina un S. Lavrova runas. Pēc provizorisks V. Putina un S. Lavrova runu apskata, darba autore izvēlējās atlasīt materiālu analīzei pēc relevanta principa. Pēc principa, cik materiāls ir saistošs un būtisks Ukrainas konfliktam, tika izvēlētas septiņas pēc autores domām relevantas runas. Svarīgi atzīmēt, ka V. Putina runas tika atlasītas no oficiālās Krievijas prezidenta mājas lapas, bet S. Lavrova runas tika atlasītas no oficiālās ārlietu ministrijas mājas lapas.

Svarīgi pieminēt, lai pētījums būtu rūpīgs un detalizēts, visas izvēlētās runas vispirms tika tematiski sadalītas, ar izvēlēto tematisko sadali un ar pašu diskursa analīzi var iepazīties šī darba pielikumos 1.-7. Pēc informatīvās daļas apskata un provizorisks retorikas un notikumu apskata darbā tiek secināts, ka Ukrainas krīzē ir vairākas iesaistītās puses, tās ir Krievija, ASV, NATO, ES, Ukrainas valdība, Ukrainas iedzīvotāji utt. Kā arī, Ukrainas krīzei piemīt vairāki iemesli, tā ir integrācija ar ES, iestāšanās NATO, kopīga Ukrainas vēsture. Līdz ar to darbā tiek secināts, analīzes vajadzībām sadalīt runas pēc izvirzītām tēmām a) ASV, NATO; b) ES; c) Ukrainas valdība un opozīcija d) Ukraina, Ukrainas iedzīvotāji; e) Krimas pussala, Krimas iedzīvotāji f) Krievijas turpmākās darbības Ukrainā.

Svarīgi pieminēt, ka pētījuma pamatā ir izvēlēta materiāla diskursa analīze, aiz kuras seko atlasītā materiāla aprakstošā analīze. Ar diskursa analīzes tabulām var iepazīties šī darba pielikumos 1.-7. Svarīgi arī pieminēt, ka zem termina diskursa analīze tiek domāta atslēgvārdu vai vārdu savienojumu meklēšana, kas atspoguļo teksta galveno domu. Savukārt sekojoša aprakstošā analīze palīdz pareizi saprast atrasto atslēgvārdu zemtekstu un precīzi raksturot Krievijas nacionālās intereses Ukrainas konfliktā.

Svarīgi atzīmēt, ka darbs tiek veltīts runu analīzei no 2013. gada līdz 2014. gadam ieskaitot, bet pētījuma gaitā tiek konstatēts, ka Ukrainas krīze sākusies 2013. gada beigās, līdz ar to darba autorei neizdevās atrast Ukrainas konfliktam saistošas runas no V. Putina un S. Lavrova 2013. gadā. Pirmās runas saistībā ar Ukrainas krīzi no V. Putina un S. Lavrova tika konstatētas tikai 2014. gadā janvārī, līdz ar to pētījumā nav iekļauta ne viena runa no 2013. gada un viss atlasītais materiāls tiek datēts ar 2014. gadu. Svarīgi arī pieminēt, ka darbā tiek secināts pieturēties pie 2014. gada runu apskates, balstoties uz tās domas, ka pēc provizoriskas Ukrainas konflikta hronoloģijas un runu apskata, tika konstatēts, ka 2014. gadā notika visi galvenie Ukrainas konflikta notikumi, kā, piemēram, Ukrainas valdības maiņa, Krimas aneksija, sankciju ieviešana un citi. Kā arī, pēc provizoriskas runu apskates tiek secināts, ka 2015. gads neizceļas ar tādu notikumu bagātību, Krievija runā par Ukrainu, bet jau ne tik apjomīgi un Krievijas pozīcija šajā jautājumā neizmainījās.

Savukārt, šīs nodaļas beigās tiks apvienotas kopā visas pētījuma gaitā iegūtās atziņas un tiks aprakstītas Krievijas nacionālās intereses Ukrainas konfliktā. Kā arī, tiks sniegta atbilde uz darba izvirzīto pētniecisko jautājumu un tiks pierādīta vai noraidīta darbā izvirzītā hipotēze.

3.1. Drošības intereses

Šajā nodaļā tiks paveikta V. Putina un S. Lavrova runu diskursa un aprakstošā analīze, lai noskaidrotu, kādas Krievijai ir drošības intereses Ukrainas konfliktā. Vispirms tika paveikta pati detalizētā analīze, pēc kā sekos darba apkopotie secinājumi un tiks noskaidrotas Krievijas nacionālās intereses drošības jomā, kā arī tiks secināts, kādas Krievijai ir bažas sakarā ar spēka līdzsvara nobīdi Ukrainas konfliktu laikā.

3.1.1 V. Putina un S. Lavrova runu analīze

Šajā nodaļā tiks paveikta detalizēta V. Putina un S. Lavrova runu diskursa un aprakstošā analīze.

No. 1. „V. Putina runa samītā „Krievija-Eiropas savienība”, 28.01.2014.”¹²²

Šīs runas diskursa analīzi var apskatīt pielikumā No.1.

Secinājumi: Šajā runā netika konstatēti V.Putina teicieni, kurus varētu savienot ar Spēka līdzsvara nobīdi vai nacionālās drošības apdraudējumu sakarā ar Ukrainas konfliktu.

No.2. „S. Lavrova runa Minhenes 50. Konferencē, 01.02.2014.”¹²³

Šīs runas diskursa analīzi var apskatīt pielikumā No.2.

Šajā runā S. Lavrovs piemin, ka Krievija gatava pārrunāt jebkādus grūtus jautājumus ar visiem partneriem, ieskaitot ASV un NATO. Tiek runāts, ka Krievija gatava koncentrēties uz stratēģiskiem jautājumiem. S. Lavrovs piemin, ka viņš šaubās par brīvu izvēli Ukrainā, ka tā ir iepriekš noteikta, un tiek diktēta. S. Lavrovs uzdod jautājumu, vai ES un Rietumu partneri gatavi abpusēji ievērot nacionālās intereses un vienlīdzības principus. Kā arī tiek izteikta doma, ka drošības nedalāmības principam jākļūst par universālu normu. Un, ka katras valsts pienākums ir cienīt savas valsts nacionālās intereses.

Secinājumi: Šajā runā skaidri redzams, ka Krievija pauž savas bažas sakarā ar to, ka Ukrainas teritorijā ir politiska ietekme no ASV un NATO puses, ka tie politiski nosaka Ukrainas izvēli. Dotajā runā skaidri redzams, ka Krievija uzskata, ka stratēģiskās nacionālās intereses Eirotlantiskā teritorijā netiek cienītas, šeit tiek domāta drošības interese.

¹²² Путин, В. (2014). *Саммит Россия – Европейский союз*. Взято из:

<http://www.kremlin.ru/events/president/news/20113>

¹²³ Лавров, С. (2015). *Выступление и ответы на вопросы Министра иностранных дел России С.В.Лаврова в ходе дискуссии на 51-й Мюнхенской конференции по вопросам политики безопасности, Мюнхен, 7 февраля 2015 года*. Взято из: http://www.mid.ru/brp_4.nsf/0/5E26BDE162FEC0E643257DE5004B5FE0

No.3. „S. Lavrova atbilde uz jautājumu par situāciju Ukrainā, 19.02.2014.”¹²⁴

Šīs runas diskursa analīzi var apskatīt pielikumā No.3.

Šajā runā S. Lavrovs stipri kritizē ASV un dažu Eiropas valstu darbību Ukrainā konflikta laikā. Kā rietumi nes atbildību par notiekošo, ka tie iejaucas un kurina konfliktu, mudina opozīciju uz provokatīvu rīcību. Šeit arī jāpiemin, ka ASV un dažu Eiropas valstu pārstāvju kritika (nav teikts tieši par kādām Eiropas valstīm tiek runāts) tiek apvienota. Šajā situācijā Krievija uzskata, ka ASV un ES Ukrainas konfliktā sadarbojas savu interešu labā. S. Lavrova runā ir, ka ES un ASV cenšas uzkurināt konfrontāciju Ukrainā, lai īstenotu savas intereses Ukrainā un tiem jāuzņemas atbildība par notiekošo konfliktu Ukrainā.

Secinājumi: Dotajā runā ir skaidri redzama Krievijas interese spēka līdzsvara nobīdē, kā Krievija redz to, kā Ukraina, ASV un dažādās Eiropas valstis cenšas īstenot savas intereses. Līdz ar to Krievija zaudēs savas pozīcijas Ukrainā.

No.4. „V. Putina runa tikšanās laikā ar preses pārstāvjiem sakarā ar jautājumiem par Ukrainas Konfliktu, 04.03.2014.”¹²⁵

Šīs runas diskursa analīzi var apskatīt pielikumā No.4.

Šajā runā V. Putins piemin, ka ASV grib īstenot savas nacionālās intereses, ka viņi sadala pasauli uz tiem, kuri piekrīt ASV ārpolitikai un tiem, kuri nepiekrīt. Kā arī tiek pieminēts, ka Krievija uzskata, ka ASV grib pārvaldīt visu pasauli. Savukārt, tālāk V. Putins neveic skaidru sadalījumu starp ASV, NATO un ES, bet runā apvienoti, nosaucot tos par rietumu partneriem. Krievija uzskata, ka ASV un ES darbojas vienoti, lai īstenotu savas nacionālās intereses Ukrainā. V. Putins runā izsakās, ka ASV un ES atbalsta vardarbīgos notikumus Kijevā, bet tika arī pieminēts, ka Krievija negrib pārtraukt sadarbību ar rietumiem, ka tā ir ieinteresēta turpināt sadarbības drošības jomā un negrib to pārtraukt. Kā arī tika teikts, ka rietumu instruktori iesaistīti notikumos. Krievija uzskata, ka rietumi palīdzēja sagatavot apvērsumu.

¹²⁴ Лавров, С. (2014). *Ответ Министра иностранных дел России С.В.Лаврова на вопрос по ситуации на Украине в ходе пресс-конференции по итогам третьего министерского раунда стратегического диалога Россия-ССАГПЗ, г.Эль-Кувейт, 19 февраля 2014 года.* Взято из: http://www.mid.ru/bdomp/brp_4.nsf/2fee282eb6df40e643256999005e6e8c/22ff56d66099a00f44257c8400554400!OpenDocument

¹²⁵ Путин, В. (2014). *Владимир Путин ответил на вопросы журналистов о ситуации на Украине.* Взято из: <http://www.kremlin.ru/events/president/news/20366>

Secinājumi: Šajā runā ir skaidri redzama Krievijas drošības interese sakarā ar to, ka rietumi spēlē savu lomu Ukrainā. Krievija, savukārt, negrib pārtraukt sadarbību ar rietumiem drošības jomā.

No.5. „V. Putina runa par Krimas pievienošanu Krievijas Federācijai, 18.03.2014.”¹²⁶

Šīs runas diskursa analīzi var apskatīt pielikumā No.5.

Šajā runā V. Putins teica, ka Krimas pievienošana Krievijai ir likumiska darbība attiecīgi Kosovas precedentam, kur nebija vajadzīga valsts atļauja, lai vienpusēji pasludinātu neatkarību. V. Putins arī piemin, ka pēc bipolāras sistēmas izzušanas starptautiskā pasaule nekļuva vairāk stabila. V. Putins piemin, ka starptautiskajā pasaulē tiek īstenota politika, lai ierobežotu Krieviju. Savukārt, sakarā ar Krimu un Sevastopoli, tiek teikts, ka nevajadzētu ilgi gaidīt, lai Krievijas militārās slavas pilsētā tiktu uzcelta NATO flote. Tas savukārt nozīmētu lielus un konkrētus draudus visiem Krievijas dienvidiem. V. Putins arī runā, ka Krievija nav pret to, lai sadarbotos ar NATO, bet gan pret to, lai militārā alianse tiktu blakus Krievijas robežām un Krievijas vēsturiskajām teritorijām.

Secinājumi: Šajā runā skaidri redzama Krievijas drošības interese, ka līdz ar to, ka Ukraina iestāsies ES, tā iestāsies NATO. Līdz ar to nevajadzētu ilgi gaidīt, lai Krimā būtu uzcelta NATO flote, kas Krievijai nozīmētu ārkārtīgi lielus draudus, ja ņem vērā Krievijas un NATO mijiedarbības vēsturi.

No.6. „Diskusija ar V. Putina klubā „Valdajs”, 11 konference, 29.10.2014.”¹²⁷

Šīs runas diskursa analīzi var apskatīt pielikumā No.6.

Šī runa tiek papildīta ar diezgan kritisku uzrunu ASV virzienā. V. Putins runā, ka starptautiskā pasaule šobrīd atrodas nelīdzsvarotībā, ka ASV grib pārveidot visu pasauli savu interešu labā. Krievija kritiski izturas pret ASV ārpolitiku, kā ASV ārpolitika ir pasniegta, kāds ir visas pasaules viedoklis. Krievija nosauc vienpolāru pasauli par diktatūru pār cilvēkiem un valstīm. Krievija uzskata, ka ASV cenšas formulēt ienaidnieka tēlu, lai pēc tam kļūtu par savu sabiedroto aizsardzības vadītāju. Krievija uzskata, ka ASV ārpolitikā tikai paplašina haosa telpu.

¹²⁶ Путин, В. (2014). *Обращение Президента Российской Федерации*. Взято из: <http://www.kremlin.ru/events/president/news/20603/videos>

¹²⁷ Путин, В. (2014). *Заседание Международного дискуссионного клуба «Валдай»*. Взято из: <http://www.kremlin.ru/events/president/news/46860>

Krievija uztraucas par ASV aktīvo darbību, lai uztaisītu savu pretraķešu aizsardzības sistēmu. V. Putins piemin, ka Krievija uzskata, ka ASV konstruē konfliktus uz etniskās, reģionālās un sociālās bāzes. Savukārt, Krievija uzskata, ka ASV pati par sevi nav drauds Krievijai, bet gan kļūdaina ir vadošo aprindu politika.

Secinājumi: Šajā runā skaidri redzama Krievijas drošības interese sakarā ar to, ka ASV grib uzbūvēt savu pretraķešu aizsardzības sistēmu.

No.7. „V. Putina runa ikgadējā uzrunā Federālajā Sapulcē, 04.12.2014.”¹²⁸

Šīs runas diskursa analīzi var apskatīt pielikumā No.7.

Šajā runā V. Putins teica, ka ASV tiešā vai netiešā veidā, taču ietekmē Krievijas attiecības ar kaimiņiem. V. Putins piemin, ka 1990. gadā ASV Krievijā atbalstīja separātismu. V. Putins arī piemin, ka Krieviju uztrauc tas, ka ASV veido globālu pretraķešu aizsardzības sistēmu. Krievija uzskata, ka tas nes draudus Krievijas drošībai un pārkāpj stratēģisko spēka līdzsvaru. Savukārt par Krimu tika teikts, ka šī teritorija ir stratēģiski svarīga teritorija Krievijas drošībai.

Secinājumi: Šajā runā skaidri redzams, ka Krievija uzskata ASV par savas drošības draudiem, ka ASV negatīvi ietekmē Krievijas attiecības ar kaimiņiem.

3.1.2. Secinājumi

Šajā nodaļa tiek analizētas V. Putina un S. Lavrova runas sakarā ar Ukrainas krīzi. Pēc paveiktas runu analīzes darbā tiek secināts, ka Krievijas nacionālās drošības intereses Ukrainas konfliktā ir cieši saistītas ar to, ka Ukrainas teritorijā ir redzama ASV un NATO politiskā ietekme. Krievijā ir izraisītas lielas bažas par iespējamo NATO paplašināšanu Ukrainā. Svarīgi arī pieminēt, kā Krievija uzskata, ka stratēģiskās nacionālās intereses Eiroatlantiskajā teritorijā netiek cienītas.

Svarīgi arī pieminēt, ka Krievija atvērtā tekstā runā, ka Krimas pussala ir stratēģiski svarīgs objekts Krievijas drošībai, un, ka pēc Ukrainas iestāšanos ES, tā iestāsies NATO. Līdz ar to nevajadzētu ilgi gaidīt, lai Krimā būtu uzcelta NATO flote, kas Krievijai nozīmētu ārkārtīgi

¹²⁸ Путин, В. (2014). *Послание Президента Федеральному Собранию*. Взято из: <http://www.kremlin.ru/events/president/news/47173>

lielus draudus. Savukārt Krieviju arī uztrauc tas, ka ASV grib uzbūvēt savu pretraķešu aizsardzības sistēmu.

Sakarā ar drošības interesēm Krievija arī piemin, ka ASV jau ilgu laiku cenšas ietekmēt Krievijas attiecības ar kaimiņvalstīm, bet neskatoties uz to, Krievija negrib pārtraukt sadarbību ar ASV. Darbā tiek secināts, ka Krievijas amatpersonu runas ir diezgan kritiski noskaņotas pret ASV un NATO. Krievija arī uzskata, ka ASV ietekmē ES un kopā tās cenšas īzstenot savas intereses Ukrainā. Krievija uzskata, ka ASV un dažādas ES valstis kurina Ukrainas konfliktu. Līdz ar to viņiem jānes atbildība par notiekošo. Savukārt, Krievija gatava pārrunām par jebkādiem grūtiem jautājumiem ar saviem partneriem. Krievija arī uzskata, ka drošības nedalāmības principam jāklūst par universālu normu. Svarīgi arī pieminēt, ka Krievija uzskata, ka pastāvošā vienpolārā starptautiskās pasaules sistēma ir bīstama, un nosauc to par diktatūru pār cilvēkiem un valstīm. Krievija arī uzskata, ka ASV grib pārvaldīt pār visu pasauli, ka šobrīd rietumu viedoklis tiek pasniegts kā visas pasaules viedoklis. Krievija arī uzskata, ka ASV sadala pasauli uz tiem, kuri piekrīt tās ārpolitikai un uz tiem, kuri nepiekrīt. Svarīgi arī pieminēt, ka Krievija uzskata, ka ASV cenšas izveidot ienaidnieka tēlu, lai pēc tam pārvaldītu par savu sabiedroto drošību. Krievija arī uzskata, ka ASV ārpolitika paplašina haosa telpu. Savukārt, Krievija arī uzskata, ka ASV konstruē uz etniskas reģionālas un sociālas augsnes. Kā arī, Krievija runā, ka ASV nav drauds Krievijai, bet gan vadošo aprindu politika ir kļūdaina.

Svarīgi arī pieminēt, ka Krievija uzskata, ka Krimas pussalas pievienošana Krievijai ir likumiska attaisnota darbība attiecīgi Kosovos gadījumam, kur nebija vajadzīga valdības atļauja, lai vienpusīgi pasludinātu neatkarību. Krievija nosauc Krimu par militāras slavas pilsētu. Krievija arī runā, ka nav pret to, lai sadarbotos ar NATO, bet gan pret to, lai militārā alianse tiktu blakus Krievijas robežām un Krievijas vēsturiskajām teritorijām, kas nozīmētu lielus draudus visiem Krievijas dienvideim.

Darbā tiek secināts, ka starptautiskajā pasaulē Krievija aizstāv viedokli, ka augstā kara beigās un spēku līdzsvars ar vienu spēka centru nenes pasaulei mieru un neatbilst valstu interesēm, kurām ir dažāda vēsture un kultūra. Krievija atbalsta multipolāru pasaules sistēmu ar vairākiem spēka centriem un spēku līdzsvaru, kas nebalstās uz bailēm par savstarpējo iznīcināšanu, bet gan uz balansu, kas izriet no starpvalstu sadarbības, kas balstītas uz kopīgām interesēm. Tālāk, lai paplašinātu darba redzes loku, darba autore grib pieminēt vairākus pētnieku viedokļus par Krievijas drošības interesēm Ukrainas konfliktā.

Sakarā ar Sergejsa Sezova (krievu: *Сергей Сезов*) domām, Krievija iejaucas Ukrainas konflikta gaitā, galvenokārt, pēc savām stratēģiskām, ģeopolitiskām un nacionālām interesēm. Krievijai ir liela interese, lai apvienotu Ukrainu un Krieviju militārā jomā, lai Ukraina būtu iekļauta militārā savienībā ar Krieviju. Autors uzskata, ka Krievija grib, lai Ukrainai būtu cieša saikne ar Krieviju postpadomju telpā - gan integrējošās vienošanās, gan muitas vienošanās. Autors uzskata, ka iejaukšanās Krimas pussalā bija stratēģiski pareizs lēmums, ņemot vērā tos riskus, kuri sagaidītu Krieviju pretējā gadījumā. Ka arī, Krimas pussalas aneksija bija pareiza no vēsturiskā un morālā skatu punkta.¹²⁹

Savukārt, Aza Margaņan (krievu: *Аза Мигражан*) atzīmē, ka Krimas pussalā atrodas Krievijas melnās jūras flote, kas savukārt ir viena no Krievijas stratēģiskām interesēm Krimas pussalā. Autore uzskata, ka Krievija ar savu ārpolitisko darbību Ukrainas konfliktā cenšas saglabāt savu esošo ģeopolitisko un ekonomisko pārspēku postpadomju telpā. Krieviju interesē Azovas Melnās jūras baseins, kur Ukraina spēlē savu lomu. Azovas Melnās jūras baseinā Krieviju interesē ne tikai tās resursu bagātība, bet arī komunikācijas un militāri-politiskais potenciāls, pie šī viedokļa pieturas Aza Margaņan.¹³⁰

Savukārt Igors Muradins (krievu: *Игорь Мурадян*) piemin, ka Krievija atrodas aizvērtā Melnās jūras baseinam, kur daudzi, ja ne visi ir noskaņoti pret Krieviju. Krimas pussala ir svarīgs ģeopolitiskais objekts un vajadzīgs Krievijai, pirmkārt, lai izrautos no tā ģeopolitiskā slazda, kurā viņa šobrīd atrodas. Autors uzskata, ka vajag ņemt vērā, ka uz Krimas pussalu arī pretendē Turcija. Bez Krimas pussalas kontroles, Krievijai ir maz izredžu apturēt Turciju no iejaukšanās Melnās jūras-Kaukāza reģionā. Tāda situācija, ja tā notiks, varētu nest Krievijai papildus draudus un kļūt par bīstamu situāciju ne tikai Krievijai, bet visām Melnās jūras valstīm, pie šī viedokļa pieturas Igors Muradins.¹³¹

Svarīgi arī pieminēt Džona Mēršaimersa (angļu: *John J. Mearsheimer*) viedokli. Pēc autora domām, drošības jomā Krieviju vispirms uztrauc NATO paplašināšanās Ukrainā. NATO ar savu darbību Ukrainā piespieda Krieviju izjust draudus un vajadzību aizsargāt savu integritāti un pastāvošo lietu stāvokli. NATO paplašināšana ir viena no Krievijas nacionālajām drošības

¹²⁹ Григорьевич, С. (2014). *Геополитические интересы России на Украине: оценка рисков и перспектив вмешательства*. Взято из:

http://samlib.ru/s/sizow_s_g/geopoliticheskieinteresyrossiiinaukraineocenkariskowiperspektiwwmeshatelxstwa.shtml

¹³⁰ Мигражан, А. (2013). *Экономические интересы России и Украины*. Взято из:

http://observer.materik.ru/observer/N11_2013/006_013.pdf

¹³¹ Мурадян, И. (2014). *Геополитические интересы в отношении Крыма*. Взято из:

<http://www.lragir.am/index/rus/0/comments/view/34913>

interesēm Ukrainas konfliktā, savukārt Krieviju arī interesē Ukrainas integrācija ES un demokrātijas veicināšana, pie šī viedokļa pieturas Džons Mēršaimers (angļu: *John J. Mearsheimer*).¹³²

Savukārt, Aleksandrs Motils (angļu: *Alexander J. Motyl*) nepiekrīt šim viedoklim. Autors uzskata, ka Šodien NATO nevarētu tikt uzskatīta par draudu Krievijai, jo tas vairs nav militārais apvienojums. Savukārt, autors piekrīt, ja NATO nevar fiziski apdraudēt Krieviju, pēc reālisma skolas mācības tas tomēr tā varētu būt. Ņemot vērā reālisma skolas uzskatus un vēsturisko pieredzi, Krievijai vajadzētu uzskatīt NATO sev par draudu un nekādā gadījumā ne citādi, jo tāda kļūda varētu būt fatāla un tas ir reālu lietu stāvoklis.¹³³

Savukārt, Agnia Griga (angļu: *Agnia Grigas*) aizstāv viedokli, ka Krieviju interesē arī Ukrainas ģeogrāfiskā atrašanās vieta. Šobrīd Ukrainas teritorija ir sadalījums, kas atdala Krieviju no Eiropas un NATO valstīm. Krimas pussalā atrodas Ukrainas militārā bāze, kur, savukārt, ir daudz militārā aprīkojuma, kas pieder Ukrainai - raķetes, kuģi, tanki, militāras lidmašīnas utt. Autore arī piemin, ka līdz ar Krimas aneksiju, Krievija pārņēma zem savas kontroles ne tikai Ukrainas teritoriju un tas iedzīvotājus, bet arī visas militārās ierīces no Ukrainas militārās bāzes. Kā arī, Krievija tur savus atomieročus (SS-18) Ukrainas austrumu teritorijā, kas, savukārt ir ļoti svarīga Krievijas drošības interese, šo viedokli aizstāv Agnia Griga.¹³⁴

Sakarā ar Lauren Van Mtre, Voila Džinžere un Katlen Kuehnaste (angļu: *Lauren Van Metre, Viola G. Gienger, and Kathleen Kuehnast*) domam, šobrīd Krievijas drošības intereses ir centrētas uz to, lai apturētu Ukrainas iestāšanos ES un NATO. Krievija ir ieinteresēta vājināt sev blakus valstis un saglabāt esošo konflikta situāciju Ukrainā. Autores arī apgalvo, ka V. Putins meklē veidus, kā izmainīt Krievijas nacionālās robežas un padziļināt savu ietekmi postpadomju valstu starpā. Kā arī, Krievijas ārpolitikai ir ļoti izdevīga pašreizējā Ukrainas konflikta situācija, kas, savukārt nozīmē, ka Ukraina nevarēs iestāties ne ES, ne NATO. Autores apgalvo, ka Krievijas politiķiem ir daudz vieglāk saglabāt konflikta situāciju Ukrainā, nekā rietumiem palīdzēt Ukrainai izaugt par stabilu valsti. Ka arī, nevajag aizmirst, ka Krievija palīdzēja Ukrainas separātistiem, un līdz ar to Ukrainas militāriem spēkiem neizdevās atgūt savas

¹³² Mearsheimer. J. (2014). *Why the Ukraine Crisis Is the West's Fault*.

<https://www.foreignaffairs.com/articles/russia-fsu/2014-08-18/why-ukraine-crisis-west-s-fault>

¹³³ Motyl, A. (2015). *The Surrealism of Realism: Misreading the War in Ukraine*. Retrieved from:

<http://www.worldaffairsjournal.org/article/surrealism-realism-misreading-war-ukraine>

¹³⁴ Grigas, A. (2015). *One Year Since Crimea: Russia's Interests In Ukraine Run Deep*. Retrieved from:

<https://www.pacificcouncil.org/newsroom/one-year-crimea-russias-interests-ukraine-run-deep>

teritorijas Donbasas reģionā. Savukārt, Minskas vienošanās piešķir Donbasas reģionam trīs autonomijas gadus, kas atstāj Ukrainas konfliktu iesaldētu un neatrisinātu, šo viedokli aizstāv savā speciālajā ziņojumā Lauren Van Mtre, Voila Džinžere un Katlen Kuehnaste.¹³⁵

Svarīgi arī pieminēt, ka Krievu Federācijas ārpolitikās koncepcijās¹³⁶ tiek teikts, ka Krievija negatīvi izturas pret „atbildību aizsargāt”¹³⁷ (angļu: *Right to protect, “RtoP”*), koncepcija kā metode, kura grauj valsts suverenitāti. Reģionālo prioritāšu jautājumā, par prioritāru darbību tiek noteikta sadarbības attīstība starp NVS valstīm, reģionālo saikņu pastiprināšana, Eirāzijas ekonomiskās savienības veidošana un ārzemēs dzīvojošo tautiešu, viņu tiesību un brīvības atbalsts. Ukrainu Krievija uzskata par prioritāro partneri NVS reģionā, un viena no prioritātēm Krievijas ārpolitikā ir Ukrainas pievienošana padziļinātiem NVS reģiona procesiem. Savukārt, NVS reģionālo konfliktu laikā Krievija ir ieinteresēta spēlēt aktīvu lomu, lai atrisinātu starpvalstu konfliktus. Svarīgi arī pieminēt to, ka NATO paplašināšanas jautājumā tiek minēts, ka Krievijai uz šo darbību un uz NATO spēku pietuvināšanu Krievijas robežām, ir negatīva noskaņa.¹³⁸

3.2. Ekonomiskās intereses

Šajā nodaļā tiks paveikta V. Putina un S. Lavrova runas diskursa un aprakstoša analīze, lai noskaidrotu, kādas Krievijai ir ekonomiskās intereses Ukrainas konfliktā.

3.2.1 V. Putina un S. Lavrova runu analīze

Šajā nodaļā tiks paveikta detalizēta V. Putina un S. Lavrova runu diskursa un aprakstoša analīze.

No. 1. „V. Putina runa samītā „Krievija-Eiropas savienība”, 28.01.2014.”¹³⁹

¹³⁵ Van Metre, L., Gienger, V., & Kuehnast, K. (2015). *The Ukraine-Russia Conflict Signals and Scenarios for the Broader Region*. Retrieved from: <http://www.usip.org/sites/default/files/SR366-The-Ukraine-Russia-Conflict.pdf>

¹³⁶ МИД России. (2013). *Концепция внешней политики Российской Федерации*. Взято из: http://www.mid.ru/brp_4.nsf/0/6D84DDEDEDBF7DA644257B160051BF7F

¹³⁷ МИД России. (2013). *Концепция внешней политики Российской Федерации*. Взято из: http://www.mid.ru/brp_4.nsf/0/6D84DDEDEDBF7DA644257B160051BF7F

¹³⁸ Турпат.

¹³⁹ Путин, В. (2014). *Саммит Россия – Европейский союз*. Взято из: <http://www.kremlin.ru/events/president/news/20113>

Šīs runas diskursa analīzi var apskatīt pielikumā No.1.

Šajā runā V. Putins vispirms piemin, ka redz ciešu saikni Krievijai un ES preču apgrozījuma un investīciju sfērā. Sakarā ar Ukrainu V. Putins runā, ka Krievijai un Ukrainai ir vienošanās kredītu un enerģētiskajā jomā, kas netiks pārskatīti. Bet Krievija jebkurā gadījumā gaida savus kredītu resursus atpakaļ. Kā arī, tika pieminēts, ka Krievijai nav izdevīgi, lai Ukrainas ekonomika nevarētu atdot savus kredītus. Savukārt, tika izteikta doma, ka Krievija nolēma pazemināt cenas Ukrainas enerģētiskajā jomā.

Secinājumi: Pēc esošās runas analīzes ir redzams, ka Krievijas ekonomiskā interese par Ukrainu, Ukrainas konflikta laikā pastāv, ka Ukrainai un Krievijai ir cieša saikne enerģētiskajā jomā, kā arī Krievija deva Ukrainai aizdevums, kurus tā plāno dabūt atpakaļ, tāpēc ekonomiskais kritums Ukrainā Krievijai nav izdevīgs.

No.2. „S. Lavrova runa Minhenes 50. Konferencē, 01.02.2014.”¹⁴⁰

Šīs runas diskursa analīzi var apskatīt pielikumā No.2.

Šajā runā S. Lavrovs piemin, ka Krievijai un ES ir domstarpības par ES projektu „Austrumu partnerība”, ka Krievijas intereses nav iekļautas tajā. Tiek runāts, ka ES piemin, ka Ukrainai jāizdara sava izvēle ES labā. S. Lavrovs uzdod jautājumu, vai ES ir gatava ievērot vienlīdzības principus, savstarpēji cienīt vienu otru un ievērot Krievijas intereses. S. Lavrovs arī piemin, ka Eiropas kontinentā nevajadzētu taisīt sadalījumu pa ietekmes zonām, bet gan domāt, kādā veidā visas Eiropas valstis var ieņemt uzvarētāju pozīcijas. S. Lavrovs runā, ka Krievija grib attīstīt sadarbību ar ES, plānot un paveikt kopīgus un savstarpēji izdevīgus projektus. Tiek arī runāts, ka Krievija gribētu izveidot ar ES vienotu ekonomisku un humanitāru telpu, taču šobrīd sadalošās līnijas atdala Krieviju un ES.

Secinājumi: Šajā runā ir skaidri redzams, ka Krievijai ir tieša ekonomiska interese par Ukrainu, jo, ja Ukraina iestāsies ES, tas nozīmēs, ka Ukrainas tirgus tiks iekļauts ES apvienotajā tirgū un Krievija zaudēs ekonomiskajā jomā. Savukārt Krievija gribētu apvienot savu tirgu ar ES un attīstīt ciešas ekonomiskas un humanitāras saiknes ar ES.

¹⁴⁰ Лавров, С. (2015). *Выступление и ответы на вопросы Министра иностранных дел России С.В.Лаврова в ходе дискуссии на 51-й Мюнхенской конференции по вопросам политики безопасности, Мюнхен, 7 февраля 2015 года.* Взято из: http://www.mid.ru/brp_4.nsf/0/5E26BDE162FEC0E643257DE5004B5FE0

No.3. „S. Lavrova atbilde uz jautājumu par situāciju Ukrainā, 19.02.2014.”¹⁴¹

Šīs runas diskursa analīzi var apskatīt pielikumā No.3.

Secinājumi: Šajā runā netika konstatēti V. Putina izteicieni, kurus varētu savienot ar Krievijas ekonomiskām interesēm sakarā ar Ukrainas konfliktu.

No.4. „V. Putina runa tikšanās laikā ar preses pārstāvjiem sakarā ar jautājumiem par Ukrainas Konfliktu, 04.03.2014.”¹⁴²

Šīs runas diskursa analīzi var apskatīt pielikumā No.4.

Šajā runā V. Putins pieminēja, ka Krievija ir ieinteresēta sadarboties ar rietumiem (šeit domāta gan ASV, gan ES) ekonomiskajā jomā starptautiskā līmenī. V. Putins teica, ka Krievija gribēja palīdzēt Ukrainai izpirkt obligācijas, kā arī piešķirt tai jaunas dotācijas, bet rietumu partneri prasīja to nedarīt, lai mudinātu Ukrainas valdību uzsākt ekonomiskas reformas valstī. Savukārt, V. Putins runā, ka „Gazprom” taisās dot atlaides Ukrainai, un tiek izteikts uztraukums par to, ka „Neftegaz” nevar atmaksāt parādus Krievijai.

Secinājumi: Šajā runā tiek konstatēta Krievijas ekonomiskā interese sakarā ar „Gazprom” un „Neftegaz” sadarbību, ka „Neftegaz” sakarā ar notiekošo konfliktu, nevar atmaksāt parādus.

No.5. „V. Putina runa par Krimas pievienošanu Krievijas Federācijai, 18.03.2014.”¹⁴³

Šīs runas diskursa analīzi var apskatīt pielikumā No.5.

Secinājumi: Šajā runā netiek konstatēta neviena Krievijas ekonomiskā interese.

¹⁴¹ Лавров, С. (2014). *Ответ Министра иностранных дел России С.В.Лаврова на вопрос по ситуации на Украине в ходе пресс-конференции по итогам третьего министерского раунда стратегического диалога Россия-ССАГПЗ, г.Эль-Кувейт, 19 февраля 2014 года.* Взято из:
http://www.mid.ru/bdomp/brp_4.nsf/2fee282eb6df40e643256999005e6e8c/22ff56d66099a00f44257c8400554400!OpenDocument

¹⁴² Путин, В. (2014). *Владимир Путин ответил на вопросы журналистов о ситуации на Украине.* Взято из:
<http://www.kremlin.ru/events/president/news/20366>

¹⁴³ Путин, В. (2014). *Обращение Президента Российской Федерации.* Взято из:
<http://www.kremlin.ru/events/president/news/20603/videos>

No.6. „Diskusija ar V. Putinu klubā „Valdajs”, 11 konference, 29.10.2014.”¹⁴⁴

Šīs runas diskursa analīzi var apskatīt pielikumā No.6.

Šajā runā V. Putins teica, ka steidzīga Ukrainas iestāšanās ES nozīmē nopietnus riskus Ukrainas ekonomikai, ko ietekmē trešo valstu intereses, to skaitā arī Krievijas kā galveno Ukrainas tirdzniecības partneri.

Secinājumi: Šajā runā ir skaidri redzama Krievijas ekonomiskā interese sakarā ar to, ka Krievija ir galvenais tirdzniecības partneris Ukrainai.

No.7. „V. Putina runa ikgadējā uzrunā Federālajā Sapulcē, 04.12.2014.”¹⁴⁵

Šīs runas diskursa analīzi var apskatīt pielikumā No.7.

Šajā runā V. Putins nosauc sankcijas par nervu reakciju, lai apturētu Krievijas augošās iespējas. V. Putins arī piemin, ka Krievija netaisās pārtraukt savas attiecības ar Eiropu un Ameriku.

Secinājumi: Šajā runā netika atrastas konkrētas Krievijas nacionālās intereses, bet, savukārt, tika teikts par sankcijām, kuras izraisīja Krievijas ārpolitika Ukrainas konfliktu dēļ.

3.2.2. Secinājumi

Šajā nodaļā tiek analizētas V. Putina un S. Lavrova runas sakarā ar Ukrainas krīzi. Pēc paveiktas analīzes darbā tiek secināts, ka Krieviju ekonomikas jomā interesē divas lietas. Pirmkārt, Krieviju interesē tas, ka pēc Ukrainas iestāšanās ES tā izies ārā no brīvā tirgus. Otrkārt, Krievijai ir cieša saikne ar Ukrainu enerģētiskā jomā. Krievija transportē gāzi caur Ukrainas teritoriju, kā arī Ukrainai ir parādi Krievijai par enerģijas piegādi. Savukārt Krievija arī runā, ka tas nav viņu interesēs, lai Ukrainas ekonomika sabruktu, jo Krievija vēlas dabūt savus kredītus atpakaļ.

Savukārt sakarā ar Ukrainas iestāšanos ES un ES projektu „Austrumu partnerība” ir runāts, ka tas nav Krievijas interesēs, bet šobrīd Krievija ir lielākais Ukrainas ekonomiskais partneris. Krievija runā, ka vajadzētu cienīt vienam otru un ievērot Krievijas ekonomiskās

¹⁴⁴ Путин, В. (2014). *Заседание Международного дискуссионного клуба «Валдай»*. Взято из: <http://www.kremlin.ru/events/president/news/46860>

¹⁴⁵ Путин, В. (2014). *Послание Президента Федеральному Собранию*. Взято из: <http://www.kremlin.ru/events/president/news/47173>

intereses. Kā arī strauja Ukrainas iestāšanās ES ietekmēs gan Krievijas ekonomiku, gan trešo valsts ekonomiku. Savukārt, Krievija arī piemin, ka nevajadzētu taisīt sadalījumus uz ietekmes zonām, bet gan domāt, kādā veidā visas Eiropas valstis var ieņemt uzvarētāju pozīcijas. Sakarā ar ES, Krieviju arī uztrauc sadalīšanas līnijas, kas daļa Krievijas un ES ekonomisko telpu. Savukārt Krievija gribētu uztaisīt ar ES apvienotu ekonomisko un humanitāro telpu un paveikt kopīgus un savstarpēji izdevīgus projektus. Tālāk, lai paplašinātu darba redzes loku, darba autore grib pieminēt vairākus pētnieku viedokļus par Krievijas interesēm ekonomikas jomā.

Sakarā ar Daniila Zubova (krievu: *Даниил Зубов*) teikto, Krievijai ir arī liela ekonomiskā interese Ukrainas tirgū, jo daudziem krievu biznesmeņiem pieder savs business Ukrainā. Autors uzsver to, ka „Ukrainas Forbs” statistika rāda, ka katrs desmitais¹⁴⁶ uzņēmums pieder Krievijas pilsonim. Krievijas biznesam Ukrainā draud ne pats konflikts starp Krieviju un Ukrainu, bet gan tas, ka nav skaidrs, kas notiks turpmāk ar Ukrainas ekonomiku un, kādas būs sekas pēc Ukrainas konflikta, šo viedokli aizstāv Daniils Zubovs.¹⁴⁷

Savukārt, Aza Margaņan atzīmē, ka Krieviju interesē apvienotais tirgus ar Ukrainu, ar tādu aprēķinu, ka tas atrisinās migrācijas problēmu Krievijas teritorijā. Balstoties uz tā, ka Ukrainas migranti, kas meklē darba vietas Krievijā, ir etniski tuvi viens otram, tiem ir līdzīga mentalitāte, ir kopīga kultūra un vēsture, kas, savukārt, neizraisa lielu negatīvu reakciju no krievu iedzīvotāju puses. Krieviju arī interesē izmantot Ukrainu kā tranzītu un kopīgi izmantot Ukrainas gāzes transporta sistēmu, pie šā viedokļa pieturas Aza Margaņan.¹⁴⁸

Krimas pussala ir svarīga ne tikai Krievijas drošībai, bet tai ir arī liela ekonomiskā nozīme. Šo teritoriju var izmantot, lai transportētu gāzi, kas, savukārt, turpmāk ved pie izmaiņām visā ģeopolitiskajā telpā, šo viedokli aizstāv Igors Muradins.¹⁴⁹

Savukārt, Agnias Grigas uzskata, ka galvenās Krievijas intereses Ukrainā centrējas starp enerģiju, drošību un vietējiem politiskiem jautājumiem. Krievija ir cieši saistīta ar Ukrainu, jo caur šo teritoriju tiek transportēta gāze. Agnia Grigas aizstāv viedokli, ka galvenā Ukrainas ekonomiskā interese nav kopīgais tirgus ar Ukrainu, bet gan gāzes tranzīts uz Eiropu caur Ukrainas zemēm. Krievijas ekonomikai liela nozīme ir gāzes un eļļas eksportam. Ukrainas

¹⁴⁶ Зубов, Д. (2014.). *Экономические Интересы России на Украине*. Взято из: <http://www.foreignpolicy.ru/analyses/ekonomicheskie-interesy-rossii-na-ukraine>

¹⁴⁷ Турпат.

¹⁴⁸ Миграция, А. (2013). *Экономические интересы России и Украины*. Взято из: http://observer.materik.ru/observer/N11_2013/006_013.pdf

¹⁴⁹ Мурадян, И. (2014). *Геополитические интересы в отношении Крыма*. Взято из: <http://www.lragir.am/index/rus/0/comments/view/34913>

teritorijā atrodas divi svarīgi gāzes un eļļas cauruļvadi, un tie ir „Urengoja–Pomari–Užgoroda” (krievu: *Уренгой–Помары–Ужгород*) gāzes cauruļvads un „Družba” eļļas cauruļvads. Tie abi transportē Krievijas gāzi un eļļu uz Eiropas tirgu. Krievijas uzņēmums „Gazprom” saņem 80%¹⁵⁰ no gāzes eksporta, kur puse no tā tiek transportēta un izmantota Eiropas tirgos. Līdz ar to pētniece uzskata, ka primārā Krievijas ekonomiskā interese ir cieši saistīta ar to. Līdz ar to, tas ir būtiski un svarīgi Krievijas ekonomikai, lai Krievijai būtu kontrole un ietekme Ukrainas teritorijā. Svarīgi arī pieminēt, ka Doņeckas un Luhanskas austrumu reģioni ir ļoti industralizēti. Krievijai arī piemīt sava ekonomiskā interese par šo teritoriju, jo 70%¹⁵¹ no Ukrainas ogļu krājumiem atrodas Doņeckā un Luhanskā.¹⁵²

Savukārt, pēc Agnias Grigas domām piekrīt žurnāls „*The Economist*”¹⁵³. „*The Economist*” raksta, ka Ukrainas konfliktā Krieviju vispirms uztrauc gāzes un eļļas eksports. Žurnāls arī uzskata, ka šobrīd visa Krievijas ekonomika ir korumpēta, kā arī tā balstās galvenokārt uz gāzes un eļļas eksporta. Kā arī, ja gāzes un eļļas eksports beigsies, tas izraisīs lielu kritumu ne tikai Krievijas ekonomikā, bet visā Krievijas politiskā elite var zaudēt savu iedzīvotāju atbalstu.¹⁵⁴

3.3. Sabiedrības identitātes intereses

Šajā nodaļā tiks paveikta V. Putina un S. Lavrova runas diskursa un aprakstošā analīze, lai noskaidrotu, kādas Krievijai ir sabiedrības identitātes intereses Ukrainas konfliktā.

3.2.1 V. Putina un S. Lavrova runu analīze

Šajā nodaļā tiks paveikta detalizēta V. Putina un S. Lavrova runu diskursa un aprakstošā analīze.

No. 1. „V. Putina runa samītā „Krievija-Eiropas savienība”, 28.01.2014.”¹⁵⁵

¹⁵⁰ Grigas, A. (2015). *One Year Since Crimea: Russia's Interests In Ukraine Run Deep*. Retrieved from: <https://www.pacificcouncil.org/newsroom/one-year-crimea-russias-interests-ukraine-run-deep>

¹⁵¹ Turpat.

¹⁵² Turpat.

¹⁵³ The Economist explains. (2015). *What Russia is up to in Ukraine*. Retrieved from: <http://www.economist.com/blogs/economist-explains/2015/02/economist-explains-10>

¹⁵⁴ Turpat.

¹⁵⁵ Путин, В. (2014). *Саммит Россия – Европейский союз*. Взято из: <http://www.kremlin.ru/events/president/news/20113>

Šīs runas diskursa analīzi var apskatīt pielikumā No.1.

Šajā runā V. Putins izteic savas bažas par notiekošo Ukrainā sakarā ar Ukrainas valdības uzvedību pret saviem iedzīvotājiem un opozīciju. V. Putins aicina Ukrainas valdību un opozīciju izvairīties no agresīvām un prettiesiskām metodēm, aicina arī izvairīties no spēka pielietošanas, lai atrisinātu notiekošo politisko konfliktu. Kā arī, V. Putins izteic domu, ka nacionālismam nav vietas civilizētā pasaulē. Runā arī bija teikts, ka Krievija gatava palīdzēt Ukrainai, bet netaisās iejaukties konfliktā. Kā arī tika teikts, ka Krievijai ir vēlme atbalstīt Ukrainas iedzīvotājus.

Secinājumi: Pēc esošās runas analīzes ir redzams, ka Krievija nosoda nacionālisma izpausmi un spēka pielietošanu.

No.2. „S. Lavrova runa Minhenes 50. Konferencē, 01.02.2014.”¹⁵⁶

Šīs runas diskursa analīzi var apskatīt pielikumā No.2.

Šajā runā S. Lavrovs teica, ka Krievija uzskata, ka ES rosina un atbalsta ielu protestus, kas notiek Kijevā. Kā arī tika teikts, ka Krievija nesaprot, kāpēc ES pārstāvji nenosoda vardarbību un rasismu, antisemitismu un nacisma izpausmes, kas norit Kijevā, bet, savukārt, savās valstīs tāda uzvedība būtu nekavējoties pārtraukta. Kā arī tika pieminēta, kāda vardarbība norit Kijevā, ka tiek turētas ar spēku dažādas administratīvās ēkas, norit uzbrukumi policijas pārstāvjiem. Arī tika teikts, ka Kijevā ir dzirdami rasisma, antisemitisma un nacisma lozungi.

Secinājumi: Šajā runā tiek konstatēta Krievijas sociālā interese par savu krievvalodīgo tautiešu aizsardzību Kijevā, ka esošie uzbrukumi cilvēkiem un notikumi Kijevā ir rasisma, antisemitisma un nacisma izpausmes.

No.3. „S. Lavrova atbilde uz jautājumu par situāciju Ukrainā, 19.02.2014.”¹⁵⁷

Šīs runas diskursa analīzi var apskatīt pielikumā No.3.

Šajā runā S. Lavrovs diezgan kritiski atbild uz jautājumu par situāciju Ukrainā. Runā tiek izmantoti daudz agresīvu vārdu, kā "ieroči", „radikāli”, „ekstrēmisti”, „nacionālisti”. S. Lavrovs

¹⁵⁶ Лавров, С. (2015). *Выступление и ответы на вопросы Министра иностранных дел России С.В.Лаврова в ходе дискуссии на 51-й Мюнхенской конференции по вопросам политики безопасности, Мюнхен, 7 февраля 2015 года.* Взято из: http://www.mid.ru/brp_4.nsf/0/5E26BDE162FEC0E643257DE5004B5FE0

¹⁵⁷ Лавров, С. (2014). *Ответ Министра иностранных дел России С.В.Лаврова на вопрос по ситуации на Украине в ходе пресс-конференции по итогам третьего министерского раунда стратегического диалога Россия-ССАГПЗ, г.Эль-Кувейт, 19 февраля 2014 года.* Взято из: http://www.mid.ru/bdomp/brp_4.nsf/2fee282eb6df40e643256999005e6e8c/22ff56d66099a00f44257c8400554400!OpenDocument

runā, ka Krievijā stipri kritizē notiekošo Ukrainā, ka Krievija notiekošo uztver par apvērsumu pret Ukrainas valdību. Kā leģitīma valdība ar V. Janukoviču vadībā bija gatava uz kompromisiem, bet radikāli noskaņotā opozīcija iznīcināja visus plānus. Tiek runāts, ka valdība tika sagrābta ar varu, un no opozīcijas puses tika pielietoti šaujamočļi.

Secinājumi: Šajā runā tiek konstatēta Krievijas interese sakarā ar Ukrainas valdības maiņu. Runā ir skaidri redzams, ka Krievija atbalsta Ukrainas prezidenta V. Janukoviča valdības (ukraiņu: *Виктор Федорович Янукович*) pozīcijas un nosoda opozīcijas vardarbīgo darbību.

No.4. „V. Putina runa tikšanās laikā ar preses pārstāvjiem sakarā ar jautājumiem par Ukrainas Konfliktu, 04.03.2014.”¹⁵⁸

Šīs runas diskursa analīzi var apskatīt pielikumā No.4.

Šajā runā V. Putins teica, ka Krievija ir diezgan kritiski noskaņota pret notikušo Kijevā un uzskata to par bruņotu apvērsumu. Tiek runāts, ka Krievija uzskata, ka opozīcijas darbība bija antikonstitucionāla un prettiesiska, ka Ukraina tika ievilkta haosā. Tiek arī runāts, ka Krievija palīdzēja V. Janukovičam bēgt no Ukrainas, balstoties uz humāniem principiem. V. Putins arī uzskata, ka V. Janukovičs ir likumīgs Ukrainas prezidents. Opozīcija savukārt tiek nosaukta par nacionālistiem. Savukārt V. Putins arī piemin, ka šāda situācija attīstījās jau sen un, ka Krievija saprot, ka cilvēki grib būtiskas izmaiņas. Savukārt tiek arī runāts, ka Krievija uzskata, ka, kur cilvēks nedzīvotu, viņam ir visas tiesības piedalīties savas valsts liktenī. V. Putins arī nosauc Ukrainu par tuvo kaimiņu un brāļu republiku. Runā tiek izmantoti tādi vārdi kā „biedri”, „brāļi”, „kaimiņi”, „draugi”, aprakstot Ukrainas iedzīvotājus un karavīrus. V. Putins arī runā, ka austrumu daļas iedzīvotāji tiek atstumti no daļības valsts dzīvē. Tālāk tiek runāts par palīdzību Krimai, un tiek teikts, ka ir aizdomas, ka Krimā tika plānots rīkot tādu pašu konfliktu kā Kijevā. Līdz ar to Krievija ir gatava, bet pagaidām netaisās izmantot militāro spēku, lai palīdzētu atrisināt situāciju.

Secinājumi: Krievija atbalsta prezidenta V. Janukoviča valdību Ukrainā. Krievija redz tiešu saikni starp Ukrainas un Krievijas iedzīvotājiem, nosauc tos par brāļiem, no kā var secināt, ka Krievija redz saikni starp Krievijas un Ukrainas kultūras identitāti. Krievija ir ieinteresēta, lai austrumu daļas iedzīvotājiem tiek dotas tiesības piedalīties Ukrainas liktenī, šeit tiek domāts par

¹⁵⁸ Путин, В. (2014). Владимир Путин ответил на вопросы журналистов о ситуации на Украине. Взято из: <http://www.kremlin.ru/events/president/news/20366>

krievu valodā runājošiem Ukrainas iedzīvotājiem. Sakarā ar Krimu, no esošās runas var secināt, ka Krievija ir ieinteresēta, lai Krimā būtu miers.

No.5. „V.Putina runa par Krimas pievienošanu Krievijas Federācijai, 18.03.2014.”¹⁵⁹

Šīs runas diskursa analīzi var apskatīt pielikumā No.5.

Krievija uzskata, ka krievu valodā runājošiem Ukrainas iedzīvotājiem cenšas atņemt vēsturiskās atmiņas, dzimto valodu, un uzspiest tiem kārtību asimilēties. Krievija uzskata, ka Ukrainā notiek terors un valdības maiņa tiek nosaukta par valsts apvērsumu. Runā tiek izmantoti tādi vārdi, kā „nacionālisti”, „neonacisti”, „rusofobi” un „antisemīti” kad tiek runāts par cilvēkiem, kuri izpildīja valsts apvērsumu. Savukārt Krievija nosauc Ukrainas tautu par brāļu tautu un Krievijai ir svarīgas labas attiecības ar Ukrainu. Kā arī Krievija vēlas, lai Ukraina kļūtu tai par labu kaimiņu. Krievija arī piemin, ka Ukrainā dzīvo daudz krievu valodā runājošo cilvēku un Krievijas nacionālās interesēs ir aizsargāt šo cilvēku intereses diplomātiskā, politiskā un tiesību kārtā. Par Krimas pussalu Krievija runā, ka Krimas pussala pieder gan krieviem, gan ukraiņiem, gan Krimas tatāriem. Krievija uzskata Ukrainu par vienu no savām brāļu tautām un piemin to vēsturisko saikni. Krimas pussala vēsturiski ir Krievijas daļa un, ka Sevastopole ir krievu pilsēta.

Secinājumi: Krievija uzskata par savu nacionālo interesi aizsargāt krievu valodā runājošo interesi Ukrainā, kā arī, Krievija uzskata Krimas pussalu par savu zemi un Sevastopoli par krievu pilsētu.

No.6. „Diskusija ar V. Putinu klubā „Valdajs”, 11 konference, 29.10.2014.”¹⁶⁰

Šīs runas diskursa analīzi var apskatīt pielikumā No.6.

Šajā runā V. Putins teica, ka Krievija uzskata Kijevas notikumus par valsts apvērsumu un bruņotu varas sagrābšanu. Runā tika teikts, ka Krievija uzskata, ka Ukrainas valdība ir nacionālistu rokās. Krievija uzskata, ka Ukrainas valdība negrib miermīlīgā ceļā atrisināt problēmu ar Ukrainas dienvidaustrumiem. V. Putins pieminēja, ka Kijevas valdība negrib izpildīt savas vienošanās, un negrib ieklausīties savas valsts krievvalodīgo iedzīvotāju interesēs un ar

¹⁵⁹ Путин, В. (2014). *Обращение Президента Российской Федерации*. Взято из: <http://www.kremlin.ru/events/president/news/20603/videos>

¹⁶⁰ Путин, В. (2014). *Заседание Международного дискуссионного клуба «Валдай»*. Взято из: <http://www.kremlin.ru/events/president/news/46860>

varu cenšas paveikt savu. Līdz ar to Krievija uzskata, ka Ukraina ir liela humanitāra problēma. V. Putins arī piemin, ka pagājušajā gadsimtā Ukrainas dienvidaustrumu teritorija bija Krievijas valsts sastāvdaļa. Savukārt PSRS laikā tā tika pievienota Ukrainai, lai paceltu proletariāta proporcijas šajā teritorijā. Savukārt par Krimas aneksiju V. Putins runā, ka referendums tika pieņemts ar Krimas likumiskās valdības lēmumu. Krievija nosauc Krimas un krievu valodā runājošo un Krievijas tautiešu aizsardzību par savām asiņainām interesēm.

Secinājumi: Šajā runā tika teikts, ka Krievija uzskata Krimas un Ukrainas iedzīvotāju aizsardzību par savām asiņainām interesēm.

No.7. „V. Putina runa ikgadējā uzrunā Federālajā Sapulcē, 04.12.2014.”¹⁶¹

Šīs runas diskursa analīzi var apskatīt pielikumā No.7.

Šajā runā V. Putins nosauc traģiskos notikumus Ukrainā par valsts apvērsumu. V. Putins diezgan kritiski apraksta notikumus, runā tiek izmantoti tādi vārdi kā „vardarbība”, „nogalināt”, „traģēdija”. V. Putins nosauc Ukrainu par brāļu tautu. Savukārt par Krimu tika teikts, ka tur dzīvo Krievijas cilvēki. V. Putins runā, ka Krimā atrodas krievu nācijas garīgais avots. V. Putins arī piemin, ka Krievijā Krimai un Sevastopolei ir svēta nozīme.

Secinājumi: Šajā runā ir redzama Krievijas nacionālā interese par Krimu, tai tiek piešķirta Krievijas garīgā interese saistībā ar to, ka šai pussalai ir vēsturiska, reliģiska nozīme.

3.3.3. Secinājumi

Pētījuma analīzei tika ņemtas V. Putina un S. Lavrova runas, kuras notika Ukrainas konflikta laikā. Pēc paveiktā pētījuma darbā tiek secināts, ka Krievijas nacionālā interese Ukrainas konfliktā ir aizsargāt krievu valodā runājošos Ukrainas iedzīvotājus un to intereses. Svarīgi arī uzsvērt, ka Krievija atbalsta bijušā Ukrainas prezidenta Janukoviča valdību un nosauc notikumus Ukrainā par vardarbīgu valsts apvērsumu, kā arī, Krievija nosoda nacionālisma izpausmes un spēka pielietošanu. Krievija uzskata, ka Ukrainā ir rasisma, antisemitisma, nacisma izpausmes un, ka krievu valodā runājošo Ukrainas iedzīvotāju intereses netiek sadzirdētas.

¹⁶¹ Путин, В. (2014). *Послание Президента Федеральному Собранию*. Взято из: <http://www.kremlin.ru/events/president/news/47173>

Svarīgi arī pieminēt, ka Krievija uzskata Ukrainu par radniecīgu zemi un nosauc Ukrainas tautu par brāļiem. Krievija redz ciešu saikni starp Ukrainas un Krievijas kultūru un identitāti. Savukārt, sakarā ar Krimas pussalu un tās iedzīvotājiem, Krievijas galvenā interese - lai Krimā būtu miers un nepieļaut, lai Krimas pussalā nenotiktu līdzīga situācija kā Kijevā. Krievija nosauc Krimas un tās iedzīvotāju aizsardzību par savām asiņainām interesēm. Kā arī, Krievija piešķir Krimas pussalai reliģiozu nozīmi, vēsturisko saikni ar krievu pareizticīgo baznīcu.

Savukārt, Krievija arī uzskata, ka nacionālismam nav vietas mūsdienu pasaulē un aicina jauno Krievijas valdību un opozīciju izvairīties no spēka pielietošanas, lai atrisinātu politisko konfliktu. Savukārt, Krievija arī nesaprot, kāpēc ES rosina un atbalsta vardarbīgus ielu protestus, kas notiek Kijevā. Krievija ir diezgan kritiski noskaņota pret jauno valdību un uzskata, ka viņu darbība „Maidan” laikā bija antikonstitucionāla un prettiesiska. Krievijā arī uzskata, ka visiem Ukrainas iedzīvotājiem ir visas tiesības piedalīties savā valsts liktenī, neskatoties uz to, kur tie dzīvo. Krievija uzskata, ka austrumu daļas iedzīvotāji tiek atstumti no dalības valsts dzīvē.

Savukārt, Krimas pussalu Krievija uzskata par savu zemi un Sevastopoli par krievu pilsētu, kas Padomju Savienībā tika atdalīta no Krievijas Ukrainas labā, tikai tāpēc, ka zeme tiktu dalīta vienas valsts robežās, kā arī, tas tika izdarīts ar pārkāpumiem. Krievija uzskata, ka Ukrainā ir liela humanitāra problēma, jo jaunā Ukrainas valdība ir nacionālistu rokās un tie negrib miermīlīgi risināt domstarpības ar savas valsts krievvalodīgajiem iedzīvotājiem, kas dzīvo Ukrainas dienvidaustrumos. Krievija aicina atcerēties, ka Ukrainas zemes Donbasas reģions pagājušajā gadsimtā piederēja Krievijai un tikai ar PSRS valdības lēmumu tas bija pievienots Ukrainai, lai paceltu proletariāta proporcijas Ukrainā. Tālāk, lai paplašinātu darba redzes loku, darba autore grib pieminēt vairākus pētnieku viedokļus par Krievijas sabiedrības identitātes interesēm Ukrainas konfliktā.

Runājot par Krimas aneksiju, Luis Pamares (krievu: *Луис Рамирес*) apšaubā, ka krievu valodā runājošos iedzīvotājus Krimas pussalā tādā vai citādā veidā ierobežo, jo Abamas administrācija aicināja Ukrainas valdību cienīt etnisko krievu tiesības.¹⁶²

Savukārt, Aza Margaņan atzīmē, ka nevajadzētu aizmirst par to, ka Krievijas un Ukrainas attiecībās lielu lomu spēlē kopīga kultūra un vēsture.¹⁶³ Šim viedoklim piekrita Aleksandrs

¹⁶² Рамирес, Л. (2014.). *США уважают интересы России в Украине*. Взято из: <http://www.golos-ameriki.ru/content/white-house-ukraine/1869293.html>

¹⁶³ Миграњян, А. (2013). *Экономические интересы России и Украины*. Взято из: http://observer.materik.ru/observer/N11_2013/006_013.pdf

Motils, pēc autora teiktā, rietumiem un visai pasaulei vajadzētu saprast, ka Krievijai un Ukrainai ir kopīgas saknes, kas, savukārt, spēlē nozīmīgo lomu iedzīvotāju apziņā. Krievija nekad neuzskatīs Ukrainu par sev svešu valsti, jo sapratne par kopīgām saknēm cieši dzīvo slāvu cilvēku apziņā. Nevajag arī aizmirst, ka pareizticīgo baznīca spēlē savu lomu šajā teritorijā un apvieno kopā Krievijas un Ukrainas iedzīvotājus. Pareizticības reliģija izplatījās no kādreiz apvienotām teritorijām, no vienas slāvu valsts un šis vēsturiskais fakts spēlē lielu lomu krievu un ukraiņu pareizticīgās baznīcas sekotājiem.¹⁶⁴

Savukārt Aleksandrs Motils arī piemin, ka pēc reālisma skolas uzskatiem, Krimas pussala ir svarīga stratēģiska teritorija un galvenā Krievijas interese ir nedot iespēju rietumiem paņemt to zem savas kontroles. Vajadzētu rūpīgāk ieklausīties V. Putina teiktajā. Krievija uzskata, ka Krimas pussala vēsturiski ir krievu zeme. Krimas pussalai ir svarīga vieta krievu cilvēku sirdīs un, ka tās teritorijas iedzīvotāji bija apdraudēti, ņemot vērā Kijevas notikumus.¹⁶⁵

Savukārt, sakarā ar Voicieča Kononczuka (angļu: *Wojciech Konończuk*) domām, Krievija jau sen ietekmē Ukrainas politisko dzīvi un politiskos procesus. Krievija ietekmē kaimiņvalsts politiku ar nepieņemtām formālām un diplomātiskām metodēm, bet gan savā stilā. Autors uzskata, ka galvenā politiskā Krievijas interese Ukrainā - lai apturētu Janukoviča oponentus no reālas valdības iegūšanas. Krievija pieņems jebkādu Ukrainas valdību, ja tā būs pret rietumu ārpolitiku un nesāks, saskaņoti Eiropas standartiem, modernizēt valsti. Krievija neuzskata Janukoviču par ideālu prezidentu, bet atbalstīja viņu, jo viņa politiskā un ekonomiskā programma piestāvēja Krievijas politikai. Jo tāda korumpēta un politiski nestabila sistēma, kurai vajadzīgas lielas strukturālas pārmaiņas, maz interesē ES kā dalībvalsti¹⁶⁶.

Savukārt, šobrīd Krievija ir ieinteresēta, lai Ukrainas politiskā struktūra pārveidojas vai nu parlamentāra-prezidentālā sistēmā, vai arī, lai Ukraina kļūtu par federālu valsti. Savukārt, Krievijai būtu daudz izdevīgāk, ja Ukraina kļūtu par federālo valsti, jo tāda politiskā sistēma dos reģioniem un, galvenokārt, krievu valodā runājošiem reģioniem, Veto uz integrāciju ES, šo viedokli aizstāv Voicieča Kononczuka.¹⁶⁷

¹⁶⁴ Motyl, A. (2015). *The Surrealism of Realism: Misreading the War in Ukraine*. Retrieved from: <http://www.worldaffairsjournal.org/article/surrealism-realism-misreading-war-ukraine>

¹⁶⁵ Turpat.

¹⁶⁶ Konończuk, W. (2014). *Ukraine: What Russia Wants*. Retrieved from: <http://nationalinterest.org/commentary/ukraine-what-russia-wants-990>

¹⁶⁷ Turpat.

Svarīgi arī pieminēt, ka A. Kačujevska raksta (angļu: *A. Kachuyevski*), ka, ja runa ir par Krimas pussalu, domstarpībām piemīt vēsturisks raksturs. Krievija un Ukraina nevarēja līdz galam atrisināt šo jautājumu no pirmām PSRS sabrukuma dienām, jau no 1991. gada, kad Ukraina proklamēja savu neatkarību. Vēsturiski Krimas pussala bija Krievijas sastāvdaļa jau no cariskā laika, bet 1954. gadā, kā 300 gadu sadarbības zīme, Krimas administrācija tika pievienota Ukrainas PSRS sastāvā, kas, savukārt, pēc Ukrainas neatkarības nozīmēja Krievijas teritorijas un iedzīvotāju pazaudēšanu svešas valsts labā, kura anarhiskā pasaulē vārētu kļūt par iespējamu konkurentu Krievijai.¹⁶⁸

Savukārt, Krievijas gadījumā A. Zadohins (krievu: *A. Задохин*) atzīmē, ka krievu tautas apziņu ietekmē vēsturiskais konteksts, komunikācijas pieredze ar citam tautībām, attieksmē pret valsts struktūrām. Krievu tautai vēsturiski ir saliedēts dzīvesveids, kur garīgām vērtībām ir liels spēks dzīvības vērtību veidošanā. Krievu pareizticīgo baznīca, kā arī pazaudētā uz šo dienu monarhija, stipri ietekmē krievu cilvēka apziņu - kas ir labs un slikts. Tas, savukārt, atspoguļojas krievu atbalstā, valsts izvēlētā pozīcijā ārējo konfliktu laikā, lai aizsargātu gan savējos, gan svešos valsts iedzīvotājus, atbalstot svešu cilvēku kultūras pamatus un tiesības.¹⁶⁹

Krievijas un Ukrainas attiecību jautājumā A. Zadohins piemin, ka vēsturēs laikā, jau ilgu laiku, daudzu valdības laikā - gan cariskās, gan komunistiskās, kā arī ar mūsdienu administrāciju, tiek veikti atkārtoti mēģinājumi konsolidēt Ukrainas, Krievijas un Baltkrievu sabiedrības kopā, balstoties uz šo tautu vienotām vēsturiskām saknēm, līdzīgu kultūru, līdzīgas valodas, vienu reliģiju. Savukārt, šis fakts traucē formulēt nacionālās intereses gan Krievijai, gan Ukrainai kā neatkarīgām vienai no otras valstīm¹⁷⁰. Ukraina ir slāvu cilvēka kultūras pašapziņas centrs, no Kijevas Krievzemes sākās krievu cilvēka vēsturiskais sākums kā slāvu cilvēkam.¹⁷¹ Savukārt, Ukraina jau 18. gadsimtā izrādīja savu neapmierinātību par slāvu kultūras universalizācijas mēģinājumiem un centās saglabāt savas tautas identitāti.¹⁷² Kā arī, pastāv fakts, ka Ukrainai ir savi nacionālie mīti, kuri formulē atšķirīgo no Krievijas, etnisko Ukrainiņu tautas pašapziņu.¹⁷³

¹⁶⁸ Kachuyevski, A. (2008). *Avoiding state fragmentation while negotiating Sovereignty: Ukraine and Russia in Crimea*. Retrieved from:

http://citation.allacademic.com/meta/p_mla_apa_research_citation/2/5/1/9/2/pages251928/p251928-1.php

¹⁶⁹ Задохин, А. (2002). *Внешняя политика России: национальное сознание и национальные интересы*. Москва: Дипломатическая академия МИД России. p.149.

¹⁷⁰ Turpat. p.141-161.

¹⁷¹ Задохин, А. (2002). *Внешняя политика России: национальное сознание и национальные интересы*. Москва: Дипломатическая академия МИД России. p.149.

¹⁷² Turpat. p.144.

¹⁷³ Turpat.

Savukārt svarīgi arī pieminēt, ka Krievijas Federācijas ārpolitikas koncepcijās¹⁷⁴ tiek teikts, ka Krievija pasaules krīžu situācijās orientē savu darbību, balstoties uz ANO Harta un starptautiskām cilvēktiesībām. Viens no ārpolitikas mērķiem ir nostiprināt krievu kultūras pozīcijas pasaulē, aizsargāt tautiešus, kuri dzīvo ārzemēs un konsolidēt krievu diasporu.¹⁷⁵

3.4. Secinājumi

Iepriekšējā nodaļā tika paveikta retorikas analīze, šajā nodaļā tiks izveidoti darba secinājumi. Pētījumu gaitā darbā tiek secināts, ka Krievijai ir trīs intereses Ukrainā, un tās ir ekonomiskās intereses, drošības intereses un sabiedrības identitātes intereses. Ja skatīties retorikas interešu laika tendences, tad ir redzams, ka pašā krīzes sākumā tiek runāts par ekonomiskām interesēm Ukrainā, tiek runāts, ja Ukraina iestājas ES, tā izies no brīvās tirgus zonas, kas no ekonomiskā skatupunkta ietekmēs pašu Krieviju. Krievija, savukārt, ir ieinteresēta sadarboties ar ES un apvienot Krievijas un ES tirgu. Kā arī tika teikts, ka Krievijai ir cieša saikne enerģētiskā jomā. Darbā tiek secināts, ka otra un svarīgākā interese darbā ir Krievijas drošības intereses. Darba autore uzskata tās par svarīgākām interesēm, jo tai ir veltītas ļoti apjomīgas runu daļas, ja salīdzina tās ar pārējām interesēm. Drošības jautājumos tika atrunāts, ka ASV uzvedas agresīvi un neievēro pārējo valstu intereses, kā arī Krieviju uztrauc NATO paplašināšanās Ukrainā, un Krievija ir pret raķešu iekārtām blakus tās robežām. Trešā Krievijas interese Ukrainā ir sabiedrības identitātes interese, tiek runāts par vēsturi un kopīgiem senčiem, garīgām lietām un kristietību. Tiek arī atrunāts, ka Ukrainā dzīvo daudz krievu cilvēku, un Krievija uzskata Ukrainu par brāļu zemi. Interesanti novērot laika tendenci - par drošības un sociālām interesēm sāka runāt tikai pēc valdības maiņas. Darbā tiek secināts, ka Krievija negaidīja, ka valdība tiks gāzta, jo pēc valdības maiņas retorika uzreiz mainās. Par Krimu, savukārt, arī sāka runāt tikai pēc valdības maiņas.

Tālāk darba autore grib aprakstīt analīzes tendences. Vispirms analīzes gaitā darba autorei neizdodas atrast saistošas krīzes runas visā 2013. gadā, neskatoties uz to, ka krīze sākusies 2013. gada novembrī, pirmās runas tika konstatētas tikai 2014. gada janvārī. Darbā tiek secināts, ka Krieviju maz uztrauca, kas notiek Kijevā, nebija gaidīts, ka notiks tāds pagrieziens un valdība

¹⁷⁴ МИД России. (2013). *Концепция внешней политики Российской Федерации*. Взято из: http://www.mid.ru/brp_4.nsf/0/6D84DDEDEDBF7DA644257B160051BF7F

¹⁷⁵ Turpat.

Ukrainā tiks gāzta. Darbā tiek secināts, ka pirmās drošības intereses un runas par Krimas pussalu tika konstatētas tikai pēc tā, kad Kijevā mainījās valdība. Līdz šim vienīgā Krievijas interese bija ekonomikas interese, sakarā ar Ukrainas iestāšanos ES. Bet 2014. gada marta sākumā, kad retorikā parādījās izmaiņas un Krievijas runās sāka parādīties stipra kritika par NATO un ASV sadarbību ar Ukrainu.

Krievija bez šaubām izturas pret NATO un ASV negatīvi. Vispirms darba autore grib uzsvērt ASV tēlu. Krievija uzskata ASV par konkurentu, kas cenšas dominēt pasaulē ekonomikas un militārā ziņā. Krievija runā, ka ASV neievēro citu pasaules valstu intereses, un cenšas panākt savu ar citas valsts rokām, ka ASV nodarbojas ar hegemoniju un izmanto NATO, lai būtu par drošības garanta organizatoru, lai valdītu pār valstīm. Krievija uzskata, ka ES ir zem ASV varas, vēlākos runu tekstos par to tiek runāts bez aplinkiem. Vairākos runu tekstos ES, NATO un ASV tiek nosaukti par „mūsu rietumu partneriem”, protams, vārds „partneri” tiek lietots retoriskā kontekstā, nedomājot neko pozitīvu. NATO, savukārt, ir apskatīta kā draudu pilna organizācija, ar kuras palīdzību ASV cenšas pārvaldīt Eiropas drošību.

ES, savukārt, tiek apskatīta kā ekonomiskais partneris Eiropai, un Krievija ir ieinteresēta sadarboties gan ar ES, gan ar Ukrainu ekonomiskos jautājumos. Krievija negrib, lai Eiropā būtu sadalīšanas līnijas. Savukārt Krievija uzskata, ka Eiropa ir ASV varā, un tā darbojas pēc ASV ieskatiem. Savukārt Krievija uzskata, ka Eiropa un ASV ir Ukrainas konflikta uzsācēji.

Ukrainas valdības un opozīciju darbības ir stipri kritizētas, tiek izmantoti tādi vārdi, kā nacisti, antisemīti, rasisti. Darba autore grib uzsvērt, ka, izejot no vēsturiskās pieredzes, šiem vārdiem piemīt diezgan spēcīga nozīme krievu tautai, tās vēsturiski izveidotais ienaidnieka tēls.

Turpretī retorika, kura tiek izmantota, lai aprakstīt pašu Ukrainu vai Ukrainas tautu ir labvēlīga, Kijeva tiek nosaukta par Krievijas tautas zemi, ukraiņi par sabiedrotajiem, brāļiem, kaimiņiem, tiek runāts, ka Krievijai „sāp sirds” redzēt to, kas notiek Ukrainā. Krievija uzsver to domu, ka Ukrainā dzīvo daudz krievu cilvēku, kurus Ukrainas valdība cenšas asimilēt piespiedu kārtā. Šeit darba autore grib atgādināt momentu no otrās nodaļas, ka piespiedu kārtā sakarā ar „Ukrainizāciju” jau notika pagājušajā gadsimtā. Tiek runāts, ka Ukrainas valdība ar spēku cenšas panākt paklausību. Par cilvēkiem, kuri karo dienvidaustrumos tiek runāts, ka „Viņu karš ir taisnīgs”. Šeit vajag atcerēties, ka cilvēki karo par savu zemi, savām mājām un savu nākotni. Šeit vajadzētu pieminēt šo domu, ka Krievija sniedz konfliktu zonās humanitāro palīdzību.

Par Krimas pussalu tika runāts līdz ar valdības maiņu Ukrainā, savukārt, kā jau bija teikts, par Krimas pussalu sāka runāt vienlaicīgi ar drošības interesēm un NATO ekspansiju. Darbā tiek

secināts, ka Krimas pussalas aneksija ir saistīta ar NATO un ASV darbību Ukrainā. Arī tas tika teikts bez aplinkiem, ka Krimas pussala ir Krievijas lepnums un, ja nebūtu Krimas pussalas aneksija pie pašas Krievijas robežas, uz sakrālās Krievijas zemes stāvētu ienaidnieka spēks. Krievija arī uzsver sociālā rakstura intereses pret Krimu, ka tā ir Krievijas zeme, kura tika atdalīta no Krievijas pēc komunistiskiem nelikumīgiem uzskatiem, ka tur dzīvo daudz krievu cilvēku.

Svarīgi arī atzīmēt, ka vienīgais, kas tika minēts par Krievijas valsts drošību, bija sakarā ar NATO ekspansiju Ukrainā. Ņemot vērā politiskā reālisma mācību, valsts drošība ir pirmajā vietā, bet Krieviju tas it kā maz uztrauc, ja skatāmies uz retoriku Ukrainas krīzes situācijā. Bet, ja runa iet par NATO ekspansiju un ASV darbību Ukrainā, retorika ir diezgan bagāta, gan pēc apjoma, gan pēc izvēlētajiem jēdzieniem un teikumos izteiktās jēgas. Līdz ar to darbā tiek secināts, ka darba hipotēze, ka: Krievijas nacionālās intereses Ukrainas konfliktā ir drošības intereses, lai nepieļautu NATO un ASV izvērst savu darbību, tika pierādīta. Par to arī liecina Krievijas retorikas straujās izmaiņas un darbību apskats, nepagāja ne mēnesis, kad Kijevā mainījās valdība, bet Krimas pussala jau tika pievienota Krievijai. Nākamajā nodaļā darba autore sniegs kopīgos darba secinājumus.

SECINĀJUMI

Šī darba ietvaros tika paveikta Krievijas amatpersonu V. Putina un S. Lavrova diskursa analīze, lai raksturotu Krievijas nacionālās intereses Ukrainas konflikta laikā no 2013. gada līdz 2014. gadam. Analīze tika paveikta, lai rastu paskaidrojumu Krievijas ārpolitikai Ukrainas konfliktā no valsts interešu skatu punkta. Darbs tika sadalīts trīs nodaļās. Pirmā nodaļā tiek apskatīta teorija par trim svarīgākām analīzes teorētiskām domām. Tie ir reālisma skolas apskats, nacionālu interešu apraksts, spēka līdzsvara definēšana. Pēc teorētiskās nodaļas apskata darbā tiek secināts, ka nacionālās intereses tiek meklētas valsts ārpolitikas pamatojumā. Valsts cenšas pamatot savu uzvedību un darbības ar nacionālām interesēm, līdz ar to nacionālās intereses var tikt definētas caur amatpersonu runas analīzi. Reālisti apgalvo, ka nacionālās intereses nosaka valsts ārpolitiku.¹⁷⁶ Kad tiek veikta nacionālo interešu analīze, tiek veikta sapratne par valsts ārpolitikas iemesliem, mērķiem, dinamiku un virzienu.¹⁷⁷

Pēc teorētiskās daļas apskata tika secināts, ka reālisma skolas pārstāvji apgalvo, ka drošība un valsts pastāvēšana ir primāra un galvenā valsts nacionālā interese, kura iet pa priekšu visām etniskām normām un noliegtiem līgumiem.¹⁷⁸ Reālisti redz starptautisko pasauli par anarhisku vietu, kur katrs var paļauties tikai uz saviem spēkiem. Miers reālistiem tiek balstīts uz spēka līdzsvara, kur mazas valsts apvienojoties kopā var līdzsvarot iespējamo hegemonu, līdz ar to apturēt pasaules dominēšanu, paaugstinātu kopīgo spēku un saglabātu savu nacionālo labklājību un drošību. Reālisti redz bipolāru pasauli vairāk mierīgāku un stabilu nekā multipolāru sistēmu.¹⁷⁹ Savukārt pētnieki apgalvo, ka šobrīd pasaule atrodas vienpolārā stāvoklī.¹⁸⁰ Savukārt daži pētnieki apgalvo, ka spēka līdzsvars mūsdienās ir kļuvis nenozīmīgs pateicoties augošam globālam sociālam spēkam un to var atrast vairākās formās, ne kā militārs līdzsvars.¹⁸¹ Savukārt,

¹⁷⁶ Burchill, S. (2005). *The national interest in international relations theory*. New York, US: Palgrave Macmillian. p.9-13.

¹⁷⁷ Frankel, J. (1970). *National interests*. London: Pall Mall Press.p.23.

¹⁷⁸ Viotti, P., & Kauppi, M. (2012). *International relations theory*. (5th ed.) US: Pearson education. p.45-46.

¹⁷⁹ Allison, R. (2013). *Russia, the West, and military intervention*. Oxford, UK: Oxford University Press. p.197

¹⁸⁰ SAGE journals. William C.Wohlforth et all. (2007). Testing Balance-of-Power Theory in World History.

Retreewed from: <http://ejt.sagepub.com/content/13/2/155.full.pdf+html>

¹⁸¹ Burchill, S. (2005). *The national interest in international relations theory*. New York, US: Palgrave Macmillian. p.16.

valstīs, kurām ir ekonomiski sakari, komerciālie investīciju plūdi, vai savstarpēja tirdzniecība, ir mazāk ieinteresētas iejaukties intensīvā konkurencē¹⁸².

Pēc teorētiskā apskata darbā tiek secināts, ka pastāv primāras nacionālas intereses, subjektīvas nacionālas intereses, pastāvīgas nacionālas intereses un fundamentālas nacionālas intereses. Primāras nacionālas intereses ir „ģeogrāfija, vēsture, kaimiņi, resursi, iedzīvotāju skaits, etniskā piederība”¹⁸³. Subjektīvas nacionālas intereses ir tas, ko konkrētā laika posmā nosaka dominējošā elite un tie ir „ideoloģija, reliģija un klases identitāte”¹⁸⁴. Savukārt fundamentālas nacionālas intereses ir „fiziskas, politiskās un kultūras identitātes aizsardzība pret citas valsts iejaukšanos”¹⁸⁵. Kā arī pastāvīgas nacionālas intereses, tas ir stratēģiskas un ekonomiskas intereses.¹⁸⁶ Līdz ar to pēc teorētiska apskata darba autore empīriskai daļai definēja sekojošos kritērijus: 1) Drošības intereses; 2) Ekonomiskas intereses; 3) Sabiedrības identitātes intereses.

Savukārt, otrajā darba nodaļā ir pētnieciskā darba informatīvs pamats. Otrajā nodaļā tiek aplūkotas galvenās Ukrainas konflikta detaļas, konflikta pirmsvēsture un galvenie notikumi, konflikta iemesli un galvenās iesaistītās puses, kā arī tiek aplūkota Krievijas darbība Ukrainas konfliktā. Pēc otrās nodaļas apskata darbā tiek secināts, ka Ukrainas konfliktam piemīt sena vēsture. Svarīgi atcerēties, ka Krievijai un Ukrainai ir kopīgas saknes uz tā pamata, ka abas valstis nāk no 9. gadsimta viduslaikos Kijevas Krievzemes valsts, no 10. gadsimta slāvu tautai bija izplatīta kristība. Līdz ar to jau ilgu laiku gan caru laikmeta, gan PSRS laikos dažādas valdības cenšas konsolidēt Ukrainu un Krieviju. Kas savukārt traucēja Ukrainai definēt savas nacionālās intereses atšķirīgi no Krievijas.¹⁸⁷ Krievija uzskata Ukrainu par radniecīgu sev tautu, nosaucot Kijevu par Krievu tautas māti, un Ukrainus pār brāļu tautu. Savukārt nevajadzētu aizmirst, ka Ukrainas teritorijas „Luhanska, Doņeckā, Dņepropetrovska, daļa no Horsonskas,

¹⁸² Burchill, S. (2005). *The national interest in international relations theory*. New York, US: Palgrave Macmillian. p.16.

¹⁸³ Turpat. p.3.

¹⁸⁴ Turpat.

¹⁸⁵ Morgenthau, J. (1951). *In Defence of the National Interest: A Critical Examination of American foreign Policy*. Now York. p.172. Quoted from: Burchill, S. (2005). *The national interest in international relations theory*. New York, US: Palgrave Macmillian. p.37.

¹⁸⁶ Burchill, S. (2005). *The national interest in international relations theory*. New York, US: Palgrave Macmillian. p.16.

¹⁸⁷ Задохин, А. (2002). *Внешняя политика России: национальное сознание и национальные интересы*. Москва: Дипломатическая академия МИД России.

Nikolajeva, Odesa, Harkova, Zakarpatu apgabals, Krīma”¹⁸⁸ pagājušajā gadsimtā bija Krievijas sastāvdaļa. Savukārt, PSRS laikā tika pievienoti Ukrainai saskaņā ar dažādiem komunistiskiem uzskatiem.¹⁸⁹ Līdz ar to Ukraina šobrīd ir grūts savienojums, kur dominē divas tautas, krievi, kuri dzīvo dienvidaustrumu daļā un ukraiņi, kuri dzīvo rietumu Ukrainas daļā.¹⁹⁰

Krievijas ciešā diplomātiskā iesaiste Ukrainas konfliktā ir acīmredzama. Krievija piedalās vissvarīgākajos Ukrainas konflikta starptautiskajos spriedumos un likumos. Krievija arī piedalījās Ukrainas konfliktā ar humanitāro palīdzību Donbasas reģionā un veica cilvēktiesību pārkāpšanas apskatu. ANO Krievija tur savas pozīcijas, ka krievu valodā runājošajai Ukrainas tautai ir tiesības uz pašnoteikšanos. Krievija noliedz valsts militārā spēka pielietojumu Ukrainas teritorijā¹⁹¹, bet tiek novēroti gadījumi, kad Krievijas iedzīvotāji un karavīri piedalās kaujās Donbasā. Krievija tur pozīciju, ka Krievijas iedzīvotāji piedalījās kaujās pēc paša gribas, un Krievijas valdībai ar to nav saistību.¹⁹²

Svarīgi arī atzīmēt, ka Ukrainas konfliktam ir vairākas iesaistītās puses ar savām interesēm konfliktā. ASV un ES arī ir ieinteresētas panākt savu Ukrainas teritorijā. ES grib, lai Ukraina kļūtu par ES sastāvdaļu, ASV savukārt grib, lai Ukraina ienāktu NATO. Ukrainas konflikta iemesli ir ES, NATO un Krievijas interešu nesakrītība, NATO un ES vajadzētu sadalīt atbildību par notiekošo Ukrainā, tā kā ar savu darbību piespieda Krieviju sajūst draudus un iedarbināja valsts nacionālās drošības mehānismu, pie šī viedokļa pieturas D. Mēršaimers.¹⁹³ Darba autore arī grib pieminēt, ka pēc dažādu avotu apskata, Krievija, ES un ASV veicina informatīvu karu, saviem iedzīvotājiem tiek sniegti dažādi skata punkti. Darba autore atzīmē, ka informācijā Krievijas medijos un rietumu medijos, tiek izmantota dažāda aprakstošā terminoloģija. Savukārt, ar to cilvēkiem dažādās pasaules malās izveidojas atšķirīgais priekšstats par notiekošo.

Savukārt, trešajā nodaļā tiek paveikta paša diskursa analīze, lai raksturotu Krievijas nacionālās intereses Ukrainas konfliktā. Pēc hronoloģiska apskata un relevanta konfliktam

¹⁸⁸ Кирилл Фролов, К. («н.д.»). *Русский вопрос на Украине*. Взято из:

<http://www.pravoslavie.ru/analit/rusideo/rusvoprosukr.htm>

¹⁸⁹ Turpat.

¹⁹⁰ Turpat

¹⁹¹ МИД России. (2014). *Ответ официального представителя МИД России А.К.Лукашевича на вопрос агентства «Интерфакс» относительно решения КМСЕ по Украине*. Взято из: <http://www.mid.ru/bdomp/ns-rsng.nsf/6bc38aceada4b432569e700419ef5/44257b100055e87744257d59002cfbdb>

¹⁹² BBC Русская служба. (2014). *Бойцы батальона "Донбасс": они не скрывали, что русские*. Взято из: http://www.bbc.co.uk/russian/international/2014/09/140908_battalion_donbass_interview

¹⁹³ МИД России. (2013). *Концепция внешней политики Российской Федерации*. Взято из:

http://www.mid.ru/brp_4.nsf/0/6D84DDEDEDBF7DA644257B160051BF7F

principa analīzei tiek atlasītas septiņas Krievijas amatpersonu V. Putina un S. Lavrova runas. Kā jau tika minēts, pēc teorētiskā apskata empīriskai daļai tiek definēti trīs kritēriji. Līdz ar to analīzes daļa tiek sadalīta pēc izvēlētiem kritērijiem: 1) Drošības intereses; 2) Ekonomiskās intereses; 3) Sabiedrības identitātes intereses. Katrs izvēlētais kritērijs beidzas ar apkopotiem secinājumiem, kas savukārt, lai paplašinātu šī darba redzes loku tiek paplašināts ar citu rakstnieku domām un iegūtām atziņām par Krievijas interesēm Ukrainas konfliktā.

Šī darba pētnieciskais jautājums ir: Kādas nacionālās intereses ir Krievijai attiecībā uz Ukrainas konfliktu? Līdz ar to, pēc analīzes paveikšanas darbā tiek secināts, ka Krievijai ir vairākas intereses Ukrainas konfliktā. Pēc paveiktās analīzes tiek secināts, ka drošības jomā Krievijas nacionālās intereses ir cieši saistītas ar ASV politisko ietekmi, un NATO paplašināšanu Ukrainā. Krieviju arī ļoti uztrauc ASV pretraķešu uzbūves sistēma. Sakarā ar Krimas pussalu, Krievija ar atvērtu tekstu nosauc to par stratēģiski svarīgu objektu Krievijas drošībai un, ka nevar atļauties, ka Krimas pussalā tiktu iecelta NATO flote.

Savukārt, Krievijas ekonomiskās intereses Ukrainas konfliktā ir cieši saistītas ar to, ka Krievija ir galvenais Ukrainas tirdzniecības partneris un līdz ar Ukrainas iestāšanos ES, tā izies no brīvā tirgus, kas savukārt ietekmēs arī Krieviju. Krievija uzskata, ka Krievijas ekonomiskās intereses šajos jautājumos netiek cienītas, ka arī strauja Ukrainas iestāšanās ES ietekmēs ne tikai Krieviju, bet arī trešo valstu intereses. Savukārt Krievijai ir otra svarīga ekonomiskā interese Ukrainas konfliktā. Krievija ir cieši saistīta ar Ukrainu enerģētiskā jomā, jo caur Ukrainas teritoriju tiek transportēta gāze uz ES valstīm, kas savukārt nes lielu peļņas apjomu Krievijas ekonomikai.

Trešā Krievijas nacionālā interese Ukrainas konfliktā ir valsts identitātes intereses. Sakarā ar to, ka Ukrainas teritorijā dzīvo liels skaits krievu valodā runājošu cilvēku, Krievija uzskata par savu asiņainu interesi aizsargāt šo cilvēku dzīvības un intereses uz pašnoteikšanos. Krievija uzskata, ka Ukrainā ir rasisma, antisemitisma, nacisma izpausmes un, ka krievu valodā runājošo Ukrainas iedzīvotāju intereses netiek sadzirdētas. Savukārt Krievija redz ciešu saikni starp Krieviju un Ukrainu, nosaucot to par radniecīgu zemi un nosauc Ukrainas tautu par brāļiem. Savukārt, Krimas pussalu Krievija uzskata par savu zemi un Sevastopoli par krievu pilsētu, kas Padomju Savienībā tika atdalīta no Krievijas Ukrainas labā ar pārkāpumiem. Krievijas galvenā sabiedrības identitātes interese Krimā, lai tur būtu miers un nepieļautu, lai Krimas pussalā notiktu līdzīga situācija kā Kijevā. Savukārt, Krimas pussalai tiek piešķirta reliģioza nozīme sakarā ar vēsturisko saikni ar krievu pareizticīgo baznīcu.

Savukārt, pēc paveiktās analīzes darba autore konstatēja, ka darba hipotēze “Krievijas nacionālās intereses Ukrainas konfliktā ir drošības intereses, lai nepieļautu NATO un ASV izvērst savu darbību” tika pierādīta. Jo pēc paveiktās analīzes tiek skaidri redzams ka, drošības jomā sakarā ar Ukrainas konfliktu Krieviju uztrauc tikai ASV un NATO politiskā darbība Ukrainā. Krievija ar atvērtu tekstu nosauc ASV ārpolitiku par kļūdainu, kas paplašina haosa telpu starptautiskā pasaulē. Krievija runā, ka līdz ar Ukrainas iestāšanos ES, tā iestāsies NATO. Līdz ar to, nevajadzētu ilgi gaidīt, lai Krimas pussalā tiktu iecelta NATO flote, kas turpmāk nestu lielu draudu visiem Krievijas dienvidiem. Kā arī, Krievija uzskata, ka stratēģiskās nacionālās intereses Eiroatlantiskā teritorijā netiek cienītas un, ka ASV cenšas izveidot ienaidnieka tēlu, lai pēc tam pārvaldītu savu sabiedroto drošību.

Savukārt darba autore grib pieminēt R. Alisona tēzi, kas tika aprakstīta šī darba ievadā. R. Allison savā grāmatā ir teicis, ka bijušās PSRS valstis ir Krievijas interešu zonā, Krievija spēlē reģionālā garanta tēlu, lai nepieļautu iespēju NATO un ASV izvērst savu darbību NVS konfliktu zonās¹⁹⁴. Krievija nevar atļauties pazaudēt savu ietekmi un iegūto statusu šajā reģionā, lai NVS reģions nepārtaptu par citas lielvaras ietekmes zonu, kas savukārt varētu būt bīstami pašai Krievijai¹⁹⁵. Krievija nevilcinās pielietot militāro spēku savu robežu tuvumā, lai saglabātu savu varu, pastāvošo kārtību, lai konflikti nevarētu izplatīties no vienas valsts uz otru.¹⁹⁶ Līdz ar to pēc paveiktās analīzes darba autore grib secināt, ka R. Alisona uzskatam ir svars un sava taisnība Ukrainas konflikta laikā. Pēc paveiktās analīzes un Krievijas darbības apskatā Ukrainas konflikta laikā, darba autore grib piekrist R. Alisonam pēc sekojošiem punktiem. Krievija uzskata Ukrainu par savu interešu zonu gan drošības, gan ekonomiskās, gan sabiedrības identitātes interešu jomās un grib izveidot ar Ukrainu ciešas saiknes pēc visiem minētajiem punktiem. Krievija ar atvērtu tekstu runā, ka uzskata ASV ārpolitiku par kļūdainu un NATO paplašināšanu par lielu draudu Krievijai. Līdz ar to nevar pieļaut, lai NATO izvestu savu darbību Ukrainā, jo tas varētu kļūt bīstami visiem Krievijas dienvidiem. Kā arī, Krievija nevilcinās pielietot militāro spēku savu robežu tuvumā, lai pastāvošo kārtību un varu uz to secina Krievijas militāru cilvēku klātbūtne kaujās Donbasā, ja pat Krievija noliedz, ka valsts struktūrām ir ar to kāda saikne.

Savukārt, darba autore grib pievērst uzmanību ievērotām tendencēm Krievijas amatpersonu runu analīzes laikā. Svarīgi pieminēt ka, par drošības un sociālām interesēm sāka runāt tikai pēc valdības maiņas. Darbā tiek secināts, ka Krievija negaidīja, ka valdība tiks gāzta, jo pēc valdības maiņas retorika uzreiz mainās. Par Krimu, savukārt, arī sāka runāt tikai pēc valdības maiņas. Darba

¹⁹⁴ Allison, R. (2013). *Russia, the West, and military intervention*. Oxford, UK: Oxford University Press. p.124.

¹⁹⁵ Kozyrev. (1993). *Interview in Nezavisimaya gazeta, 24 November 1993*, pp.1,3. Quoted from: Allison, R. (2013). *Russia, the West, and military intervention*. Oxford, UK: Oxford University Press. p.124.

¹⁹⁶ Allison, R. (2013). *Russia, the West, and military intervention*. Oxford, UK: Oxford University Press. p.124.

autore nosauc drošības intereses par svarīgākām interesēm Ukrainas konfliktā balstoties uz tās domas, jo tiem ir veltītas ļoti apjomīgas runu daļas. Kā arī, par to liecina Krievijas straujā reakcija ar Krimas pussalas aneksiju. Savukārt par otrām svarīgākām Krievijas interesēm Ukrainas konfliktā darba autore uzskata sabiedrības identitātes intereses. Par to liecina gan runu spilgtums un detalizējums, gan Krievijas reakcija uz notiekošo Donbasas reģionā, gan Krievijas pozīcija ANO par šo jautājumu. Savukārt, ekonomiskās intereses uztrauc Krieviju Ukrainas konfliktā, bet tās iet pēc drošības un sabiedrības identitātes interesēm, par to liecina gan Krievijas amatpersonu runu apskats, kur retorika par šiem jautājumiem nav tik apjomīga un spilgta, gan Krievijas darbības apskats Ukrainas konfliktā, gan Krievijas attieksme pret izvirzītām uz tā sankcijām, nosaucot tos par rietumu nervu reakciju. Līdz ar to darba autore grib apgalvot, ka Krievija turēsies pie savām izvēlētām ārpolitiskām pozīcijām Ukrainas konfliktā, neskatoties uz ekonomiskām problēmām, kas tiek izraisītas sakarā ar to. Par šo domu arī liecina reālistu skolas uzskati, kad drošības un valsts pastāvēšana iet pa priekšu visām citām etniskām normām un uzskatiem. Ukrainas konfliktā, savukārt, ir cieši redzamas Krievijas bažas par savas valsts drošību sakarā ar ASV un NATO politisko darbību Ukrainas teritorijā.

IZMANTOTIE INFORMĀCIJAS AVOTI

- Allison, R. (2013). *Russia, the West, and military intervention*. Oxford, UK: Oxford University Press.
- Beard, A. (1935). *The open door At Home*. New York. p 10. Quoted from: Burchill, S. (2005). *The national interest in international relations theory*. New York, US: Palgrave Macmillian
- Burchill, S. (2005). *The national interest in international relations theory*. New York, US: Palgrave Macmillian.
- BBC News. (2015). *Ukraine crisis in maps*. Взято из: <http://www.bbc.com/news/world-europe-27308526>
- CBC NEWS. (2014). *Ukraine in crisis: Key facts, major developments*. Взято из: <http://www.cbc.ca/news2/interactives/ukraine-dashboard/>
- Donnelly, J. (2002). *Realism and international relations*. Cambridge, UK: Cambridge University Press.
- Frankel, J. (1970). *National interests*. London: Pall Mall Press.
- Foreign Affairs. (2014). *Conference Call with John Mearsheimer on the Ukraine Crisis*. Retrieved from: <http://www.foreignaffairs.com/discussions/news-and-events/conference-call-with-john-mearsheimer-on-the-ukraine-crisis>
- Grigas, A. (2015). *One Year Since Crimea: Russia's Interests In Ukraine Run Deep*. Retrieved from: <https://www.pacificcouncil.org/newsroom/one-year-crimea-russias-interests-ukraine-run-deep>
- Kachuyevski, A. (2008). *Avoiding state fragmentation while negotiating Sovereignty: Ukraine and Russia in Crimea*. Retrieved from: http://citation.allacademic.com/meta/p_mla_apa_research_citation/2/5/1/9/2/pages251928/p251928-1.php
- Konończuk, W. (2014). *Ukraine: What Russia Wants*. Retrieved from: <http://nationalinterest.org/commentary/ukraine-what-russia-wants-9907>

- Kozyrev. (1993). *Interview in Nezavisimaya gazeta, 24 November 1993*, pp.1,3. Quoted from:
Allison, R. (2013). *Russia, the West, and military intervention*. Oxford, UK: Oxford University Press.
- Krzysztof, S. ("n.d."). *Ukrainian Crisis – clashing interests, visions and values*. Retrieved from:
http://gis.hkbu.edu.hk/files/K_Sliwinski_Ukrainian%20Crisis%20%E2%80%93%20clashing%20interests,%20visions%20and%20values.pdf
- Levy, J. (2004) '*What do Great Powers Balance Against and When?*' Quoted from: T.V. Paul, James J. Wirtz and Michel Viotti, P., & Kauppi, M. (2012). *International relations theory*. (5th ed.) US: Pearson education.
- Levy, J. (2004) '*What do Great Powers Balance Against and When?*' Quoted from: T.V. Paul, James J. Wirtz and Michel Fortmann (eds) *Balance of Power: Theory and Practice in the 21st Century*, pp. 29–51. Stanford, CA: Stanford University Press. Quoted from: SAGE journals. William C.Wohlforth et al. (2007). *Testing Balance-of-Power Theory in World History*. Retrieved from: <http://ejt.sagepub.com/content/13/2/155.full.pdf+html>
- Lippmann, W. (1943). *U.S. Foreign Policy: Shield of the Republic*. Boston: Little, Brown. In: Schmidt, B.C. (2012). *The Primacy of National Security*. Quoted from: Smith, S., Hadfield, A., Dunne, T. (eds.) *Foreign Policy. Theories, Actors, Cases*. Oxford: Oxford University press. Quoted from: Smith, S., Hadfield, A., Dunne, T. (eds.) *Foreign Policy. Theories, Actors, Cases*. Oxford: Oxford University press.
- MacFarlane, S. (2002). *Intervention in contemporary world politics*. New York,US: Oxford University Press.
- MacFarlane, S. (2002). *Intervention in contemporary world politics*. New York,US: Oxford University Press
Morgenthau, J. (1951). Quoted from: *Defense of the National Interests. A critical Examination of American Foreign Policy*. New York: Alfred A.Knopf. Quoted from: SAGE Journals. (1996). *Constructing national Interests*. Retrieved from: <http://ejt.sagepub.com/content/2/3/275.full.pdf+html>
- Marx, K., & Engels, F. (1998). *The Communist Manifesto*. London. Quoted from: Burchill, S. (2005). *The national interest in international relations theory*. New York, US: Palgrave Macmillian.
- Mearsheimer. J. (2014). *Why the Ukraine Crisis Is the West's Fault*. <https://www.foreignaffairs.com/articles/russia-fsu/2014-08-18/why-ukraine-crisis-west-s-fault>

- Morgenthau, J. (1951). *In Defense of the National Interests. A Critical Examination of American Foreign Policy*. New York: Alfred A. Knopf. Quoted from: SAGE Journals. (1996). *Constructing national Interests*. Retrieved from: <http://ejt.sagepub.com/content/2/3/275.full.pdf+html>
- Morgenthau, J. (1951). *In Defence of the National Interest: A Critical Examination of American foreign Policy*. New York. Quoted from: Burchill, S. (2005). *The national interest in international relations theory*. New York, US: Palgrave Macmillan.
- Motyl, A. (2015). *The Surrealism of Realism: Misreading the War in Ukraine*. Retrieved from: <http://www.worldaffairsjournal.org/article/surrealism-realism-misreading-war-ukraine>
- Padelford, N., & Linkoln, G. (1962). *The Dynamics of international politics*. Quoted from: Frankel, J. (1970). *National interests*. London: Pall Mall Press.
- Rousseau, N. (1960). *Book IV,I*. Quoted from: Burchill, S. (2005). *The national interest in international relations theory*. New York, US: Palgrave Macmillan.
- Richard, L. (2007). *The Balance of Power in International Relations*. Cambridge: Cambridge university press
- SAGE Journals. (1996). *Constructing national Interests*. Retrieved from: <http://ejt.sagepub.com/content/2/3/275.full.pdf+html>
- SAGE journals. William C. Wohlforth et al. (2007). *Testing Balance-of-Power Theory in World History*. Retrieved from: <http://ejt.sagepub.com/content/13/2/155.full.pdf+html>
p251928-1.php
- Sachs, J. ("n.d."). *Why the West Should Tread Carefully in Ukraine*. Взято из: <http://www.foreignaffairs.com/articles/140999/jeffrey-sachs/a-new-post-soviet-playbook>
- Saeed, A., Botelho, G., & McLaughlin, E. (2014). *20 questions: What is Russia's interest in Ukraine?* Retrieved from: <http://edition.cnn.com/2014/03/01/world/europe/ukraine-protests-explainer/>
- Scandinavian Political Studies. (2000). *Ulf Bjereld and Marie Demker*. Retrieved from: https://tidsskrift.dk/index.php/scandinavian_political_studies/article/view/13403/25551
- The Economist explains. (2015). *What Russia is up to in Ukraine*. Retrieved from: <http://www.economist.com/blogs/economist-explains/2015/02/economist-explains-10>
- Paul, V., Wirtz, J., & Fortmann, M. (2004). *Balance of Power. Theory and Practice in the 21st Century*. Stanford, California: Stanford University Press.

Vazhin, G., & Zhilin, A. (1999). *Outcome of the Balkans War ia Already Evident*. In: Allison, R. (2013). *Russia, the West, and military intervention*. Oxford, UK: Oxford University Press.

Van Metre, L., Gienger, V., & Kuehnast, K. (2015). *The Ukraine-Russia Conflict Signals and Scenarios for the Broader Region*. Retrieved from: <http://www.usip.org/sites/default/files/SR366-The-Ukraine-Russia-Conflict.pdf>

Viotti, P., & Kauppi, M. (2012). *International relations theory*. (5th ed.) US: Pearson education.

Waltz, K. (2008). *Realism and International Politics*. New York, NY: Rout ledge.

ВВС Русская служба. (2014). *Бойцы батальона "Донбасс": они не скрывали, что русские*.

Взято из: http://www.bbc.co.uk/russian/international/2014/09/140908_battalion_donbass_interview

«Вести» интернет-газета. («н.д.»). *Обмен санкциями*. Взято из: <http://www.vesti.ru/theme/index/tid/106434/from/11.05.2015/till/17.05.2015/p/1>

Дегтярев, М. (2014). *Российские паспорта для украинцев*. Взято из: <http://echo.msk.ru/programs/razvorot/1265534-echo/>

Журнал «Политическая наука» (2010). *Р. Литтл. Баланс сил в международных отношениях: Метафоры, мифы и модели*. Взято из: <http://inion.isras.ru/files/File/Magazine/PolitNauka/2011/Littl.pdf>

Задохин, А. (2002). *Внешняя политика России: национальное сознание и национальные интересы*. Москва: Дипломатическая академия МИД России.

Зубов, Д. (2014.). *Экономические Интересы России на Украине*. Взято из: <http://www.foreignpolicy.ru/analyses/ekonomicheskie-interesy-rossii-na-ukraine/>

Келин, А. (2014). *Выступление Постоянного представителя Российской Федерации при ОБСЕ А.В.Келина на заседании Постоянного совета ОБСЕ относительно российского вклада в работу специальной мониторинговой миссии и ситуации на Украине, Вена, 3 ноября 2014 год*. Взято из: <http://www.mid.ru/bdomp/ns-rsng.nsf/6bc38aceada6e44b432569e700419ef5/44257b100055e877c3257d860033e4d8>

Лавров, С. (2015). *Выступление и ответы на вопросы Министра иностранных дел России С.В.Лаврова в ходе дискуссии на 51-й Мюнхенской конференции по вопросам политики безопасности, Мюнхен, 7 февраля 2015 года*. Взято из: http://www.mid.ru/brp_4.nsf/0/5E26BDE162FEC0E643257DE5004B5FE0

- Лавров, С. (2014). *Ответ Министра иностранных дел России С.В.Лаврова на вопрос по ситуации на Украине в ходе пресс-конференции по итогам третьего министерского раунда стратегического диалога Россия-ССАГПЗ, г.Эль-Кувейт, 19 февраля 2014 года.* Взято из: http://www.mid.ru/bdomp/brp_4.nsf/2fee282eb6df40e643256999005e6e8c/22ff56d66099a00f44257c8400554400!OpenDocument
- Мигранян, А. (2013). *Экономические интересы России и Украины.* Взято из: http://observer.materik.ru/observer/N11_2013/006_013.pdf
- МИД России. (2014). *"Белая книга" нарушений прав человека и принципа верховенства права на Украине.* Взято из: <http://www.mid.ru/bdomp/ns-dgprch.nsf/03c344d01162d351442579510044415b/38fa8597760acc2144257ccf002beeb8>
- МИД России. (2014). *Заявление МИД России в связи с обвинениями в нарушении Россией обязательств по Будапештскому меморандуму от 5 декабря 1994 года.* Взято из: <http://www.mid.ru/bdomp/ns-rsng.nsf/6bc38aceada6e44b432569e700419ef5/44257b100055e87744257cad0047429d>
- МИД России. (2014). *Ответ официального представителя МИД России А.К.Лукашевича на вопрос СМИ в связи с клеветнической информацией о якобы «вербовке» Посольством России в Латвии наемников на Украину.* Взято из: <http://www.mid.ru/bdomp/ns-rsng.nsf/6bc38aceada6e44b432569e700419ef5/44257b100055e87744257d6b003fe076>
- МИД России (2015). *О российских гуманитарных конвоях на Юго-Восток Украины.* Взято из: <http://www.mid.ru/bdomp/ns-rsng.nsf/6bc38aceada6e44b432569e700419ef5/44257b100055e87743257ddd00384a6e>
- Мурадян, И. (2014). *Геополитические интересы в отношении Крыма.* Взято из: <http://www.lragir.am/index/rus/0/comments/view/34913>
- Одна Родина. (2014). *Россия отрицает давление на Украину и все Восточное партнерство.* Взято из: <http://odnarodyna.org/content/rossiya-otricaet-davlenie-na-ukrainu-i-vse-vostochnoe-partnerstvo>
- Путин, В. (2014). *Заседание Международного дискуссионного клуба «Валдай».* Взято из: <http://www.kremlin.ru/events/president/news/46860>
- Путин, В. (2014). *Владимир Путин ответил на вопросы журналистов о ситуации на Украине.* Взято из: <http://www.kremlin.ru/events/president/news/20366>

- Путин, В. (2014). *Послание Президента Федеральному Собранию*. Взято из: <http://www.kremlin.ru/events/president/news/47173>
- Путин, В. (2014). *Саммит Россия – Европейский союз*. Взято из: <http://www.kremlin.ru/events/president/news/20113>
- Райбман, Н. (2014). *Янукович согласился парафировать соглашение по урегулированию кризиса*. Взято из: <http://www.vedomosti.ru/politics/articles/2014/02/21/yanukovich-soglasilsya-parafirovat-soglashenie-po>
- Рамирес, Л. (2014). *США уважают интересы России в Украине*. Взято из: <http://www.golos-ameriki.ru/content/white-house-ukraine/1869293.html>
- РИА новости. (2014). *Полный текст Минских соглашений*. Взято из: <http://ria.ru/world/20150212/1047311428.html>
- РИА Новости Украинаю (2014). *Хроника 6 мая: переговоры в Минске, заседание СНБО РИА*. Взято из: <http://rian.com.ua/analytcs/20150507/367184203.html>
- РИА Новости. (2015). *Демчишин называет Украину самым эффективным транзитером газа России*. Взято из: <http://ria.ru/world/20150423/1060520867.html>
- Россия 24. (2015). *Крым. путь на родину. Документальный фильм Андрея Кондрашова*. Взято из: <https://www.youtube.com/watch?v=t42-71RpRgI>
- РТ - на русском (2015). *Пресс-подход сергея лаврова и джона керри в сочи*. Взято из: <https://www.youtube.com/watch?v=akoxn81ftj8>
- Сетевое издание «Интерфакс». (2014). *Зрссия не стала подписывать украинское антикризисное соглашение из-за его нечетких формулировок*. Взято из: <http://www.interfax.ru/world/360420>
- Путин, В. (2014). *Обращение Президента Российской Федерации*. Взято из: <http://www.kremlin.ru/events/president/news/20603/videos>
- Сизов, С. (2014). *Геополитические интересы России на Украине: оценка рисков и перспектив вмешательства*. Взято из: http://samlib.ru/s/sizow_s_g/geopoliticheskieinteresyrossiinaukraineocenkariskowiperspektiwwmeshatelxstwa.shtml
- Совет безопасности Российской Федерации. (2009). *Стратегия национальной безопасности Российской Федерации до 2020 года*. Взято из: <http://www.scrf.gov.ru/documents/99.html>

Фролов, К. («н.д.»). *Русский вопрос на Украине*. Взято из:
<http://www.pravoslavie.ru/analit/rusideo/rusvoprosukr.htm>

„V. Putina runa samītā „Krievija-Eiropas savienība”, 28.01.2014.”¹⁹⁷

Runa No. 1.	ASV, NATO	ES	Ukraina valdība, Opozīcija	Ukraina, Ukrainas iedzīvotāji	Krimas pussala, Krimas iedzīvotāji	Krievijas turpmākie darbības Ukrainā
Drošības intereses	-	-	-	-	-	-
Ekonomiskās intereses	-	Торговли Товарооборот Взаимодействуют Сотрудничество	кредитам и по энергетике кредитные	украинская экономика была кредитоспособной	-	Энергоносители
Sabiedrības identitātes intereses	навязывают выбор	Разжигание Захватывают расистскими, антисемитскими и нацистскими поощряют	Силы Цивилизованными национализма	-	-	Помочь Поддержать вмешиваться Нагрузка не будет в это

<p>(a) ASV un NATO</p> <p>(nav)</p>
<p>(b) ES</p> <ul style="list-style-type: none"> - Отмечу, что на ЕС приходится половина всей внешней торговли Российской Федерации. - наш взаимный товарооборот продолжает расти - Россия и ЕС тесно взаимодействуют в инвестиционной сфере - сотрудничество носит масштабный и разносторонний характер
<p>(c) Ukrainas valdība, opozīcija</p> <ul style="list-style-type: none"> - Применение силы – это всегда крайняя мера. И призывая украинское правительство и Президента Януковича действовать цивилизованными методами, мы должны обратить внимание и на его политических противников, призвать и их тоже придерживаться методов цивилизованной политической борьбы. - будем ли мы пересматривать наши договорённости по кредитам и по энергетике, если к власти придёт оппозиция: не будем. - Важно, чтобы ... правительство провело структурные изменения, и мы были бы гарантированы, что мы получим назад свои кредитные ресурсы.

¹⁹⁷ Путин, В. (2014). *Саммит Россия – Европейский союз*. Взято из: <http://www.kremlin.ru/events/president/news/20113>

- крайнее проявление национализма, абсолютно неприемлемое в цивилизованном мире. И призывая украинское правительство и Президента Януковича действовать цивилизованными методами, мы должны обратить внимание и на его политических противников, призвать и их тоже придерживаться методов цивилизованной политической борьбы.

(d) Ukraina, Ukrainas iedzīvotāji

- Россия всегда с уважением относилась, относится и в будущем будет с уважением относиться к суверенным правам любых участников международного общения

- что выгодно или невыгодно для страны, должна принимать сама страна в ходе демократических процедур

(e) Krima un tās iedzīvotāji

(nav)

(f) Krievijas turpmākas darbības Ukrainā

- нашей готовности помочь Украине

- желанием поддержать... украинский народ

- чтобы нагрузка на рядового гражданина была минимальной

- кредит берётся... на развитие... создаст условия для структурных изменений в экономике

- снижения цен на энергоносители ... мы снижаем цены на энергоносители... это очень сложная ситуация для нас самих и для экономики «Газпрома»

- для нас важно, чтобы украинская экономика была кредитоспособной.

- по поводу советов Украине как и что делать. Я думаю, что украинский народ в состоянии сам разобраться. Во всяком случае, Россия никогда не будет в это вмешиваться

„S. Lavrova runa Minhenes 50. Konferencē, 01.02.2014.”¹⁹⁸

Runa No. 2.	ASV, NATO	ES	Ukraina valdība, Opozīcija	Ukraina, Ukrainas iedzīvotāji	Krimas pussala, Krimas iedzīvotāji	Krievijas turpmākie darbības Ukrainā
Drošības intereses	Стратгические аспекты Взаимодействие Партнёры Обсуждение НАТО, США Выбор предопределён Принципы равенства Учет интересов Неделимость безопасности Правовая норма Уважать законные интересы	Предложили Взаимный учёт интересов	-	-	-	-
Ekonomiskās intereses	-	«Восточное партнерство». взаимный учет интересов Евросоюзе принципы равенства выигрышные позиции развитие партнерства сотрудничество с ЕС единого экономического и гуманитарного пространства разделительных	-	-	-	-

¹⁹⁸ Лавров, С. (2015). *Выступление и ответы на вопросы Министра иностранных дел России С.В.Лаврова в ходе дискуссии на 51-й Мюнхенской конференции по вопросам политики безопасности, Мюнхен, 7 февраля 2015 года.* Взято из: http://www.mid.ru/brp_4.nsf/0/5E26BDE162FEC0E643257DE5004B5FE0

		линий				
Sabiedrības identitātes intereses	-	Разжигание Захватывают расистскими, антисемитскими и нацистскими поощряют	Нападают Расистские Нацистские	-	Удерживают нападают	-

(a) ASV un NATO

- Накануне состоявшегося несколько дней назад саммита Россия-ЕС коллеги из Брюсселя предложили нам отложить текущие дела и сосредоточиться на стратегических аспектах взаимодействия двух крупнейших партнеров на европейском пространстве. Мы сразу согласились тем более, что давно и последовательно выступаем за откровенное, без обиняков и недомолвок обсуждение самых сложных проблем с любыми партнерами, включая ЕС, НАТО и США

- Генеральный секретарь НАТО, мой друг А.Фог Расмуссен также говорил о необходимости предоставить Украине свободу выбора. Однако все мы помним, как в 2007 г. на саммите НАТО этот выбор за Украину был предопределен политически.

- свобода украинского народа трактуется достаточно странно, потому что, по сути дела, ему навязывают выбор

- готовы ли наши партнеры в Европейском союзе, да и в целом на Западе в отношениях с Россией и с нашими соседями не на словах, а на деле опираться на принципы равенства, взаимного уважения, взаимного учета интересов

- Мы убеждены, что принцип неделимости безопасности должен стать универсальной правовой нормой, обязательством каждого государства учитывать и уважать законные интересы всех своих соседей по Евро-Атлантике.

(b) ES

- Накануне состоявшегося несколько дней назад саммита Россия-ЕС коллеги из Брюсселя предложили нам отложить текущие дела и сосредоточиться на стратегических аспектах взаимодействия двух крупнейших партнеров на европейском пространстве. Мы сразу согласились тем более, что давно и последовательно выступаем за откровенное, без обиняков и недомолвок обсуждение самых сложных проблем с любыми партнерами, включая ЕС, НАТО и США

- В последнее время своего рода символом различий в политических взглядах России и ЕС принято считать продвигаемую Брюсселем программу «Восточное партнерство». С самого начала, когда стартовал этот проект, мы выступали за диалог, транспарентность и взаимный учет интересов в отношениях между Россией, ЕС и всеми нашими соседями.

- какое отношение разжигание уличных протестов, приобретающих все более насильственный характер, имеет к продвижению принципов демократии? Почему не слышно осуждающих голосов в адрес

тех, кто захватывают и до сих пор удерживают административные здания, нападают на полицейских, поджигают их, выступают с расистскими, антисемитскими и нацистскими лозунгами? Почему многие видные европейские политики фактически поощряют подобные действия, хотя у себя дома немедленно и жестко пресекают любые подобные отступления от буквы закона?

- Только что с этой трибуны обратился Председатель Евросовета Х.Ван Ромпей, заявивший, что народ Украины должен сделать свой выбор, но тут же добавил, что сам он уверен, что будущее Украины – в Евросоюзе.

- готовы ли наши партнеры в Европейском союзе, да и в целом на Западе в отношениях с Россией и с нашими соседями не на словах, а на деле опираться на принципы равенства, взаимного уважения, взаимного учета интересов

- Сегодня, когда европейский континент уже не находится в центре глобальной политики, речь должна идти не о его новом разделе на сферы влияния, а о том, каким образом все без исключения страны Европы могут занять выигрышные позиции в высококонкурентном мире

- разумнее объединить усилия и сравнительные преимущества Евросоюза, России и других европейских государств

- Европа может стать полюсом в новой международной системе только через развитие партнерства с Россией.

- Президент России В.В.Путин подтвердил, что Россия хотела бы строить сотрудничество с ЕС на основе крупных, амбициозных, равноправных и взаимовыгодных проектов и задач. Речь идет, прежде всего, о сопряжении европейских и евразийских интеграционных процессов с выходом на создание в перспективе единого экономического и гуманитарного пространства от Атлантики до Тихого океана

- до сих пор преобладает логика сохранения и углубления разделительных линий по принципу «кто не с нами – тот против нас».

- Нас с Европой объединяет многое

(c) Ukrainas valdība, opozīcija

- В этом документе (иметься ввиду Международный пакт о политических и гражданских правах) четко сказано, что любые протестные настроения в контексте выражения свободы мнения не могут нарушать закон

(d) Ukraina, Ukrainas iedzīvotāji

(nav)

(e) Krima un tās iedzīvotāji

(nav)

(f) Krievijas turpmākas darbības Ukrainā

(nav)

„S. Lavrova atbilde uz jautājumu par situāciju Ukrainā, 19.02.2014.”¹⁹⁹

Runa No. 3.	ASV, NATO	ES	Ukraina valdība, Opozīcija	Ukraina, Ukrainas iedzīvotāji	Krimas pussala, Krimas iedzīvotāji	Krievijas turpmākie darbības Ukrainā
Drošības intereses	Ответственности Вмешиваться Поощряли Заигрывали Поощряли Экстремистов Неонацистские Антисемитские Обвинения пытаются валить		-	-	-	-
Ekonomiskās intereses	-	-	-	-	-	-
Sabiedrības identitātes intereses	-	-	Сорваны радикалами переворота захвата власти	озабоченность Оружие коктейлями Молотова число погибших и пострадавших оружия	-	-

(a) ASV un NATO

- Не могу не сказать и об ответственности, которую несет Запад – по крайней мере, многие западные страны, – которые всячески пытались вмешиваться в события, поощряли действия оппозиции вне правового поля, даже напрямую порой заигрывали с боевиками, выдвигали ультиматумы, грозили санкциями и продолжают это делать и, по большому счету, поощряли провокационные действия. При этом они достаточно настойчиво, последовательно и стыдливо уходили от принципиальных оценок действий экстремистов, включая их неонацистские и антисемитские проявления

- Последние почти три месяца на Украине ежедневно безвылазно находились представители европейских стран и США. Что они там делали в контактах с правительством, оппозицией? Судя по

¹⁹⁹ Лавров, С. (2014). *Ответ Министра иностранных дел России С.В.Лаврова на вопрос по ситуации на Украине в ходе пресс-конференции по итогам третьего министерского раунда стратегического диалога Россия-ССАГПЗ, г.Эль-Кувейт, 19 февраля 2014 года.* Взято из: http://www.mid.ru/bdomp/brp_4.nsf/2fee282eb6df40e643256999005e6e8c/22ff56d66099a00f44257c8400554400!OpenDocument

сообщениям СМИ, были контакты и с радикалами

- Сейчас пытаются валить все со своей больной головы на нас. Из уст некоторых западных политических деятелей звучат обвинения, что во всем виновата Россия, которая пытается «ресоветизировать» постсоветское пространство. Это – попытки с негодными средствами. Любой мало-мальски здравомыслящий и беспристрастный наблюдатель прекрасно это понимает

(b) ES

- Не могу не сказать и об ответственности, которую несет Запад – по крайней мере, многие западные страны, – которые всячески пытались вмешиваться в события, поощряли действия оппозиции вне правового поля, даже напрямую порой заигрывали с боевиками, выдвигали ультиматумы, грозили санкциями и продолжают это делать и, по большому счету, поощряли провокационные действия. При этом они достаточно настойчиво, последовательно и стыдливо уходили от принципиальных оценок действий экстремистов, включая их неонацистские и антисемитские проявления

- наши европейские партнеры, как мне кажется, уже достаточно напосредничались. Призываем всех в данной ситуации поставить интересы Украины, ее народа выше собственных геополитических замыслов

- Последние почти три месяца на Украине ежедневно безвылазно находились представители европейских стран и США. Что они там делали в контактах с правительством, оппозицией? Судя по сообщениям СМИ, были контакты и с радикалами

- Сейчас пытаются валить все со своей больной головы на нас. Из уст некоторых западных политических деятелей звучат обвинения, что во всем виновата Россия, которая пытается «ресоветизировать» постсоветское пространство. Это – попытки с негодными средствами. Любой мало-мальски здравомыслящий и беспристрастный наблюдатель прекрасно это понимает

(c) Ukrainas valdība, opozīcija

- руководство Украины (имеется ввиду Янукович) проявило добрую волю, готовность искать компромиссы и выполнило свою часть обязательств, были сорваны оппозиционерами-радикалами, организовавшими «поход» на Верховную Раду.

- государственного переворота и силового захвата власти

(d) Ukraina, Ukrainas iedzīvotāji

- Происходящее на Украине вызывает самую глубокую озабоченность.

(e) Krima un tās iedzīvotāji

(nav)

(f) Krievijas turpmākas darbības Ukrainā

(nav)

„V. Putina runa tikšanās laikā ar preses pārstāvjiem sakarā ar jautājumiem par Ukrainas konfliktu, 04.03.2014.”²⁰⁰

Runa No. 4.	ASV, NATO	ES	Ukraina valdība, Opozīcija	Ukraina, Ukrainas iedzīvotāji	Krimas pussala, Krimas iedzīvotāji	Krievijas turpmākie darbības Ukrainā
Drošības intereses	Настойчиво Настойчиво Поддержали сотрудничество подготовлено эффективно западные инструкторы		-	-	-	-
Ekonomiskās intereses	-	Международный уровень Сотрудничество Готовы Транши Выкуп Партнёры Совместно реформ	-	-	-	«Газпром» Скидки Долг не платятся граншей облигаций Нафтогаз
Sabiedrības identitātes intereses	-	-	Захват Незаконными Хаос вооружённый захват провокаторы провокаторы националисты погромов	Сосед Братская Товарищи по одну сторону Судьбу Равноправной определении Права Люди Боевики защиты жизни, свободы и здоровья неонацистов пыткам. подготовлены стреляли	Помощь Решение гуманитарной поддержкой договаривались воле народа националистических захватить киевскому сценарию терактов и хаос свободы волеизъявления	Беспредел Попросят защиты этих граждан

²⁰⁰ Путин, В. (2014). Владимир Путин ответил на вопросы журналистов о ситуации на Украине. Взято из: <http://www.kremlin.ru/events/president/news/20366>

				издаются боевые отряды эффективно работали		
--	--	--	--	---	--	--

(a) ASV un NATO

- Наши партнёры, особенно в Соединённых Штатах, всегда ясно, чётко для себя формулируют свои геополитические и государственные интересы, преследуют их очень настойчиво, а потом, руководствуясь известной фразой: «Кто не с нами, тот против нас», – подтаскивают под себя весь остальной мир. А кто не подтаскивается, того начинают сразу тюкать, и в конце концов, как правило, дотюкивают.

- Они поддержали антиконституционный переворот и вооружённый захват власти, объявили этих людей легитимными и стараются их поддержать. Кстати говоря, мы и в этом случае полны терпения и даже готовности на какое-то сотрудничество, мы не хотим прерывать сотрудничество.

- в сотрудничестве на международном уровне, в сфере экономики, в сфере политики, международной безопасности заинтересована не только Россия со своими партнёрами, но и наши партнёры заинтересованы в сотрудничестве с нами.

- Мы в принципе готовы были бы рассмотреть и дальнейшие шаги по предоставлению других траншей, по выкупу, дополнительному выкупу облигаций. Но наши западные партнёры просят нас этого не делать, они просят нас о совместной работе в рамках МВФ для того, чтобы побудить правительство Украины, власти Украины к проведению необходимых реформ для оздоровления экономики.

- Я уже сказал, я считаю, что это всё очень хорошо подготовлено. Конечно, были боевые отряды, они до сих пор есть, и мы видели, как они эффективно работали. И в этом смысле, конечно, там западные инструкторы постарались

(b) ES

- Они поддержали антиконституционный переворот и вооружённый захват власти, объявили этих людей легитимными и стараются их поддержать. Кстати говоря, мы и в этом случае полны терпения и даже готовности на какое-то сотрудничество, мы не хотим прерывать сотрудничество.

- И наши партнёры на Западе, и те, кто называет себя властью сегодня в Киеве, они что, не прогнозировали, что это будет происходить? Я же им тысячу раз сказал уже: зачем вы раскалываете страну, что вы делаете? Нет, всё равно прут буром, что называется

- Мы в принципе готовы были бы рассмотреть и дальнейшие шаги по предоставлению других траншей, по выкупу, дополнительному выкупу облигаций. Но наши западные партнёры просят нас этого не делать, они просят нас о совместной работе в рамках МВФ для того, чтобы побудить правительство Украины, власти Украины к проведению необходимых реформ для оздоровления экономики.

- Я уже сказал, я считаю, что это всё очень хорошо подготовлено. Конечно, были боевые отряды, они до сих пор есть, и мы видели, как они эффективно работали. И в этом смысле, конечно, там западные инструкторы постарались

(f) Krievijas turpmākas darbības Ukrainā

- Оценка того, что произошло в Киеве, может быть только одна – это антиконституционный переворот и вооружённый захват власти.

- 21-го... Янукович практически свою власть уже сдал. Он согласился на всё, что требовала оппозиция:

- Зачем нужно было заниматься незаконными, антиконституционными действиями и вводить страну, втаскивать страну в тот хаос, в котором она сегодня оказалась?

- этим легитимным президентом чисто юридически, безусловно, является только Янукович.

- сейчас есть мнение, в том числе и среди недавно митинговавших, что это были провокаторы одной из оппозиционных партий. (про стрельбу в людей во время «Майдана».)

- А что такое «приняли участие в судьбе» – мы сделали это тоже исключительно из гуманитарных соображений. (Имеется ввиду помогли Янковичу бежать из Украины).

- Но ясно, что это вооружённый захват власти, правда?

- это антиконституционный переворот

- при всём моем неприятии такого способа прихода к власти и смещения действующей власти и действующего президента я категорически не согласен с такой формой и в целом, и для Украины, и для постсоветского пространства в целом в особенности... это значит хаос... самое страшное, что может быть для стран с неустойчивой экономикой и не устоявшейся политической системой... в этих условиях может выскочить кто угодно

- Если бы власть была сильной, уверенной в себе, устойчивой, то тогда никакие националисты бы не смогли совершить тех погромов и добиться того результата

(d) Ukraina, Ukrainas iedzīvotāji

- эта революционная ситуация складывалась давно, с первых дней независимости Украины. Простой украинский гражданин, простой украинский мужик, он страдал

- Я понимаю, кстати говоря, тех людей на майдане, хотя и не приветствую сам факт смены власти таким образом, я понимаю, тем не менее, тех людей на майдане, которые до сих пор требуют не каких-то там ремонтов фасада власти, а требуют кардинальных перемен

- И самое главное, нужно обязательно дать людям право определять свою судьбу, судьбу своих семей, судьбу своего региона и участвовать на равноправной основе, вот я хочу это подчеркнуть: где бы человек ни проживал, в любом регионе страны, он на равноправной основе должен участвовать в определении судеб своей страны

- мы считали, считаем и будем считать, что Украина – наш не только ближайший сосед, а действительно наша соседняя братская республика. А наши Вооружённые Силы – это товарищи по оружию, друзья, многие из них знают друг друга лично. И я уверен, и хочу вот это подчеркнуть, уверен, что украинские военнослужащие и российские военнослужащие будут не по разные стороны баррикад, а по одну сторону баррикад

- Но мы считаем, что всем гражданам Украины, повторяю, где бы они ни проживали, должны быть

предоставлены одинаковые права по участию в жизни страны и в определении будущего этой страны.

- Конечно, люди, которые в восточной части живут, они понимают, что они за порогом принятия решения оказались

- надо принимать новую конституцию и проводить её на референдуме, с тем чтобы все граждане Украины чувствовали, что они сопричастны этому процессу, влияют на формирование основных принципов устройства своего государства. Но это, конечно, не наше дело. Это должны сами украинцы решить и сами украинские власти, так или иначе.

- До сих пор ведь бродят по Киеву боевики в масках с оружием в руках.

- вот этими действиями (иметься ввиду силовыми действиями в Киеве) в значительной степени раскачали восток и юго-восток Украины

- Как вы знаете, у нас есть прямое обращение действующего и легитимного, как я уже сказал, президента Украины Януковича об использовании Вооружённых Сил для защиты жизни, свободы и здоровья граждан Украины.

- Мы видим разгул неонацистов, националистов, антисемитов, который сейчас происходит в некоторых частях Украины, и в том числе в Киеве. ...одного из действующих губернаторов цепями, наручниками на площади приковали к каким-то там сооружениям, зимой, в холодное время, обливали водой. После этого, кстати говоря, его заточили в подвал и там ещё подвергали пыткам. Это что такое? Это что – демократия? Это такое проявление демократии?

- А когда захватили здание Партии регионов? ...Вышли два-три сотрудника, технический персонал, один инженер и сказал нападавшим: «Ребята, нас отпустите, женщин пропустите, пожалуйста. Я – инженер, я вообще не имею даже к политике никакого отношения». Его тут же на глазах толпы пристрелили. Второго такого же человека из технического персонала загнали в подвал и закидали бутылками с «коктейлем Молотова» и сожгли заживо.

- как хорошо были подготовлены люди, которые орудовали в Киеве... Вы видели, как они работают? Абсолютно профессионально, как спецназ.

- когда бойцы «Беркута» стояли со щитами, а в них стреляли не из пневматического, а из боевого оружия, простреливая их насквозь

- сотрудниками «Беркута», которые и ничего не нарушили, и действовали в соответствии с приказом. Они военнотруженики, стояли там под пулями, их поливали огнём, «коктейлями Молотова» забрасывали. Теперь они раненые, лежат в госпитале. Вообще трудно даже себе представить. У нас даже пленных во время войны кормят и лечат. А их не только лечить перестали, их кормить перестали. И ещё окружили здание, где проживают их родственники, там над ними издеваются.

- были боевые отряды, они до сих пор есть, и мы видели, как они эффективно работали²⁰¹

(e) Krima un tās iedzīvotāji

- финансовая помощь Крыму. Вы знаете, у нас принято решение о том, чтобы организовать работу

²⁰¹ Путин, В. (2014). Владимир Путин ответил на вопросы журналистов о ситуации на Украине. Взято из: <http://www.kremlin.ru/events/president/news/20366>

регионов Российской Федерации по оказанию соответствующей помощи Крыму, который обратился к нам за гуманитарной поддержкой.

- Люди приходили, блокировали вооружённые подразделения, подразделения вооружённых сил и договаривались с ними о том, что они должны подчиниться требованиям и воле народа, проживающего на этой территории.

- мы видели, что в Крым подтягиваются уже боевички из националистических организаций.

- Верховного Совета Крыма избрал нового премьер-министра. Конечно, он является легитимным. Там соблюдены все процедуры, предусмотренные законом, нет ни одного нарушения. Но когда несколько дней назад группа вооружённых людей попыталась захватить здание Верховного Совета Крыма, это, конечно, вызвало большую озабоченность у самих крымчан. Создалось впечатление, что Крым хотят пустить по киевскому сценарию и начать там серию терактов и хаос

- Нет, не рассматривается. (иметься ввиду присоединение Крыма к России) И я вообще полагаю, что только граждане, проживающие на той или иной территории, в условиях свободы волеизъявления, в условиях безопасности могут и должны определять своё будущее.

(f) Krievijas turpmākas darbības Ukrainā

- По поводу введения войск, использования войск. Пока такой необходимости нет. Но возможность такая есть.

- если мы увидим, что этот беспредел начинается в восточных регионах, если люди попросят нас о помощи, а официальное обращение действующего легитимного президента у нас уже есть, то мы оставляем за собой право использовать все имеющиеся у нас средства для защиты этих граждан

- мы не собираемся и не будем воевать с украинским народом... , если мы примем такое решение – только для защиты украинских граждан. И пускай попробует кто-то из числа военнослужащих стрелять в своих людей, за которыми мы будем стоять сзади, не впереди, а сзади. Пускай они попробуют стрелять в женщин и детей!

- три дня назад я дал поручение Правительству возобновить контакты на правительственном уровне со своими коллегами в соответствующих министерствах и ведомствах Украины

- он (иметься ввиду «Газпром») не хочет продлять действующие скидки, о которых была договорённость... Долг не погашен, текущие платежи в полном объёме не платятся (иметься ввиду со стороны Украины).

- мы не собираемся вмешиваться.

- Мы в принципе готовы были бы рассмотреть и дальнейшие шаги по предоставлению других траншей, по выкупу, дополнительному выкупу облигаций. Но наши западные партнёры просят нас этого не делать, они просят нас о совместной работе в рамках МВФ для того, чтобы побудить правительство Украины, власти Украины к проведению необходимых реформ для оздоровления экономики. Вот в таком ключе мы и намерены работать дальше, но с учётом того, что «Нафтогаз» Украины не платит «Газпрому», Правительство сейчас изучает разные варианты.

- Нам надо обязательно подать сигнал тем людям, которые живут на юго-востоке Украины, они должны почувствовать себя «а» – в безопасности и «б» – участниками общеполитического процесса

стабилизации в стране.

- Сослагательное наклонение в политике не используется никогда. И я хочу остаться в рамках этих правил (говориться о предстоящем референдуме в Крыму).

„V.Putina runa par Krimas pievienošanu Krievijas Federācijai, 18.03.2014.”²⁰²

Runa No. 5.	ASV, NATO	ES	Ukraina valdība, Опози́ция	Ukraina, Украи́нас iedzīvotāji	Krimas pussala, Кримас иedzīvotāji	Krievijas turpmākie darbības Ukrainā
Drošības intereses	НАТО натовский флот угроза произойти Хозяиничала нашим домом	-	-	-	-	-
Ekonomiskās intereses	-	-	-	-	-	-
Sabiedrības identitātes intereses		во главе США правом сильного. в жертву амбициям расколоть на их совести	Русских Родного террор, убийства, принудительной ассимиляции неонацисты этнически чисто самозванцами контролем радикалов террор, убийства бандеры	Братским русских людей, русскоязычных граждан защищать Крыма один народ мать городов русских общий исток		

(a) ASV un NATO

- крымские власти опирались и на известный косовский прецедент, прецедент, который наши западные партнёры создали сами, что называется, своими собственными руками, в ситуации, абсолютно аналогичной крымской, признали отделение Косово от Сербии легитимным, доказывая всем, что никакого разрешения центральных властей страны для одностороннего объявления независимости не требуется

- После исчезновения биполярной системы на планете не стало больше стабильности.

- Этим странам навязывались стандарты, которые никак не соответствовали ни образу их жизни, ни традициям, ни культуре этих народов. (говориться о цветных революциях и «арабской весне»).

²⁰² Путин, В. (2014). *Обращение Президента Российской Федерации*. Взято из: <http://www.kremlin.ru/events/president/news/20603/videos>

- пресловутая политика сдерживания России, которая проводилась и в XVIII, и в XIX, и в XX веке, продолжается и сегодня.

- в Киеве уже прозвучали заявления о скорейшем вступлении Украины в НАТО. Что означала бы эта перспектива для Крыма и Севастополя? То, что в городе русской воинской славы появился бы натовский флот, что возникла бы угроза для всего юга России – не какая-то эфемерная, совершенно конкретная. Всё, что реально могло бы произойти, это всё то, что реально могло бы произойти, если бы не выбор крымчан

- Кстати говоря, мы не против сотрудничества с НАТО, совсем нет. Мы против того, чтобы военный альянс, а НАТО остаётся при всех внутренних процессах военной организацией, мы против того, чтобы военная организация хозяйничала возле нашего забора, рядом с нашим домом или на наших исторических территориях.

(b) ES

- Наши западные партнёры во главе с Соединёнными Штатами Америки предпочитают в своей практической политике руководствоваться не международным правом, а правом сильного.

- кто принёс единство Украины в жертву своим политическим амбициям. Они щеголяют лозунгами о великой Украине, но именно они сделали всё, чтобы расколоть страну. Сегодняшнее гражданское противостояние целиком на их совести.

(c) Ukrainas valdība, opozīcija

- Раз за разом предпринимались попытки лишить русских исторической памяти, а подчас и родного языка, сделать объектом принудительной ассимиляции.

- Менялись президенты, премьеры, депутаты Рады, но не менялось их отношение к своей стране и к своему народу. Они «доили» Украину, дрались между собой за полномочия, активы и финансовые потоки. При этом властей предрержащих мало интересовало, чем и как живут простые люди- хорошо понимаю тех, кто с мирными лозунгами вышел на майдан, выступая против коррупции, неэффективного госуправления, бедности.

- Но те, кто стоял за последними событиями на Украине, преследовали другие цели: они готовили государственный переворот очередной, планировали захватить власть, не останавливаясь ни перед чем. В ход были пущены и террор, и убийства, и погромы. Главными исполнителями переворота стали националисты, неонацисты, русофобы и антисемиты.

- попытки построить этнически чисто украинское государство.

- что именно намерены в дальнейшем делать украинские идейные наследники Бандеры – приспешника Гитлера во время Второй мировой войны.

- легитимной исполнительной власти на Украине до сих пор нет, разговаривать не с кем

- Многие госорганы узурпированы самозванцами, при этом они ничего в стране... часто сами находятся под контролем радикалов

- попасть на приём к некоторым министрам нынешнего правительства можно только с разрешения боевиков майдана

(d) Ukraina, Ukrainas iedzīvotāji

- А отношения с Украиной, с братским украинским народом были и остаются и всегда будут для нас важнейшими, ключевыми, без всякого преувеличения

- Мы шли навстречу Украине не только по Крыму, но и по такой сложнейшей теме, как разграничение акватории Азовского моря и Керченского пролива. Из чего мы тогда исходили? Исходили из того, что хорошие отношения с Украиной для нас главное, и они не должны быть заложником тупиковых территориальных споров. Но при этом, конечно, рассчитывали, что Украина будет нашим добрым соседом

- На Украине живут и будут жить миллионы русских людей, русскоязычных граждан, и Россия всегда будет защищать их интересы политическими, дипломатическими, правовыми средствами.

- Мы всегда уважали территориальную целостность украинской державы

- Мы не хотим раздела Украины, нам этого не нужно. Что касается Крыма, то он был и останется и русским, и украинским, и крымско-татарским

- Скажу прямо, у нас болит душа за всё, что происходит сейчас на Украине, что страдают люди, что они не знают, как жить сегодня и что будет завтра. И наша обеспокоенность понятна, ведь мы не просто близкие соседи, мы фактически, как я уже много раз говорил, один народ. Киев – мать городов русских. Древняя Русь – это наш общий исток, мы всё равно не сможем друг без друга.

- Мы хотим дружбы с Украиной, хотим, чтобы она была сильным, суверенным, самодостаточным государством.

(e) Krima un tās iedzīvotāji

- В Крыму буквально всё пронизано нашей общей историей и гордостью. Здесь древний Херсонес, где принял крещение святой князь Владимир.

- В сознании людей Крым всегда был и остаётся неотъемлемой частью России

- Крым оказался в составе Украины... это решение воспринималось как некая формальность, ведь территории передавались в рамках одной большой страны.

- Крым вдруг оказался уже в другом государстве, вот тогда уже Россия почувствовала, что её даже не просто обокрали, а ограбили

- что Крым – это исконно русская земля, а Севастополь – русский город.

- Крым – это наше общее достояние и важнейший фактор стабильности в регионе. И эта стратегическая территория должна находиться под сильным, устойчивым суверенитетом, который по факту может быть только российским сегодня.

- жители Крыма и Севастополя обратились к России с призывом защитить их права и саму жизнь,

- Объявляя о своей независимости, назначая референдум, Верховный Совет Крыма сослался на Устав Организации Объединённых Наций, в котором говорится о праве нации на самоопределение.

- Мы не хотим раздела Украины, нам этого не нужно. Что касается Крыма, то он был и останется и русским, и украинским, и крымско-татарским

- Крым – это наше общее достояние и важнейший фактор стабильности в регионе.

- в Киеве уже прозвучали заявления о скорейшем вступлении Украины в НАТО. Что означала бы

эта перспектива для Крыма и Севастополя? То, что в городе русской воинской славы появился бы натовский флот, что возникла бы угроза для всего юга России – не какая-то эфемерная, совершенно конкретная. Всё, что реально могло бы произойти, это всё то, что реально могло бы произойти, если бы не выбор крымчан

(f) Krievijas turpmākas darbības Ukrainā

- мы сами никогда не будем стремиться к конфронтации с нашими партнёрами ни на Востоке, ни на Западе, наоборот, будем делать всё необходимое, чтобы строить цивилизованные добрососедские отношения

„Diskusija ar V. Putina klubā „Valdajs”, 11 konference, 29.10.2014.”²⁰³

Runa No. 6.	ASV, NATO	ES	Ukraina valdība, Opozīcija	Ukraina, Ukrainas iedzīvotāji	Krimas pussala, Krimas iedzīvotāji	Krievijas turpmākie darbības Ukrainā
Drošības intereses	баланса сил дисбаланса не завершилась дожить перекроить Амбиции Лояльность Легитимность Слежку Борются Диктатуры Врага Диктат Враг Страшен Зла Командовать Жертвовать Руководить Диктат Навязывание Эскалация Хаоса ПРО Создание Страх Взаимоуничтож ения Использовать Конструировать Хаоса Искушения причесать угрозу ошибочной подрывает	-	-	Геополитических Границе разбалансировки	фактор стабильности в регионе стратегическая территория только российским фактор стабильности НАТО натовский флот угроза	-

²⁰³ Путин, В. (2014). *Заседание Международного дискуссионного клуба «Валдай»*. Взято из: <http://www.kremlin.ru/events/president/news/46860>

	ущерб «дожимать»,					
Ekonomiskās intereses	-	серьёзными рисками экономике торгового партнёра	долги	-	-	-
Sabiedrības identitātes intereses	Помалкивает Силы Навязать	государственн ого переворота хаос войну жертвами	антигосударстве нный переворот вооружённый захват националисты неонацистских решить проблему подавить силой националистичес кие захват ранили	Новороссией один регион Советского Союза Отрезали Риска Нестабильность Конфликтов Ополченцев дети, жёны гуманитарный фактор арестовывать тюрьму остановиться войска	кровные интересы Хрущёв с нарушением законам территорию передать Верховного Совета Проштамповали Нарушение Крым Полномочиями Ликвидацию Полномочий Централизовав общей историей святой частью России формальность ограбили русская земля русский город русской воинской славы выбор крымчан	

(a) ASV un NATO

- Соединённые Штаты, ... вместо установления нового баланса сил, который является необходимым условием порядка и стабильности, напротив, ... привели к резкому усугублению дисбаланса

- «Холодная война» закончилась. Но она не завершилась заключением «мира», понятными и прозрачными договорённостями о соблюдении имеющихся или о создании новых правил и стандартов. Создалось впечатление, что так называемые победители в «холодной войне» решили дожать ситуацию, перекрыть весь мир исключительно под себя, под свои интересы.

- Амбиции этой группы возросли настолько, что вырабатываемые в её кулуарах подходы стали преподноситься как мнение всего мирового сообщества.

- По сути, была предложена формула: чем сильнее лояльность единственному центру влияния

в мире, тем выше легитимность того или иного правящего режима

- Недаром так называемый большой брат тратит миллиарды долларов на слежку по всему миру, в том числе и за своими ближайшими союзниками

- Порой складывается впечатление, что наши коллеги и друзья постоянно борются с результатами своей собственной политики (*здесь имеется ввиду общая политика США по поводу недавних мировых конфликтов*)

- ... стремление навязать в качестве универсальных собственные рецепты

- Момент однополярности убедительно продемонстрировал, что наращивание доминирования одного центра силы не приводит к росту управляемости глобальными процессами

- По своей сути однополярный мир – это апология, апологетика диктатуры и над людьми, и над странами.

- мы вновь видим попытки... вновь сформировать образ врага, ...и получить право на такое лидерство (иметься ввиду лидерство в обороне от этого врага), ... право на диктат. ... Союзникам Штатов всегда говорили: «У нас есть общий враг, он страшен, это центр зла; мы вас, своих союзников, защищаем от него, и, значит, у нас есть право вами командовать, заставлять жертвовать своими политическими и экономическими интересами, нести расходы на коллективную оборону, но руководить этой обороной будем, конечно, мы (*иметься ввиду США*)».

- Односторонний диктат и навязывание своих собственных шаблонов приносят прямо противоположный результат: вместо урегулирования конфликтов – эскалация; вместо суверенных, устойчивых государств – растущее пространство хаоса; вместо демократии – поддержка весьма сомнительной публички

- И начало этому... процессу (*иметься ввиду разрушения действующей системы договоров об ограничениях и контроле над вооружением*) положили именно Соединённые Штаты Америки, когда в 2002 году в одностороннем порядке вышли из Договора по ПРО, а затем приступили и сегодня активно осуществляют создание своей глобальной системы противоракетной обороны... Мы вновь скатываемся к тем временам, когда не баланс интересов и взаимных гарантий, а страх, баланс взаимоуничтожения удерживает страны от прямого столкновения.

- наши коллеги в своё время пытались как-то управлять этими процессами (иметься ввиду конфликты на этнической, региональной, социальной почве), использовать региональные конфликты, конструировать «цветные революции» в своих интересах, но джинн вырвался из бутылки. Что с ним делать, похоже, не понимают и сами авторы теории управляемого хаоса.

- Нужно избавиться от этого искушения и попыток мир под себя причесать.

- мировое сообщество как-то помалкивает, закрылось, как будто не видит ничего, как будто вообще нет такого слова «непропорциональное применение силы».

- я не думаю, что США для нас представляют угрозу. (!!!) Я думаю, что политика правящих кругов, извините, употреблю такой штамп, является ошибочной. Уверен, что она противоречит и нашим интересам, подрывает доверие к Соединённым Штатам, и в этом смысле наносит и Соединённым Штатам определённый ущерб, подрывает к ним доверие как к одному из глобальных лидеров и в экономике,

и в политике

- Уважать интересы других, с уважением относиться – это значит, что, как я уже говорил в своём выступлении, нельзя «дожимать», используя своё исключительное положение в экономике или где-то в военной сфере.

- Нужно, наоборот, подняться над желанием бесконечно доминировать и исходить из имперских амбиций. Не нужно отравлять сознание миллионов людей тем, что другой политики в Соединённых Штатах быть не может, кроме имперской.

Мы никогда не забудем того, как помогали Соединённым Штатам в обретении независимости, мы никогда не забудем нашего сотрудничества и союзничества в Первую и во Вторую мировую войны. Я полагаю, что глубинные, стратегические интересы американского народа, российского народа во многом совпадают и нужно опираться на эти взаимные интересы

- Один из лидеров, бывших лидеров Европы, мне сказал: какая демократия в США – там без миллиарда или нескольких миллиардов невозможно даже подумать об участии в выборах!... Да нет там ни шиша никакой власти народа.

(b) ES

- поспешные закулисные решения, допустим, по ассоциации Украины и ЕС чреватые серьёзными рисками ... мы говорили только об экономике, – серьёзными рисками в экономике, что подобные явочные шаги затрагивают интересы многих третьих стран, в том числе Россию как основного торгового партнёра Украины

- Вместо сложного... цивилизованного диалога дело довели до государственного переворота, ввергли страну в хаос, в развал экономики, социальной сферы, в гражданскую войну с огромными жертвами

- мировое сообщество как-то помалкивает, закрылось, как будто не видит ничего, как будто вообще нет такого слова «непропорциональное применение силы».

(c) Ukrainas valdība, opozīcija

- в Киеве произошёл антигосударственный переворот... [произошёл] вооружённый захват власти.

- Договорённости были, но они с обеих сторон не соблюдаются в полном объёме.

- к власти приходят люди крайних взглядов, националисты, правых, в том числе неонацистских

- мы не видим желания у наших партнёров в Киеве, у властей прежде всего, решить проблему взаимоотношений с юго-востоком страны с помощью мирного политического процесса, с помощью переговоров.

- видим одно и то же в разных проявлениях: подавить силой. Началось с Майдана, сначала решили подавить там Януковича силой, добились успеха, вызвали на поверхность вот эту пену национализма, потом это всё трансформировалось в какие-то батальоны националистические. Потом, когда людям на юго-востоке Украины не понравилось, они начали пытаться избирать свои органы власти и управления, их по ночам начали арестовывать и увозить в тюрьму в Киев.

- что киевские власти полностью не исполняют своих договорённостей.

- произошёл захват его (иметься ввиду Януковича) администрации и здания правительства

вооружённым путём. В этот же день стреляли по кортежу генерального прокурора Украины, ранили одного из сотрудников его охраны.

- долги за прошлый год не выплатили, текущие платежи I квартала не заплатили целиком,

(d) Ukraina, Ukrainas iedzīvotāji

- фактором риска становятся не только традиционные межгосударственные противоречия, но и внутренняя нестабильность отдельных государств, особенно когда речь идёт о странах, расположенных на стыке геополитических интересов крупных государств или на границе культурно-исторических, экономических, цивилизационных «материков».... Украина... – один из примеров такого рода конфликтов

- Сам кризис на Украине – это производная от разбалансировки международных отношений.

- ополчение полностью не выходит из тех населённых пунктов, которые они должны освободить, ссылаясь на то... что у них там семьи проживают, у ополченцев, они боятся за их безопасность. Их близкие родственники там проживают, дети, жёны и так далее. Это серьёзный гуманитарный фактор.

- Потом, когда людям на юго-востоке Украины не понравилось, они начали пытаться избирать свои органы власти и управления, их по ночам начали арестовывать и увозить в тюрьму в Киев. Потом, когда люди это увидели, взялись за оружие, вместо того чтобы остановиться, в конце концов начать мирный диалог – войска послали, танки, самолёты.

- Никогда не подвергал сомнению то обстоятельство, что Украина является современным полноценным, суверенным европейским государством

- Новороссией. Почему? Потому что это по существу был один регион с центром в Новороссийске, поэтому назывался Новороссией. Это Харьков, Луганск, Донецк, Николаев, Херсон, Одесская область. Эти земли были в 20-е годы, в 21–22-м годах, при создании Советского Союза переданы от России Украине. Формулировка простая была у коммунистов: для того чтобы поднять процентное соотношение пролетариата на Украине

- Что касается запада... после Второй мировой войны часть территорий была прирезана к Украине как результат Второй мировой войны? Часть отрезали от Польши, от Венгрии, по-моему. Львов каким был городом, если не польским.

- Украина довольно-таки сложносочинённое государственное образование

- Мы это (Имеется ввиду Суверенитет Украины) уважаем и намерены с уважением относиться к этому в будущем. Очень рассчитываю – мне кажется, что это неизбежно, – на нормализацию российско-украинских отношений и на их развитие

(e) Krima un tās iedzīvotāji

- Испугались (иметься ввиду жители Крыма) за свою будущность, за свои семьи и соответствующим образом начали на это реагировать. В Крыму люди провели референдум.

- Решение о проведении референдума принял абсолютно легитимный представительный орган власти Крыма – парламент Крыма, избранный, кстати говоря, по украинскому закону несколько лет назад, до всех этих тяжёлых событий. Именно этот легитимный орган объявил о проведении референдума, а потом на основе этого референдума, так же как в Косово, принял декларацию о независимости и обратился

к Российской Федерации с просьбой принять [Крым] в состав Российского государства

- Значит, кому-то можно вообще ни с чем не считаться (иметься ввиду США при интервенции в Ирак, и Ливию, и Афганистан, Югославию), а нам защищать свои кровные интересы русскоязычного и русского населения в Крыму нельзя? Так не будет.

- Видя, как разворачиваются события, люди в Крыму почти сразу взяли за оружие и обратились к нам с просьбой помочь им провести те мероприятия, которые они намерены были сделать. Не буду скрывать, мы использовали наши Вооружённые Силы для блокирования украинских воинских подразделений, расквартированных в Крыму,

- Люди шли на выборы там как на праздник, и все это знают, и проголосовали, даже крымскотатарское население. Явка была ниже среди крымских татар.

- Крымский парламент собрался, проголосовал за референдум... Все пришли и проголосовали за референдум, а народ Крыма высказался за присоединение к России, вот и всё... Нужно признать право этих людей на самоопределение.

- В 54-м году Хрущёв, который любил постучать сапогом в ООН, почему-то принял решение передать Крым Украине. Сделано это было тогда с нарушением даже советского закона – скажу, в чём было это нарушение. По действовавшим тогда нормативным актам, по законам Советского Союза, для того чтобы одну территорию союзной республики передать другой союзной республике, нужно было решение Верховного Совета одного и второго субъекта, то есть одной республики и второй. Этого не было сделано, а что было сделано? Проштамповали соответствующим решением президиума Верховного Совета РСФСР и Украины, но не самого парламента, а только президиума. Это было грубое, явное нарушение действовавших тогда норм

- В 90-е годы после развала Советского Союза Крым добился и провозгласил автономию, по сути, с большими полномочиями. К сожалению, киевские власти тогда пошли на ликвидацию этих автономных полномочий и свели их к нулю, централизовав все и политические, и экономические, и финансовые процессы.

- народ Крыма в результате государственного переворота при поддержке наших западных партнёров озаботился своим будущим, испугался за себя и за своих детей, воспользовался предусмотренной в международном праве нормой, дающей право на самоопределение

(f) Krievijas turpmākas darbības Ukrainā

- Мы готовы уважать интересы наших партнёров (*иметься ввиду всех партнеров связанных с Украинским кризисом*), но рассчитываем на такое же уважительное отношение к нашим интересам

- Самое главное – прекратить войну немедленно.

„V. Putina runa ikgādējā uzrunā Federālajai Sapulcei, 04.12.2014.”²⁰⁴

Runa No. 7.	ASV, NATO	ES	Ukraina valdība, Opozīcija	Ukraina, Ukrainas iedzīvotāji	Krimas pussala, Krimas iedzīvotāji	Krievijas turpmākie darbības Ukrainā
Drošības intereses	цинично агрессивно распада расчленения ПРО США Угрозу баланса сил	Убедить подчиняться	-	-	стратегически	-
Ekonomiskās intereses	нервная реакция сдержанность (par sankcijām)	отношения		не ваше дело свободной торговли кооперация инфраструктура		
Sabiedrības identitātes intereses			решать проблемы Переворот Захват Трагедия Вооружённый насилие, подавить переворот	Братского <i>Поддержала Суверенитету способствовала</i> собственный путь	Общенациональных неразрывность, цельность духовный крещение христианство русской нации восточнославянского предки единым народом. Сакральное Соотечественников правду и справедливость желании наши люди	Многообразие <i>помощь экономике</i>

(a) ASV un NATO

- они (*имеется введу США*) впрямую или из-за кулис всегда влияют на наши отношения с соседями.
- не вижу, что наши западные коллеги горят желанием это (*иметься ввиду оказать помощь экономике Украины*) делать, а нынешние киевские власти – решать проблемы своих граждан

²⁰⁴ Путин, В. (2014). *Послание Президента Федеральному Собранию*. Взято из:
<http://www.kremlin.ru/events/president/news/47173>

- о санкциях. Это не просто нервная реакция США или их союзников на нашу позицию в связи с событиями и госпереворотом на Украине и даже не в связи с так называемой «крымской весной». Уверен, что если бы всего этого не было, ...то придумали бы какой-нибудь другой повод для того, чтобы сдерживать растущие возможности России. ...

- Мы хорошо помним, кто и как в тот период (*иметься ввиду в 1990-х и в начале 2000-х годов*) практически в открытую поддерживал у нас сепаратизм и даже прямой террор, называл убийц, у которых руки были по локоть в крови, не иначе как повстанцами, принимал их на самом высоком уровне.

- мы помним, как на высоком уровне принимали террористов как борцов за свободу и демократию. Уже тогда стало ясно, что чем больше мы отступаем и оправдываемся, тем больше наши оппоненты наглеют и ведут себя всё более цинично и агрессивно.

- Несмотря на нашу беспрецедентную открытость тогда, готовность к сотрудничеству по самым, казалось бы, острым вопросам, несмотря на то, что мы рассматривали – и все вы об этом знаете и помните – наших вчерашних противников как близких друзей и почти союзников, поддержка сепаратизма в России «из-за бугра»: и информационная, и политическая, и финансовая, и по линии спецслужб – была абсолютно очевидной и не оставляла сомнений в том, что нас с удовольствием пустили бы по югославскому сценарию распада и расчленения.

- продолжается настойчивая работа по созданию глобальной системы ПРО США, в том числе и в Европе. Это представляет собой не только угрозу безопасности России, но и для всего мира – как раз в силу возможного нарушения этого самого стратегического баланса сил.

- Мы ни при каких обстоятельствах не собираемся сворачивать наши отношения с Европой, с Америкой

(b) ЕС

- не вижу, что наши западные коллеги горят желанием это (*иметься ввиду оказать помощь экономике Украины*) делать, а нынешние киевские власти – решать проблемы своих граждан

- Однако нас сейчас всеми силами пытаются убедить в том, что это и есть грамотная, взвешенная политика, которой мы должны бездумно и слепо подчиняться... Если для ряда европейских стран национальная гордость – давно забытое понятие, а суверенитет – слишком большая роскошь, то для России реальный государственный суверенитет – абсолютно необходимое условие её существования.

- Мы ни при каких обстоятельствах не собираемся сворачивать наши отношения с Европой, с Америкой

(c) Ukrainas valdība, opozīcija

- мы осудили государственный переворот, силовой захват власти в Киеве в феврале этого года. И то, что мы видим сейчас на Украине, трагедия на юго-востоке полностью подтверждает правильность нашей позиции.

- Как... можно поддержать вооружённый захват власти, насилие, убийства? Одни кровавые события в Одессе чего стоят, когда людей сжигали заживо. Как можно поддерживать последовавшие затем попытки с помощью вооружённых сил подавить людей на юго-востоке, несогласных с этим беспределом?

- Ради чего совершили государственный переворот? Ради чего стреляли и до сих пор стреляют и убивают людей? По сути, разрушили экономику, финансы, социальную сферу, разорили страну.

- не вижу, что нынешние киевские власти – *(иметься в виду не хотят)* решать проблемы своих граждан

(d) Ukraina, Ukrainas iedzīvotāji

- Россия не только поддержала Украину... в их стремлении к суверенитету, но и... способствовала этому процессу на рубеже 1990-х годов. С тех пор в нашей позиции ничего не изменилось.

- Каждый народ имеет неотъемлемое, суверенное право на собственный путь развития, на выбор союзников, формы политической организации общества, построения экономики и обеспечения своей безопасности. Россия всегда относится к этому и будет относиться с уважением. Это в полной мере касается и Украины, братского украинского народа

- В случае с соглашением об ассоциации Украины с ЕС вообще не было никакого диалога *(имеется не было диалога с Россией)*, ... Нам было сказано, что это, мол, не ваше дело. Все доводы по поводу того, что Россия и Украина – члены зоны свободной торговли СНГ, что у нас исторически сложившаяся глубокая кооперация в промышленности и сельском хозяйстве, фактически единая инфраструктура, – эти аргументы никто не хотел не только рассматривать, но даже слушать

(e) Krima un tās iedzīvotāji

- Россия на деле доказала, что способна защитить соотечественников, с честью отстаивать правду и справедливость

- Благодаря вашему глубокому пониманию смысла и значимости общенациональных интересов. Мы осознали неразрывность, цельность тысячелетнего пути нашего Отечества

- в Крыму состоялся референдум, на котором жители полуострова явно заявили о своём желании присоединиться к России.

- в Крыму живут наши люди, и сама территория стратегически важна, потому что именно здесь находится духовный исток формирования многоликой, но монолитной русской нации и централизованного Российского государства. Ведь именно здесь, в Крыму, в древнем Херсонесе, или, как называли его русские летописцы, Корсуни, принял крещение князь Владимир, а затем и крестил всю Русь

- христианство явилось мощной духовной объединяющей силой, которая позволила включить в формирование единой русской нации и образование общей государственности самые разные по крови племена и племенные союзы всего обширного восточнославянского мира. И именно на этой духовной почве наши предки впервые и навсегда осознали себя единым народом. И это даёт нам все основания сказать, что для России Крым, древняя Корсунь, Херсонес, Севастополь имеют огромное цивилизационное и сакральное значение.

(f) Krievijas turpmākas darbības Ukrainā

- Сегодня нужн... оказать помощь экономике Украины – разумеется, под реформы.
- Мы будем отстаивать многообразие мира. Будем доносить до людей за рубежом правду. Чтобы все видели настоящий, подлинный, а не искажённый, фальшивый образ России. (Тут иметься ввиду доносить правду до всего мира, не только до Украины)

Bakalaura darbs „Krievijas nacionālo interešu raksturojums Ukrainas konflikta gadījumā no 2013. gada līdz 2014. gadam.” izstrādāts LU Sociālo zinātņu fakultātē.

Ar savu parakstu apliecinu, ka pētījums veikts patstāvīgi, izmantoti tikai tajā norādītie informācijas avoti.

Darba apjoms (neskaitot titullapu, satura rādītāju, apzīmējumu sarakstu, izmantotās informācijas avotu sarakstu, pielikumus, dokumentāro lapu un zemsvītras atsaucis) ir 118783 rakstu zīmes (ieskaitot intervālus).

Autors: (.....) Angelina Čapligina

Rekomendēju/nerekomendēju darbu aizstāvēšanai

(atbilstoši pasvītrot)

Vadītāji: profesore Dr. paed. Žaneta Ozoliņa _____ . ____ .2016.

(personiskais paraksts)

pasniedzēja Dr. sc. pol. Nora Vanaga _____ . ____ .2016.

(personiskais paraksts)

Recenzents: asociētais profesors Dr. sc. pol. Toms Rostoks _____

(personiskais paraksts)

Darbs iesniegts Politikas zinātnes nodaļā 18.05.2016.

Dekāna pilnvarotā persona: metodiķe Inga Poļaka

Darbs aizstāvēts bakalaura gala pārbaudījuma komisijas sēdē

____.06.2016. prot. Nr. ____

Komisijas sekretārs: _____ *(personiskais paraksts)*